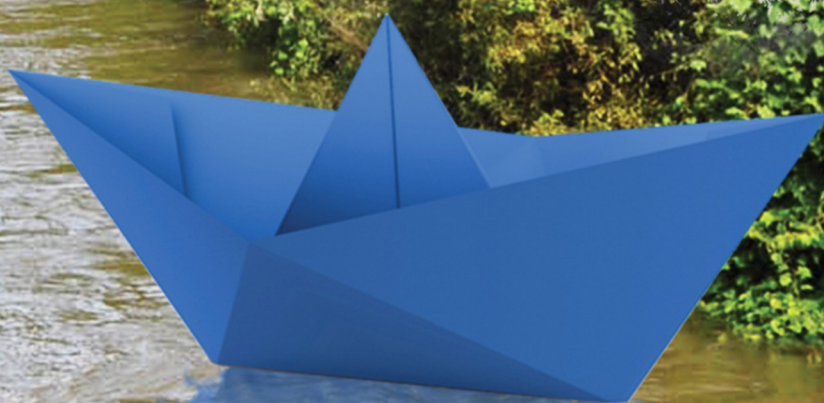

Europa danubiană

DUNĂREA DE JOS

CONSILIUL JUDEȚULUI GALATI • CENTRUL CULTURAL DUNAREA DE JOS

Nr. 148
iunie
2014

Suflet către Suflet!

<https://biblioteca-digitala.ro>

cArtEsența nr. 6 - proză: Internii - Ioan Gh. Tofan

Miercuri, 4 iunie 2014, Pontonul Ceronav Galați a fost gazda lansării celei de-a șasea cArtEsențe din Colecția de Proză editată de Centrul Cultural Dunărea de Jos.

“Internii”, un volum semnat de prozatorul Ioan Gh. Tofan, scriitor premiat de instituția noastră în ianuarie 2014, a fost însoțit de o instalație fotografică realizată de artistul fotograf Sorin Frăsîna.

Evenimentul a fost organizat și redat publicului pe Dunăre având ca ingrediente literare nu numai pianul, briza, apa și cerul, ci și prietenii scriitori ai autorilor: Violeta Ionescu, Victor Cilincă, a.g.secară și Cornel Gingărașu.

Scriitorul Ioan Gh. Tofan și fotograful Sorin Frăsîna (foto 1 și 2), perechea nr 6 în Familia cArtesențe.

Foto 1

Foto 2

„Miniatura Romantică - ed a XVIII-a”

În perioada 22-24 mai 2014 s-a desfășurat cea de-a XVIII-a ediție a Concursului Internațional de Interpretare „**Miniatura Romantică**” (Organizatori: Consiliul Județului Galați, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin”, Primăria mun. Galați) și a avut următoarele secțiuni: Pian, Corzi, Instrumente de suflat și percuție, Canto clasic, Muzică de cameră (122 concurenți).

Președintele juriului a fost prof. universitar dr. **Constantin STANCIU** (Univ. de Arte „George Enescu” Iași – Facultatea de Interpretare Muzicală), iar vicepreședintele prof. univ. **Wolfgang KLOS** (Universităt für Musik und darstellende Kunst Wien). Au fost acordate 5 premii finaliste și Marele premiu după cum urmează: **pian - Florin MANTALE** Colegiul Național de Artă „O. Băncilă” – Iași, Prof. Claudia Alexa, **Vioară - Maria Izabella DICU**, Liceul de Muzică „Tudor Ciortea” – Brașov, Prof. Elena Lepădătescu, Prof. corepetitor: Raluca Ciucă, **Corzi grave - Andjela SIBINOVIC**, Universităt für Musik und darstellende Kunst Wien, Prof. Wolfgang Klos,

Instrumente de suflat și percuție - Marius Alexandru NICULAE, Colegiul Național de Arte „D.Lipatti” – București, Prof. Petrior Cristian Eugeniu, Prof. **c o r e p e t i t o r : conf.univ.dr. Liliana Nedelciu**, **Canto -**

Simona Mădălina CĂUȘ, Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” – Galați, Prof. Rodica Koler, Prof. corepetitor: Valentina Popovciuc, **Muzică de cameră – Duet: Maria Isabela NICA, Ana Maria OANCEA**, Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” – Galați, Prof. Angela MIHĂILESCU, Prof. Dinu MIHĂILESCU, **Marele Premiu - Maria Izabella DICU**, Liceul de Muzică „Tudor Ciortea” – Brașov.

Au mai fost acordate premii speciale de către domnul **Wolfgang Klos** – președintele Juriului și un alt premiu special a fost oferit de către dna prof. Mihaela Anica, reprezentant Yamaha pentru România.

Fanfara "Valurile Dunării" în festival la Edirne - Turcia

Situat în nord-vestul Turciei la granița cu Grecia și Bulgaria, **Edirne** este punctul de trecere din Europa spre Asia. Cunoscut și sub numele de **Adrianopol**, orașul a fost înființat în timpul Imperiului Roman în sec. al IV-lea iar la jumătatea sec. al XIV-lea a devenit capitala Imperiului Otoman pentru 90 de ani. Aici s-a încheiat *Pacea de la Adrianopol* în anul 1829, prin care s-a consfințit scăderea considerabilă a puterii Imperiului Otoman asupra Țărilor Române. Numeroasele monumente, muzee, situri evoca importanța istorică a orașului, fapt pentru care Edirne a fost inclus pe harta patrimoniului UNESCO în anul 2011.

În perioada 25 - 27 Aprilie 2014, Fanfara *Valurile Dunării* a participat la ediția a IV-a a *Festivalului Internațional de Fanfare* organizat de către Municipality Edirne. La Festival au participat fanfare din Turcia, Grecia, Bulgaria și România. Festivalul a început cu defilarea fanfarelor în prezența asistenței formată din autoritățile locale, invitați și un numeros public, ce au însoțit fanfarele de la primăria Edirne, prin centrul istoric al orașului apoi prin pasajul pietonal pregătit ca pentru sărbătoare, până la scena unde

a avut loc deschiderea oficială a Festivalului.

Pe parcursul celor trei zile de festival, Fanfara *Valurile Dunării* a susținut șase concerte de muzică de promenadă și divertisment în parcurile orașului, în două localități rurale din regiune și la scena de concert aflată în pasajul pietonal din centrul istoric al orașului și a fost însoțită permanent de Drapelul Național al României. Participând la cele patru ediții ale festivalului, Fanfara *Valurile Dunării* este bine cunoscută și apreciată de către iubitorii genului datorită interpretării, repertoriului muzical ce adună la un loc jazz-ul, estrada, opera, opereta, dansul, muzica populară românească dar și a atitudinii în care se regăsește fascinația imediatului, comunicarea spontană și directă.

Pe fondul unei bogate tradiții, Centrul Cultural *Dunărea de Jos*, cu sprijinul Consiliului Județului Galați, organizează în acest an ediția a X-a a Festivalului Internațional *Iosif Ivanovici*. Manifestare amplă de un real interes artistic și cultural, festivalul reunește fanfare profesionale, fanfare populare dar și de copii și tineret din toate regiunile țării, Republica Moldova, Bulgaria, Edirne-Turcia, cu un repertoriu divers ce cuprinde muzică și ritmuri specifice zonelor geografice românești, europene și orientale.

PROGRAM INNOCENS

Expo: PASCALE

Îmbinarea între arta tradițională și viziunea contemporană asupra momentului religios a fost transpusă în realitate prin expoziția din cadrul programului INNOCENS, vernisată marți 6 mai, la Salonul Artelor al Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați.

Expoziția, sugestiv intitulată „PASCALE”, reunește icoane pe sticlă și icoane pe lemn, lucrări de desen la temă a expoziției, fotografii ce surprind m om ente din viața satului despre modul de desfășurare a obiceiurilor și tradițiilor strămoșești transpuse în contemporaneitate, evidențiindu-se astfel obiceiurile și tradițiile din zona noastră, transpuse pe diferite suporturi și transformate în obiecte de cult, artă decorativă sau uz casnic.

Autorii lucrărilor (Daniela Lăfăciu, Ina Diana Panamarciuc, Danuț Lăfăciu, Georgiana Pănicu - icoană pe sticlă, Paula Neagu, Carmen-Cristina Neacșu - icoană pe lemn, Daniela Constantinescu - lucrări în ceară, Mihaela Gudana - fotografie) aduc în fața marelui public și a membrilor comunității valorile autentice ale culturii și artei, indiferent de formele ei de exprimare.

Laura Elisabeta Panaitescu

Expo: „Călător prin Europa” „Orașe ale Uniunii Europene”

Vineri, 9 mai 2014, cu ocazia Zilei Internaționale a Europei, Fotoclubul Dunărea de Jos a vernisat două expoziții, prima intitulată „Călător prin Europa” cu fotografii realizate de Răzvan Sburlan, iar ce-a de a doua, „Orașe din Uniunea Europeană” realizată în colaborare cu Euro Foto Art din Oradea.

Festivalul "Perla Dunării"

PALMARES:

La cea de-a șaptea ediție a Festivalului – concurs euroregional de muzică populară vocală și instrumentală pentru copii și tineri interpreți „Perla Dunării” desfășurată pe 9 mai 2014, în sala Teatrului Muzical „Nae Leonard”, juriul format din *Doina Ișfănoni* - cercetător etnolog la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, președinte, *Victor Sorbală* - profesor Școala de Arte, *Anișoara Ștefănuță* - șef Serviciu Cercetare, Conservare și Valorificare a Creației și Tradiției Populare în cadrul Centrului Cultural „Dunărea de Jos”, *Eugen Dan Drăgoi* - compozitor, dirijor, lector la Universitatea „Dunărea de Jos”, Facultatea de Arte din Galați, *Mariana Buruiiană* - consilier superior la Direcția pentru Cultură Galați, a oferit următoarele premii și mențiuni: **Categoria de vârstă 6-11 ani** - Premiul I: *Gârmacea Bianca*, Galați, Premiul II: *Necula Andra Alexia*, Galați, Premiul III:

*Premiul I (6-11 ani)
Gârmacea Bianca*

*Premiul I (12-18 ani)
Mitu Maria Tania*

Hulea Maria Diana, Galați, Mențiune: *Florea Dumitru Marius*, Galați; **Categoria de vârstă 12-18 ani** - Premiul I: *Mitu Maria Tania*, Liești, Galați, Premiul II: *Oprea Marta*, Brăila, Premiul III: *Chircu D i m i t r i a n a*, Grebleti, Raionul Străeni, Republica Moldova, Mențiune: *Stoica Andra*, Piscu,

Galați; premii speciale ale juriului: *Turcu Cosmina*, Brăila, *Carp Alexandra*, Galați, *Cazacu Alexandra Georgiana*, Galați, *Bărbuță Andrei Sorin*, Galați, *Bogdan Simona Francesca*, Galați.

Recitalul ce a încheiat acest festival a fost susținut de Ansamblul Etno-Folcloric de copii „Moștenitorii” din Chișinău, coordonat de *Valentin Chiper* și premianții ediției trecute: *Ștefan Antohe* din Galați și *Ecaterina Oprea* din Cuza-Vodă.

Carmen Serea

Muzeul Satului „Petru Caraman”

Miercuri, 7 mai 2014, a avut loc deschiderea oficială a sezonului de vizitare a Muzeului Satului „Petru Caraman” de la pădurea Gârboavele. Invitații, sosiți din mai multe țări ale Europei, în cadrul proiectului Comenius, s-au bucurat de prezența la acest eveniment a meșterilor populari care au făcut și demonstrații de meșteșug. Atmosfera de sărbătoare a fost întregită de spectacolul susținut de Ansamblul „Doina Covurluiului”.

Muzeul poate fi vizitat de vineri până duminică inclusiv, în intervalul orar 10.00-17.00. Intrarea vizitatorilor este gratuită.

Anișoara Stegaru Ștefănuță

Noi abordări în promovarea tradiției și creației populare

Anișoara Stegaru Ștefănuță

Etichetată adeseori ca “pată albă pe harta etnografică” a țării, ca urmare a cercetării și valorificării insuficiente a patrimoniului cultural, zona Galațiului a reprezentat o necunoscută pentru o perioadă semnificativă de timp. Preocupările Serviciului Cercetare, Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare din cadrul Centrului Cultural „Dunărea de Jos” s-au concretizat într-o serie de proiecte care au avut ca scop reconstituirea, evidențierea și promovarea unor elemente definitorii ale identității culturale (arhitectură tradițională, port popular, meșteșuguri, practici, obiceiuri, ritualuri tradiționale).

În acest sens, în baza proiectului „Muzeul Satului – Gospodarie Traditionala”, implementat de Consiliul Județului Galați în parteneriat cu Centrul Cultural „Dunărea de Jos” și Muzeul Ținutului Cahul, raionul Cahul, în cadrul Programului de Vecinătate România – Republica Moldova a luat ființă în anul 2008, un muzeu în aer liber, situat în Pădurea Gârboavele, la 15 km nord de municipiul Galați. În cadrul acestui muzeu se regăsesc trei gospodării tradiționale (case și anexe) din județul Galați și o gospodărie tradițională din raionul Cahul, Republica Moldova, care oferă o imagine complexă nu doar asupra unor forme de locuire ci și asupra unor contexte socio-istorice și culturale, pe fondul cărora acestea s-au conturat, dacă avem în vedere faptul că printre obiectivele muzeului se poate remarca și casa cu ascunzătoare.

În patrimoniul muzeului se regăsesc prostiri de pat și culme, ștergare tradiționale, țesute din lână (toarsă prin mărgică), borangic, bumbac sau cânepă, lexicere care se remarcă prin alternanța podurilor alese și nealese, într-o cromatică vie, covoare care reflectă o gamă diversă de motive dintre care se remarcă cele fitomorfe – pomul vieții, antropomorfe, astrale, zoomorfe, avimorfe, geometrice, de o certa valoare

etnografică.

În vederea evidențierii acestui valoros patrimoniu, în anul 2011, în urma unui concurs de proiecte, Centrul Cultural “Dunărea de Jos” a obținut finanțare din partea Administrației Fondului Cultural Național pentru un proiect care a urmărit valorificarea și promovarea într-o viziune modernă a patrimoniului Muzeului Satului de la Gârboavele (Galați). Concret, proiectul a avut ca scop realizarea unui site structurat pe următoarele domenii: tur virtual, galerie foto și galerie video - în cadrul căreia sunt prezentate meșteșuguri tradiționale specifice zonei (olărit, țesut, confecționare măști populare și încondeiat ouă).

Avantajele utilizării acestor mijloace moderne de promovare a patrimoniului muzeal sunt evidente, acestea oferind posibilitatea vizitării virtuale a muzeului din orice zonă a lumii, prin simpla conexiune la internet. În egală măsură, oferă posibilitatea realizării unor activități cu elevi din cadrul unor instituții de învățământ, chiar și în perioada când obiectivele muzeale nu sunt deschise publicului spre vizitare – cunoscut fiind faptul că muzeele în aer liber au un regim special în acest sens. De asemenea, prezentarea unor materiale video care ilustrează meșteșuguri

Casa din Cavadinesti, Tinda

tradiționale specifice zonei, întregesc informația pe care o primește vizitatorul despre patrimoniul cultural, reconstituind contextul care a făcut posibilă apariția, crearea acelor obiecte. Evidențierea tehnicilor de lucru, a materiei prime, a instrumentarului necesar, a modalității de obținere a culorilor, a funcției, rolului, destinației obiectului respectiv, a simbolisticii motivelor tradiționale reprezentate, întregesc “povestea” fiecărui obiect, oferind astfel posibilitatea de a-i descoperi nemijlocit valențele. Transpuse pe suport DVD, alături de o broșură de prezentare succintă, reprezintă o reală “carte de vizită” a muzeului, fiind oricând accesibilă.

Aceste metode de promovare a patrimoniului muzeal prin intermediul a ceea ce numim astăzi “noile media” sunt dublate de organizarea unor expoziții tematice care

Casa din Cahul, R. Moldova

oferă publicului vizitator posibilitatea de a intra în contact direct cu patrimoniul muzeal, de a-i descoperi valențele, funcțiile, rostul.

În acest sens, Centrul Cultural “Dunărea de Jos” a organizat în anul 2011, cu prilejul “Noptii muzeelor” expoziția tematică intitulată “Drumul cânepii”. Expoziția a ilustrat, într-o manieră accesibilă publicului, tehnicile și modalitățile de prelucrare a cânepii, pornind de la tulpina de cânepă, dughitul, datul prin meliță, trasul prin cheptâni și raghilă, torsul firului de cânepă, vopsirea, punerea firului pe rășchitor, umplerea țaghiilor pentru războiul de țesut, ajungând la țeserea ștergarelor, a pânzei pentru piesele de port, a pânzei pentru desagi, a leghicerelor și covoarelor, a foilor de arie. Pentru publicul vizitator a fost o surpriză reală să descopere faptul că pornind de la tulpina de cânepă, țărâncile, atât de pricepute în simplitatea lor, reușeau să realizeze piese de port, așternuturi, ștergare, covoare, atât de necesare uzului gospodăresc. Expoziția a venit deopotrivă în întâmpinarea celor tineri și celor mai vârstnici. Pentru cei din urmă, expoziția a devenit un liant între “acum” și “atunci”, o reflecție asupra trecutului, un prilej de a-și aminti de “acasă”. În acest context, deveneau ei înșiși muzeografi, ofereau informațiile necesare copiilor, nepoților prezenți, îmbrăcând informația în amintiri nostalgice, în sentimente de bucurie pentru readucerea în amintire a anilor copilăriei. Pentru cei mai tineri expoziția reprezenta un salt în timp, o șansă unică de a cunoaște îndeletniciri, deprinderi și priceperi străvechi, de a afla coordonatele unei lumi de demult. Această viziune asupra modului de organizare a unei expoziții etnografice, apropiere obiectul muzeal de vizitator, recrează contexte, ipostiază funcții, roluri, preocupări.

O altă abordare întâlnim în cazul reconstituirii unei șezători spre exemplu, în cadrul căreia obiectele de muzeu, aparent, nu ar constitui elementul central al evenimentului, dar ele fac parte integrantă din ansamblu, contribuind la redarea unui context. Se poate vorbi în acest caz de o detașare a perspectivei de la static la dinamic, evidențiind obiectul nu doar prin expunere ci

prin demonstrație a funcției, a rolului său.

“Pi-nsărat la șezători” a fost titlul și totodată tema evenimentului organizat de Centrul Cultural “Dunărea de Jos” în anul 2012, cu prilejul “Noptii muzeelor” care a ilustrat această abordare. În cadrul șezătorii, ștergarele, covoarele, opaițul, războiul de țesut, vârtelnița, cicâricul, fusul și furca de tors, masa joasă de lemn, strachina și oala de lut, scaunele miniaturale cioplite în lemn, toate și-au reluat parcă rolul demult uitat. În acest context, exponatele nu se mai pierd în atmosfera rece, distantă, prea puțin explicită a unei expoziții clasice, ci se integrează într-un întreg, recăpătându-și pe deplin atribuțiile.

Desigur, nu orice obiect, ca parte integrantă a unei colecții muzeale, poate fi expus, manipulat, integrat în cadrul unei expoziții interactive. Vedem necesar în acest sens, ca muzeele să dispună de un fond de obiecte fără o valoare patrimonială care să impună restricții în sensul desfășurării unor activități interactive, oferind publicului posibilitatea exersării calității de a “privi” și înțelege demersuri expoziționale complexe.

Casa din Cavadinesti

Abordarea statică a unei expoziții, fără a „vorbi” despre „povestea obiectului”, fără a ilustra contextul în cadrul căruia acesta era folosit, fără a reflecta și a oferi posibilitatea cunoașterii modului de confecționare, de obținere a materiei prime, fără a-l integra în viața comunității din care face parte, nu vine în întâmpinarea vizitatorilor secolului XXI. Pentru a putea decodifica sensuri, semnificații, ale unor simboluri străvechi reprezentate pe un covor, pentru a-i înțelege valoarea spre exemplu, este necesară o oarecare pregătire în domeniu, pregătire pe care puțini dintre vizitatori o pot avea în condițiile în care arta populară nu se regăsește sub nicio formă în curricula școlară, deși este parte reprezentativă a identității.

Vedem așadar necesar un demers de accesibilizare a patrimoniului muzeal, de recontextualizare a sa, de largire a spectrului de interacționare obiect – vizitator care să ofere posibilitatea cunoașterii și înțelegerii patrimoniului muzeal într-o perspectivă polivalentă.

...Jurnalul de la Păltiniș, ca un altor pe destinul meu

**Interviu realizat de Ghiță Nazare cu
Conf. univ. dr. Ivan Ivlampie, Decanul Facultății de Istorie,
Filosofie și Teologie a Universității „Dunărea de Jos”, Galați**

**D o m n u l e
Decan, la începutul
dialogului nostru,
vă rog să vă referiți
la principalele
repere ale carierei
Dumneavoastră
profesionale. Și, în**

**context, ce înseamnă a fi profesor? Dar profesor
de filosofie?**

Mă „constrângeți”, prin cuvântul carieră, la un proces de reamintire care parcă nu are limită în timp. Salvarea vine însă de la „principalele repere”. Mergând pe linia de mijloc, nu voi evoca decât faptul că având, de când am deprins literele, lecturi constante din toată literatura, dar mai ales din marea literatură, m-am decis să urmez filologia. Însă, un discurs întâmplător despre Lucian Blaga-filosoful a deturnat această carieră. Așa că de la dragostea față de cuvânt am trecut la dragostea de înțelepciune.

Urmând o facultate de filosofie în anii ‘80 ai secolului trecut nu aveai șansa decât să o împerechezi cu specializarea Istorie și, tot așa, șansa finală era să obții o repartitie guvernamentală pe un post de profesor. Destinul a lucrat favorabil: Istoria a fost aliata necondiționată a tuturor lecturilor, devenind apoi materia primă a reflecțiilor filosofice și, în consecință, obiectul primului loc în cartea de muncă într-o școală din localitatea Independența, județul Galați. De la filosofie, cum plănuiam să-mi construiesc o carieră, am ajuns să predau istoria din anul 1987 până în anul 1996. În paranteză fie spus, după anul 1990 am avut două întâlniri remarcabile cu Dumneavoastră, de care nu știu dacă vă aduceți aminte. Prima, și atunci v-am cunoscut, a fost la LVA, când ați organizat o întâlnire a profesorilor din Galați cu cei din Republica Moldova, cu condiția să ne luăm responsabilitatea „tutoriatului” unuia dintre ei. De atunci mi-ați oferit prietenia unui Profesor de dincolo de Prut. A doua a fost o activitate metodică trasată spre rezolvare: ca director adjunct la Școala nr. 31 m-ați onorat să țin un discurs despre „managementul” educațional. Cuvântul „management” abia apăruse în țară și despre ce să vorbesc pentru a

acoperi o realitate necunoscută, dar veche, abia dacă știam.

Iubirea de înțelepciune nu se uită. Continuitatea am experimentat-o prin lectura neîntreruptă a cărții de filosofie, prin înscrierea la doctorat în acest domeniu, prin ocuparea unui post de lector la Universitatea „Dunărea de Jos” pe discipline filosofice. Până în momentul de față am coordonat dezvoltarea, evoluția științelor umaniste împreună cu un mănunchi minunat de colegi și, sper, că prin acest efort am adus cercetarea științifică în domeniu și pe acest plai românesc.

Mă întrebați ce înseamnă să fii profesor. În liceu mă visam un liber-profesionist, dar am ajuns profesor și nu regret. A fi profesor reprezintă o activitate ce oferă o înaltă satisfacție în actul muncii și, implicit, în definirea calității vieții personale. A fi profesor în România este un calvar deoarece sufocanta livrare de hârtii prin care ți se cere să justifici activități ucide activitatea didactică însăși. Cât timp nu sacrificăm bunei educații în schimbul fabricării de hârtii mincinoase?

Încerc să echilibrez educația cu birocrăția. Ca profesor mă simt în structura mea sinceră, de om. Mă simt bine ca educator în Istorie și, tot astfel, Filosofie. Diferențele sunt de conținut, de limbaj, dar nu de luminarea copiilor.

**Conduceți o facultate care reunește...trei
facultăți. Ce probleme ridică managementul unei
asemenea construcții instituționale? Ar fi interesant
să faceți și o serie de considerații de conținut
referitoare la unitatea spirituală, științifică,
educativă a celor trei entități.**

Din denumirea facultății așa ar rezulta. Dar dacă luăm în considerație că sub această denumire mai funcționează Sociologia și Asistența socială atunci întrebarea cu reunirea este mai complexă. Ca în orice management problemele sunt legate de calitatea personalului, de conținutul muncii și, nu în ultimul rând, de spiritul de coeziune imprimat de conducerea organizației. Diversitatea specializărilor din cadrul facultății reprezintă, într-adevăr, o diviziune care face greu posibilă înțelegerea unei unități. Aici funcționează spiritul malefic al reformei de la Bologna, care a distrus

în învățământul românesc posibilitatea dublelor specializări, pe lângă alte distrugerii. Provocarea unei unități științifice se resimte în forma absenței care constrânge la interdisciplinaritate. Dar în situația în care standardele programelor de studiu sunt dictate de undeva din cer, atunci toate entitățile sunt condamnate la îngustare a câmpului de cercetare, la viziune unilaterală. A dispărut spiritul enciclopedic...

Ce reprezintă mediul academic specific facultății pe care o conduceți în context național? Am în vedere valoarea instituțională, manifestarea ca forum științific în mediul academic.

Prin specializările facultății pot spune că reprezentăm partea care abia părăsește copilăria în învățământul superior gălățean. Prima specializare, Istoria, a fost înființată în 1992. Cu toate acestea, la ierarhizarea programelor de studiu am fost plăcut surprinși să ne regăsim pe locul patru, după cele trei mari centre, București, Iași, Cluj, la Filozofie, și pe locul cinci, și în urma Sibiului, la Istorie. Celelalte specializări, mai „tinere”, sunt clasificate la mijlocul treptei de ierarhizare. Așadar, avem loc, timp și ambiție să creștem.

În cadrul recentei Conferințe „Istorie. Spiritualitate. Cultură. Dialog și interactivitate.”, organizată de Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie, ați vorbit despre o relație specială avută cu marele filosof Constantin Noica. Vreți să detaliați declarația respectivă?

În anul întâi de facultate am participat la Olimpiada națională de la Sibiu. Tocmai atunci apăruse „Jurnalul de la Păltiniș”, ca un altoi pe destinul meu. Personalitatea din Jurnal era copleșitoare. În intervalul care era dat pregătirii pentru Olimpiadă devoram cărțile lui Noica, între care și „Rostirea filosofică românească”. De aceea, nu am fost de acord la conferința de care amintiți cu afirmația că în naționalismul său Noica ar fi girat naționalismul comunist și s-ar fi manifestat ca un antieuropean. Nu este carte mai înaltă de grai filosofic românesc precum „Rostirea filosofică românească”, fără a fi naționalistă. Noica te învață gândirea etimologică și este lecția primordială pe care am însușit-o. Urcând la Păltiniș, în ziua de după concursul olimpic, am bătut la ușa marelui filosof. Lucra în dimineața aceea la o conferință despre Blaga. Cele câteva ore petrecute împreună, cu un ceai servit de vânătorul de tineri, cu întrebări necruțătoare, cu un tur al Păltinișului, cu povești memorabile, precum aceasta: „gestul de a intra în marea cultură nu trebuie să fie un act paleolitic, acela de a vâna câte o carte sau alta și

gata, ci unul de revoluție neolitică, de a culege din tot ogorul culturii tot ce a produs umanitatea”, apoi, un dialog epistolar până la sfârșitul terestru al filosofului sentimentului românesc al ființei reprezintă duhul care mă supraveghează și astăzi și pe care doresc să nu-l dezmint.

Domnule Ivlampie, se fac adesea comentarii referitoare la starea din ce în ce mai precară a învățământului românesc din ultimii 20 de ani.

Referirile au în vedere nivelul tot mai scăzut al pregătirii elevilor/studenților. Dumneavoastră ce părere aveți? Care este, de fapt, realitatea?

Domnule Nazare, starea învățământului este într-atât de decăzută, fapt demonstrat de alocațiile bugetare, salariile profesorilor, rezultatele la examenele naționale, încât n-ar mai fi nevoie de părea mea.

Care este realitatea? Am avut o capacitate extraordinară să ne ucidem tot ceea ce am construit valoros sub dictatură. Sentiment patriotic, industrie, agricultură conectată la sursele de apă, educație legată de viața practică. Mă întreb dacă nu cumva vina cea mai mare a dictatorului a fost aceea de a produce în societate ceva de neînlocuit, pe el însuși. Dacă nu este așa, atunci neamul este responsabil de incapacitatea de plată. Din dilemă nu putem ieși. Ne putem scuza că a intervenit globalizarea, care dărâmă totul, că a intrat internetul în substanța nutritivă a copilului, și atunci ea năruie sistemul nostru de educație.

Nu de puține ori s-a afirmat că multe dintre neajunsurile și neîmplinirile învățământului românesc din ultimele două decenii s-ar datora unei accentuate instabilități legislative. În locul unei strategii educaționale pe termen lung s-a optat adesea pentru măsuri punctuale, incoerente, de moment. Spre exemplu, Legea Învățământului 84/1995 a suferit atâtea modificări și completări încât și-a pierdut în totalitate identitatea încă din primii ani ai secolului XXI. Se pare că Legea Educației 1/2011 este supusă aceluiași tratament. Ce părere aveți? Exisă un asemenea risc pentru învățământul superior?

Odată cu dictatorul am mai distrus și partea de dezvoltare durabilă. De când lucrez cu studenții îi întreb cum văd ei perspectiva țării. În 1998 am primit primul răspuns dureros: să o părăsesc. Celelalte răspunsuri mărturiseau faptul că nu există știință despre un viitor național.

Student fiind, am deprins sloganul „reformă în educație; metode moderne în predare”. Acum 30 de ani. De atunci urmăresc spectacolul reformei, și ca

profesor, și ca metodist, și ca evaluator la inspecții de grad, dar mai ales ca știutor absolut de unde trebuie să înceapă reforma: de la finanțare.

Cât privește instabilitatea legislativă, ea este urmarea instabilității politice. Marii miniștri ai educației, mari în sensul că au rezistat timp suficient pe post, au fost și mari distrugători ai educației. Au introdus schimbări crezându-se aureolați de zodia Spiru Haret în așa măsură încât au dat peste cap întregul sistem educativ. Două mici exemple: i-au înnebunit pe profesori cu obiective specifice, obiective de referință, competențe specifice, iar pe elevi i-au disperat cu sesiuni de examene sumative și cu vacanțe multiple.

Incoerența legislativă este urmarea haosului politic. Haosul politic, perioadă de tranziție, este fără sfârșit. Repet întrebarea: e vina dictatorului, e vina neamului? Răspunsul, după Platon, ar fi: e nevoie de un nou dictator. Acest fapt nu înseamnă o persoană, ci o idee de ordine. Aceasta lipsește societății românești, de aceea dezordine peste tot, chiar și în învățământul superior.

Tema corupției este una cvasigenerală în societatea românească. În context, care este percepția Dumneavoastră cu privire la „implementarea” acestui flagel în învățământul românesc/gălățean: dimensiune, forme de manifestare, factori implicați, consecințe etc.?

De ce credeți că există haos politic? Spre a se fura. Nu o spun eu, ci poporul, cetățeanul turmentat, care în România, când rar se trezește la revoltă civică strigă: „Hoții, hoții!”. Urmăriți toate manifestările cetățenești...

Corupție în învățământ? Am un capitol în cursul pe care îl predau studenților la „Didactică” și care se numește *Factorii care influențează evaluarea elevilor*. Un factor major este identificat în „Psihologia profesorului”. Printre altele, evidențiez psihologia „profesorului sacoșar”, a celui care leagă notarea de șpagă. Mulți studenți, după ce râd, recunosc faptul că au fost nevoiți, constrânși, dirijați să ofere sacoșă în cauză; pentru o notă.

În viață, m-a marcat un discurs, prin anii ‘90, al domnului profesor Mihalache Brudiu. Domnia sa evoca școala interbelică și în acest context a făcut afirmația ciudată pentru înțelegerea mea, la acea vreme, că învățământul românesc a fost corupt în momentul în care primul elev a introdus în școală o floare pentru doamna profesoară. Am râs atunci, precum vor râde și studenții mei la cursul de Didactică. Acum nu mai râd și îmi dau seama de observația înțeleapă a domnului Brudiu, trecând prin filtrul memoriei maratonul de flori în cursa pentru premii, flori în așteptarea rezolvării corigenței, contestației, flori pentru o clasă/școală mai bună. Cine este vinovat, salariul de necaz al dascălului,

bugetul statului, mentalitatea omului? Totul se va perpetua....

Aveți o consistentă activitate publicistică. V-am regăsit semnătura în majoritatea revistelor gălățene. Ați publicat o carte de eseuri, „Omul tranziției”. Scrisul este pentru dumneavoastră o pasiune sau un exercițiu profesional?

La începutul interviului, când am afirmat că literele m-au marcat, am jurat să rămân omul literelor. Da, scrisul m-a marcat, în sens de șeherezada, cred că, prin scris, îmi voi salva viața, dar niciodată nu am vizat că prin scris voi dobândi, în stil hollywoodian, gloria. Scrisul reprezintă dimensiunea pragmatică a existenței mele.

Domnule Ivlampie, sunteți o persoană activă în cultura gălățeană. Sunteți inițiatorul multor manifestări științifico-metodice ale facultății, participați la multe dintre acțiunile culturale din urbea noastră. Ce dimensiuni acordați fenomenului cultural gălățean? Care ar fi locul culturii gălățene în patrimoniul cultural național?

Aici trebuie să recunosc o a treia întâlnire remarcabilă pentru destinul meu, cea cu Teodor Parapiru. După trei minunați ani de învățământ la Independența, soarta mă aruncă la cea mai blamată școală din orașul Galați. Așa am fost convins că este Școala nr. 31 de profesorii care îmi deplângeau transferul. După ce pe hol am făcut cunoștință cu administratoarea școlii, care m-a introdus ironic în cancelaria profesorilor aflată în plin proces de zugrăvire, întâlnesc doi dascăli rezemați de un calorifer și spumegând de idei, dintre care unul era Parapiru. Am fost avertizat că este un tip periculos - suntem în 1990 -, să mă feresc de el, că este spânul.... Legătura s-a produs spontan, de atunci ne călăuzim în toate acțiunile culturale ale urbei noastre. Progresul pe care îl recunosc în societatea noastră este cel oferit sub modelul coordonat de Parapiru: viața culturală - fără nici un buget - a respirat în Galați, ca niciodată înalte.

A patra mea întâlnire remarcabilă și hotărâtoare pentru destin a fost cea cu dascălii învățători, de la Independența și de la Școala 31. Fără exemplul lor nu învățam ce este educația, sunt profesorii mei de Pedagogie. Ceea ce am studiat de la distinșii universitari de pedagogie a fost un gol imens, o lipsă ce convertită pozitiv înseamnă cum să nu predai. Cu această consemnare regret dezastrul școlii românești prin desființarea celui mai bun învățământ, cel promovat de liceele pedagogice, distrugere înfăptuită în numele Ideii Europene.

Spații lirice mai puțin cunoscute...

Pavel Gătăianțu – *Anarhie cu pauză de ceai*, Fondul Europa, Novi Sad, 2011

Când te gândești la Serbia prin filtrul receptării lirismului, te gândești, ca român, mai întâi la Ioan Flora; Vasko Popa și Adam Puslojic (primii doi fiind menționați în poeme), pe care am avut și onoarea să-i cunosc mai mult sau mai puțin, cu (deja) mulți ani în urmă...

De câțiva ani buni (dacă nu chiar decenii pentru cei din alte generații), când te referi la Voivodina, te referi însă și la Pavel Gătăianțu, născut chiar în provincia având și români în componența etnică, în Sân Mihai, la 15 decembrie 1957. Este absolvent al Facultății de Științe Politice din Belgrad, poet, prozator, artist multimedia, jurnalist, publicând zece volume de poezie, proză, publicistică, teatru, actualmente fiind jurnalist la Radio Novi Sad, redacția în limba română.

La redacția noastră a ajuns placheta de poezii „Anarhie cu pauză de ceai”, o radiografie a unei stări de spirit, reacție nu chiar indiferentă, în pofida versurilor în sine (p.32), la noua (dez)ordine mondială

Dacă vreți, stilul lui Pavel Gătăianțu din acest volum este între cel al lui Mircea Dinescu din „O beție cu Marx” și ceva din saga lui Nichita ori Marin Sorescu, ca să nu mai spunem de poezia meditativă, de atitudine (și politică) a multor poeți din Republica Moldova, dacă nu putem vorbi chiar și de o influență a jurnalismului, în maniera mult mai tânărului Marius Grama, corespondentul din Galați al Pro TV...

Iată, de altfel, cum începe volumul, reproducând fragmentar din poemul „Mamă, povestește copiilor povestea cu Iugoslavia”, scris cu pana înmuiată și în amărăciune (de frate trădat): „Povestea cu ruinele și bombele căzute peste țară/ Și casa de unde răsărea soarele libertății/ Pentru toți nenorociții din Europa de sud-este.// Mamă, povestește copiilor seara lângă foc/ printre peisajele rurale/ Cu locuitori români de pe vremea lui Franz Iosif/ și Maria Tereza/ Celor care au mai rămas/ Că mulți n-o să rămână./ Cum zburau bombardierele și dinspre România/ Și-n timp ce se declanșa alarma antiaeriană/ Tu tremurai și plângeai înspăimântată/ De soarta fiilor tăi și ai altora...”

Discursul oscilează între satiră, demitizare (inclusiv a lui Tito), invitație la dialog între generații („Îi implor pe douămiiști să arunce atent/ Câte o geană pe manuscrisele lor”, p.8), lehamite („Nu mai amintiți de epoca de aur/ Că mă sufoc de atâta patriotism”), chiar

și un quasi-autoportret (poemul „Soarta”: „Iată-mă aici eu sunt/ nici făptură și nici sfânt./ Zac blestemat de picioare/ veșnic luptând cu necuratul/ alungat de soartă/ din propria-mi țară/ iubit și neiubit de semenii/ uneori prigonit ca o fiară./ Iată-mă aici eu sunt/ nici făptură și nici vânt./ Piatră vremelnică de hotar.” (p.11)

Meditația asupra social-politicului îl duce la citate care îl infirmă (din nefericire) pe un Brucan, care se dovedește a fi fost un optimist: „Havel zicea că trebuie să treacă trei generații/ Până să ajungem pe fâgaș” (p.12). Referințele istorice sunt de tot hazul (amar și el uneori): „Istoria românilor/ din Banatul sârbesc/ îmi seamănă cu o mătă împăiată/ uitată de stăpânul casei/ undeva pe miriștea/ Imperiului Austro-Ungar.// În rest e liniște de mormânt.” (p.15).

Erotismul său capătă uneori (fizic) valențe de „Baladă” (amintind de Bukowski sau Henry Miller): „Dragă ți-au înverzit sânii/ e primăvară și berbecul nebun din mine/ flămând ca de obicei/ de atâta frumusețe/ îți paște iarba deasă/ pe alocuri să nu te doară tristețea/ copilăriei pierdute...” (p.16). Iubirea (și pentru muzică sau cinema) îl inspiră în poeme precum „O sută de trompete” sau „Pretty woman”, dintr-un poem precum „Freamăt” aflând alte și alte slăbiciuni ale autorului: „Dragă,/ dă-mi două beri/ pune muzica cu/ Leonard Cohen și U2/ și fă apoi tot ce vrei cu/ Mine”...

Un poem se intitulează „Ecologică” și este un adaos la menționata lehamite: „Nu poți să te mai miști/ Să nu întâlnești francmasoni, polițiști/ îmbrăcați civil, camere secrete video/ Trandafiri de la Moldova/ Mirosuri grele de smog/ Și resturi de mâncare și maculatură/ Schelete omenești/ Tranșate cu precizie perversă/ Și aruncate la voia întâmplării/ În tomberoane.// Nu poți să te mai miști/ Să nu întâlnești pedofili/ Și tipi suspecti la colțuri de stradă...” (p.30) și să nu mai spunem de Eurovision...

Bref, plecând de la poemul „Vieți paralele” (nici o aluzie la Plutarch ori Florina Ilis!), cartea lui Pavel Gătăianțu este un picnic la marginea lumii poeziei, „la iarbă verde, la Sân Mihai (n.n.din sufletul autorului),/ printre capre și români/ pentru aceste personaje”, un exordiu la niște scenarii pentru aparentul minimalism al existențelor în drumul lor spre ființă, grafica excelentă a Simonei Dolinga contribuind la un moment, ca să spunem așa, agreabil de five o'clock pentru orice cititor curios, deschis experiențelor lirice.

Adi George Secară

O altă revistă foarte interesantă de la Dunăre...

Un subiect delicat omenirii în general, românilor în particular, propune tema numărului 11 al revistei de știință și artă în tranziție „Europa”, care apare în Voivodina, la Novi Sad, sub oblăduirea lui Pavel Gătăianțu, redactor șef, și

Virginia Popovic, redactor-șef adjunct. Este vorba de etică sau, dacă vreți, de morală, putându-se, evident, face deosebiri între cele două...

P. Gătăianțu observă în editorialul său: „În prezent, putem vorbi despre o etapă postmorală a dezvoltării societății. Prin expansiunea crizei economice mondiale se extinde, în paralel, criza relațiilor interumane. Astfel, predomină corupția, înșelăciunea, fățărnicia, ura. Au dispărut anumite autorități morale în domeniul politicii, avem doar birocrați la nivel înalt în ierarhiile de interese. Capitalismul neoliberal cu postulatele sale are nevoie de circulația liberă a capitalului – și nicio barieră nu-i poate sta în cale, mai puțin cea morală.”

Claudia Marian scrie despre „Virtuțile etice ale vinovaților și rușinii individuale și colective”, Aleksandra Djuric Milovanovic despre „Metodologie, acces și etică în cercetările comunităților religioase minoritare”, Nicolae Iuga se întoarce (nici nu se putea altfel la un astfel de subiect!) la Friedrich Nietzsche și opiniile sale asupra moralei creștine iar Nicolae Coande „încearcă” asupra „felurilor de etică” și a biete

neputințe de a-l iubi pe celălalt ca pe tine însuși. Nici Adorno nu putea fi ocolit, așa că Carlinda Fragale Pate Nunez (din Brazilia) publică „Notes about Adorno: dialectic of tradition. Puiu Ioniță se întoarce și el la doi clasici: „Etica iubirii la Dostoievski și Tolstoi”. Carmen Dărăbuș se apleacă asupra unui prozator, dramaturg, poet și eseist mai puțin cunoscut la noi, din Slovenia, Ivan Cankar (1876-1918), oprindu-se în amănunt asupra unei nuvele, „Dreptatea lui Jernej”, povestea unui bătrân argat izgonit de către noul stăpân, înrudit, așa, mai de departe, cu personaje de-ale lui Kafka, plecând în lume (a se citi Imperiul Austro-Ungar) să-și găsească dreptatea și sfârșind tragic, în flăcările propriei case...

Aspecte mai puțin comentate ale Literaturii, în raport cu etica, evident, sunt surprinse în eseuri ori articole precum: „Literatura ca instrument politic: cazul Africii de Sud” (de Luiza Caraivan), „The ethical aspect of constituting history in Julian Barnes’s *A History of the World in 10 "Chapters"*” (de Maja Medan), „Literatură, femei și demoni” (de Florica Faur), tot la temă fiind și abordările din capitolul „Științe socio-umane” (revista, care apare în condiții grafice de invidiat, este structurată pe capitole): „Aspecte privind calitatea vieții și comportamentul etic” (un articol de Coralia Cotoraci, Alciona Sasu, Carol Wild, Anca Mustea), „Educația environmentală: conștiință morală sau indiferență” (de Helena Maria Sabo)...

Sumarul este îmbogățit și cu o rubrică dedicată Muzicii, una Artelor Vizuale, una cinematografilei, una semnalării cărților nou apărute... Capitolul „Proezie” conține poezie de Nicolae Coande, Linda Maria Baros, Aleksandar Stoicovici și proză de Doru Iosif.

a.g.secară

Târgul Meșterilor Populari, ediția a XIV-a, 2014

În perioada 06-08 iunie 2014, Centrul Cultural ”Dunărea de Jos” prin Serviciul Cercetare, în colaborare cu Primăria Municipiului Galați, a organizat cea de-a XIV-a ediție a „**Târgului meșterilor populari**”, având ca locație Parcul Țiglina I (str. Brăilei). La această ediție au participat 40 de meșteri din zone reprezentative ale țării.

Atmosfera târgului de altădată a fost întregită de spectacole oferite de Ansamblul „Doina Covurluiului”, Fanfara „Valurile Dunării” și soliști gălățeni.

Noi construim Casa Culturilor Dunării Europene!

La Novi Sad, orașul din Voivodina Serbiei, a avut loc în zilele de 5 și 6 mai a doua ediție a „International Danube Conference on Culture”, având deviza, conform Declarației adoptate de către participanți, „Noi construim Casa Culturilor Dunării Europene”. Printre cei 130 de artiști, manageri culturali, activiști ori specialiști în domeniu s-a aflat și managerul Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați, Sergiu Dumitrescu.

Prima ediție a avut loc la Ulm, iar ediția din acest an a fost organizată de către Centrul Cultural din Novi Sad (director Andrej Fajgelj) și Academia Europeană a Dunării (director Peter Langer), cu sprijinul orașului Novi Sad, Ministerul Științei, Cercetării și Artelor din Baden - Wurttemberg și Guvernul Provinciei Autonome Voivodina.

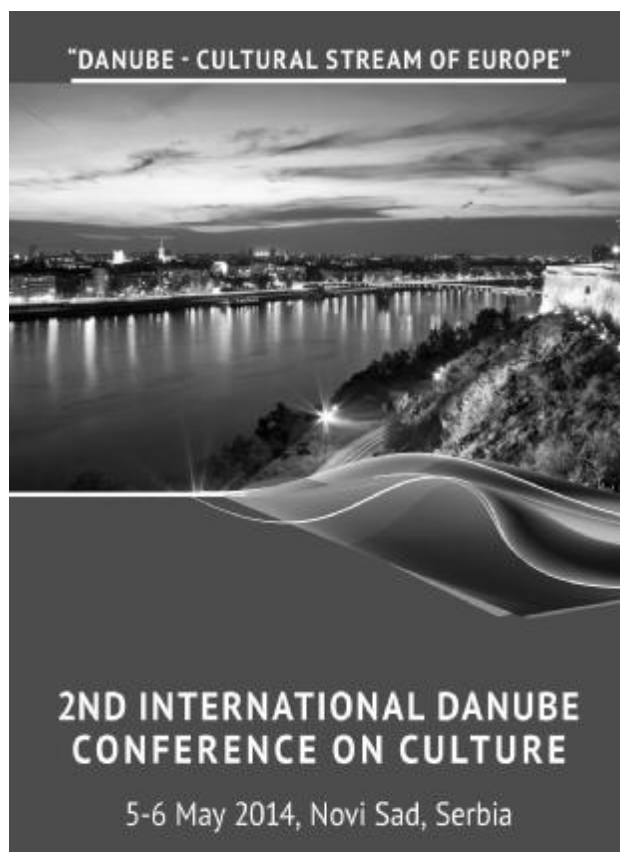
După cum a declarat domnul Sergiu Dumitrescu, participanții la cele două ateliere de lucru, „European capitals of culture - experiences and future prospects” and „Danube related events and networks - contributions to the Danube identity?” au adoptat și câteva recomandări, printre acestea numărându-se consolidarea cooperărilor dintre orașele din Regiunea Dunării, unele capitale culturale sau candidate la acest statut, realizarea unor festivaluri, cu sprijinul Comisiei Europene prin Programul „Europa Creativă”, publicarea unei pagini web cu toate capitalele europene ale culturii din regiune, promovarea activităților și prin colaborarea și consultarea cu Consiliul Orașelor și Regiunilor Dunărene ori Grupul de lucru al Regiunilor Dunărene (ARGE Donaulander), realizarea unui Atlas digital al regiunii Dunării.

S-au stabilit și gazdele următoarelor conferințe: Timișoara în 2015 și Ruse (Bulgaria) în 2016.

a.g. secară

*Managerul Sergiu Dumitrescu
și scriitorul Pavel Gătăianțu*

Fante de centru

(fragment din romanul *Pe malul de lut al fluviului*)

Ioan Gh. TOFAN

După două săptămâni de la începerea școlii li se dădură haine de uniformă și bocanci. În loc de palton primiră niște mantale de culoare bleumarin ce proveneau din depozitele marinei militare și care se încheiau cu nasturi cu ancoră din tablă aurie. Mai primiră niște pantaloni ciudați, foarte largi, din postav aspru și păros, de aceeași culoare ca mantalele, care nu aveau prohab. Ionel avea să citească ulterior, într-o revistă, *istoria* năstrușnică a acelor pantaloni speciali. Se spunea că o regină importantă a unui puternic stat european, aflându-se într-un port al țării sale, ar fi făcut o vizită la bordul unei nave militare unde comandantul, cu echipajul aliniat pe punte în ținută de sărbătoare, i-ar fi dat onorul. Regina a fost însă ofuscată când a observat că unul din marinarii aflați în poziție de drepti avea câțiva nasturi descheiați mai jos de mijloc. Nefericitul, în graba echipării, uitase să-i încheie pe toți. Foarte indignată, regina, a dat ordin ca în cel mai scurt timp pantalonii marinarilor să nu mai aibă șliț. Ce și-or mai fi bătut capul sârmanii croitori ca să găsească soluția salvatoare, în așa fel încât bărbații din marina militară să urineze la fel ca înainte, adică în picioare și nu cu nădragii în vine! Dar au reușit până la urmă să descopere noua croială și nu dură mult până când majoritatea țărilor civilizate, printre care, ne place să spunem, intrase și România, dotară marina militară cu năstrușnicii pantaloni. Merită să facem o paranteză ca să explicăm cititorului curios, care n-a făcut armata la marină, cum este croit acest uzual obiect de îmbrăcăminte. Pur și simplu acești pantaloni au o platcă falsă, detașabilă parțial

care se încheie lateral cu doi nasturi așezați deasupra buzunarelor și imediat sub betelie. Când marinarul se duce ca tot omul să facă pipi, desface platca și o lasă să fie atrasă de gravitație. Te-ai aștepta ca pantalonii să cadă în vine dar acest lucru nu se întâmplă pentru că sub această platcă există alte două bucăți de stofă, relativ înguste, în continuarea beteliei, dar mai late decât aceasta, care se încheie exact la mijloc cu doi nasturi aflați pe verticală, lăsând *front liber* matrozului să-și rezolve problema. Destul de complicat dar practic, așa cum își dorise regina pudibondă. Ionel trebui să se acomodeze cu pantalonii năzdrăvani când îi venise rândul să facă armata la Marina Militară. După doi ani de cătănie, la întoarcerea acasă, i-a luat însă ceva timp ca să se obișnuiască cu pantalonii normali, cu prohab, din civilie. O bună perioadă de timp ducea instinctiv amândouă mâinile la șolduri, ca să-și descheie platca, acum inexistentă, spre hazul prietenilor, alături de care se întâmpla să stea alături în WC-ul vreunui restaurant ca să se ușureze, după ce se delectaseră mai înainte cu niscaiva bere de Azuga sau Mărgineni.

Odată văzut în posesia hainelor Ionel apelă, cu acordul părinților, la croitorul familiei, domnul Voinescu, care se specializase în modificarea hainelor după dorința clienților și care, în acea vreme, locuia pe strada Trei Ierarhi, la una din neveste. Jumătate de an stătea pe Trei Ierarhi și cealaltă jumătate se muta la cea de a doua consoartă (care-i făcuse doi copii, un băiat și o fată), undeva pe o uliță strâmtă care pornea din strada Balaban (astăzi I.L.Caragiale) și dădea în strada Columb. Acte de căsătorie nu avea, evident, decât cu una din femei. Despre identitatea acesteia lumea își dădea numai cu presupusul pentru că Don Juan cu Foarfece zâmbea doar pe sub mustața-i subțire dacă era chestionat în această problemă, schimbând imediat vorba sau dând-o pe glume. S-ar fi înconjurat de un harem întreg, dacă l-ar fi ținut cureaua. Cu alte cuvinte (fără să vă gândiți acum la prostii), dacă și-ar fi extins afacerea ca nenorociții aceia de capitaliști de peste hotare care sugeau sângele propriilor popoare. Cum însă trăia într-un stat care nu încuraja libera inițiativă și posibilitatea de a deveni

astfel patron exploatator al maselor largi de oameni ai muncii, iar românii nu-și exprimaseră deocamdată dorința de a trece *in corpore* la islamism, croitorașul iubăreț trebuia să se mulțumească numai cu cele două femei. Două femei de care știa toată lumea, se înțelege. De cele care-i mai picau la așternut, după ce le pipăia tandru cu metrul de croitorie atunci când le lua măsura pentru vreo fustă, scuzându-se că trebuie să le atingă, nu era nevoie să se laude decât prietenilor la cârciumă. Nu se sfiise s-o curteze și pe mama lui Ionel, la numai câteva săptămâni după moartea prematură a lui Gheorghe Corban. „Auzi la porcu’ ăla de Voinescu! Mi-a aținut azi calea pe Brăilei, când coboram din tramvai” se destăinuise feciorului în după-amiaza aceea de început de vară, când întoarsă de la serviciu, intrase ca o furtună în casă, roșie la față de indignare. Ionel, care sosise mai devreme de la muncă și învățarea încet și concentrat butoanele bătrânului aparat de radio, cu uși ca de șifonier, în căutare de ceva muzică mai plăcută urechilor, fără versuri cu macarale care ard în soare argintii, sau Ilenute tractoriste, își ridicase privirea mirat spre femeia în doliu. „Ce te holbezi așa la mine? N-ai înțeles? Curvaru’ ăla de Voinescu s-a dat la mine. Poate aud că-ți mai faci vreo haină la el...Gaia te mănâncă! Măgaru’! Nu-i mai ajung două muieri. Zău așa! N-ai grijă că l-am lecuit. I-am articulat la sacoșe-n cap pân’ l-am văzut că dă cu noada de caldarâm. O să treacă de-acu’ pe alt trotuar când o să mai dea ochii cu mine” încheiase Mitrița, dispărând nervoasă în cealaltă cameră ca să se schimbe de hainele cernite. Dar în toamna lui 1961, când juniorul Corban primise hainele acelea mult prea largi, din stofă cazonă, relațiile familiei Corban cu Voinescu erau cât se poate de bune. Pe vremea când Ghiță Corban era sectorist în Bădălan, cartierul din valea extremă a orașului, din vecinătatea șantierului naval, îl scăpase pe croitorul Casanova din ghearele soțului încornorat al unei femeiuști rele de muscă. Drept recunoștință că fusese salvat de la o bătaie soră cu moarte, Voinescu nu refuza Corbanilor nici o comandă, chiar dacă era pe datorie. Ionel se grăbise atunci să-i pună în brațe hainele primite de la școala profesională. Din manta croitorul îi făcu o scurtă cu buzunare în care adolescentul să-și bage adânc mâinile, fără să mai fie nevoie iarna să-și cumpere mănuși, iar din pantalonii marinărești îi croi alții foarte strâmți ca niște ȋtari și cu manșeta lată. Aveau să mai treacă câțiva ani până la apariția modei pantalonilor evazați, cu betelia mai jos de talie.

Venit de la un liceu cu renume, unde nu făcuse

prea mulți purici, fiind exmatriculat din clasa a IX-a, în primăvara aceluiași an, pentru chiul în formă continuată, Ionel fu extrem de încântat de orele ținute de profesori la noua școală. Cei aproape doi ani petrecuți la *școala medie* se dovediră a-i fi de real folos în învățarea celor predate. Înțelegea că această pricepere nu se datora unei neașteptate receptivități ci doar simplității elementare ale acelor lecții, făcute special pentru nivelul școlilor profesionale. Ceva bătaie de cap aveau să-i dea noile materii ca Desenul Tehnic, Tehnologia Materialelor și Construcțiile Metalice. Dar puținele cunoștințe de matematică, fizică și chimie, asimilate în liceu îl ajutară să se descurce.

În anul I dirigit de avea să le fie profesorul de desen tehnic, Gheorghiu, un bărbat scund și îndesat, cu brațele groase și picioarele crăcănate, care avea un băiat în aceeași școală, elev în anul III, specialitatea trefilatori. Marian Gheorghiu era o figură singulară care atrăgea imediat atenția. Fizic nu semăna cu tatăl său. Blond, slăbuț și frumușel, cu trăsături delicate de fată, mai înalt decât profesorul de desen, aducând la chip oarecum cu Dan Spătaru, era vizibil încântat de înfățișarea lui. Asemănarea cu marele cântăreț îi gădila amorul propriu făcându-l să creadă că poate avea și vocea acestuia. Obişnuia să-și etaleze *talentul* lălăind uneori în grupurile de prieteni, nu numai cântecele lui Dan Spătaru, ci și ale altor interpreți români sau străini. Făcuse un fix cam ciudat după vechea, celebra și arhicunoscuta melodie din filmul *Vagabondul*, cu Raj Kapoor în rolul principal, deși de la debutul acelui film, primul văzut de Ionel cu aproape zece ani în urmă (în compania lui Izu), trecuse destulă vreme. Behăia subțiratic, fals și dezinvolt ceva greu de reprodus, de genul *Avaramu a aaa, avaramu a aaa, iagardișmenu asmancataaramu a aaa...Îmbrăcat în costum după moda de atunci (pantaloni strâmți cu manșetă și haină foarte scurtă cu revere rotunde și lucioase de satin care-i lăsa la vedere turul pantalonilor, cravată îngustă cu nodul gata făcut, prinsă pe după gât cu elastic – cravată cu zgârcei, era botezată de băieți, cămașă albă de nailon ce nu trebuia călcată după ce o spălai, pantofi deschiși la culoare cu talpă groasă de crep) atrăgea atenția în centrul orașului, acolo de unde nu lipsea nici o seară, reușind să polarizeze în jurul lui admiratori. Bun de gură, cu oarece succes la fete, se lăuda, celor care se uitau în gura lui, cu aventurile galante, majoritatea închipuite. În scurt timp se alegea cu o poreclă pe măsură - aceea de Marian Cordaciul. Ocazional se îndeletnicea cu mica bișniță, cumpărând de la*

(continuare în pag. 34)

Octavian MIHALCEA

Afinități electice

Volum premiat în cadrul Festivalului Internațional de Creație Literară „Titel Petrescu” (Ediția a VI-a) ce are

loc la Râmnicu Sărat, *Poeți, după plac* (începând cu Nichita) prezintă o parte din afinitățile lui Lucian Gruia în domeniul atât de nuanțat al poeziei. Uvertura nichitastănesciană abordează problematica Numerelor, Cuvintelor și Necuvintelor, încercând să ne familiarizeze cu procesele adeseori abstractizante ce caracterizează ideatica acestei opere excepționale. Sunt considerații critice pertinente, profund dedicate explorării inefabilului. Asupra laturii metafizice a poeziei lui Cezar Ivănescu, Lucian Gruia se pronunță într-un eseu foarte documentat în care problematica morții reprezintă *piatra angulară*. Autorul propune reevaluarea critică a acestui fascinant univers poetic. Plachetei *Casa părăsită* aparținând regretatului Ion Stratan îi este dedicată o cronică ce reușește să reliefeze prodigioasa personalitate a celui care a debutat fulminant cu *Ieșirea din apă*. Și figura multiformă a lui Radu Săplăcan beneficiază de o adecvată evocare, fidelă calităților acestui „Socrate ardelean”. În altă parte, despre autorul *Postmodernismului pe înțelesul tuturor*, Lucian Gruia afirmă: „Poezia lui Daniel Corbu se situează între postmodernism și neomodernism, între liric și epic (oarecum în descendența lui Marin Sorescu). În peisajul poeziei române contemporane, el însuși apare monadic, umplut cu seninătate mioritică, gravitate detașată și mai ales cu întrebări fără răspuns.” Specificul poeziei lui Gellu Dorian e relevat prin introspectarea complexei antologii „Abatorul umbrelor”. Despre Cassian Maria Spiridon, iată un discurs apodictic: „Cassian Maria Spiridon aparține

spiritelor hiperlucide, deziluzionate de viața care ne-a fost dată. Trimiterea la unele fapte concrete, amplifică angoasa ontologică. Limbajul alb, dur, aspru, rece, apropiat uneori de urlet, sunt caracteristicile stilistice specifice. *Singurătatea*, presimțirea neantului și apocalipsei trăite dramatic, constituie atributele unei locuiri inautentice. Fantezia dictatorială trage cortina.” Nichita Danilov atrage pasionante aprecieri critice din zona spiritualist-inițiatice: „Nichita Danilov este un prinț moldav datat la asceza filosofilor orientale, după ce a trecut prin dialogurile platoniciene și cretinismul cosmic teoretizat de Mircea Eliade. (...) Cu puteri demiurgice, dirijate cu baghetă magică de primă mână, Nichita Danilov controlează apariția și resorbția ființelor și lucrurilor din și în vidul primordial al universului său artistic.” *Trecutul e o sărbătoare*, volumul lui Horia Gârbea „reprezintă în ultimă instanță, o întoarcere pe dos a valorilor prezentului care sunt transferate trecutului ceremonios, situație în care cotidianul are rostul de a trezi la realitate reveriile memoriei individuale”, iar cartea de versuri a lui Ion Pop, *În fața mării*, asumă „originalitatea viziunii acvatice (...) Dialogul cu marea se desfășoară ca o spovedanie cosmică. După ce marea îi plânge durerile zbuciumului venic, urmează rândul poetului, care speră ca prin spovedanie, să obțină, dacă nu mântuirea, măcar o abluțiune purificatoare.”

Am selectat numai unele dintre valoroasele personalități poetice analizate în cartea semnată de Lucian Gruia, reprezentative pentru metoda criticului de a explicita finețea sufletelor dedicate plenar lirismului, ipostază a grației artistice.

Marius CHIRU

Europa Dunăreană

„am visat închizitorii urmărindu-mă în Olanda, umilindu-mă, condamnându-mă. Sunt călugărul Rogerius, iar tizii mei sunt Rogerius Dalmatul din vremea venirii tătarilor sălbatici și Rogerius Chirurgul, trăitor la anul 1000.

Am mai visat cum e lumea peste o sută sau două sute de ani. Cu aceeași luptă nebună pentru putere, cu arme rele și oameni și mai răi. Iat-o pe contesa mea! într-o clădire foarte frumoasă de pe malul Dunării, la Pressburg. Dulce ca o crimă, cu zâmbetul ei nebun de curtezană. Mă dorește? Poate. Întrebarea este: care e numele ei? Fluviul clocotește acolo jos. Un dor nebun de casă. Sunt un exilat în toată această Europă. Opriți toate aceste plăsmuiți! Femeia are sânge pe mâini. Dunărea cade de undeva de departe. Totul se învolutează.

Am visat că am devenit ateu și nu aveam nicio vină.

Am visat nimicul și aici poate că se afla Dumnezeu și nu puteam să-l numesc.

Am visat aventurile cele mai ciudate pe care le poate avea un om, femei barbare goale, frumoase și putred de bogate, urcate pe munți de aur, bând vinuri grele și roșii, îmbătându-se și băgând în gură penisurile bărbaților. Am visat fel de fel de urâtenii, războaie, lucruri caraghioase, mașinării inutile.

Eram parcă judecat acum în Spania de oameni meschini și care erau de o origine necunoscută. Popi ai Babilonului, desfrânați și doritori de bani. Am visat gloate de cerșetori în Paris.

Și parcă s-a întâmplat cu adevărat, eram în Belgia și în Olanda.

Și eu eram Felix și el era un strănepot de-al meu. Trăia într-un oraș depărtat, cu femei frumoase și nave mari ce încărcau grâne. Galați, aproape de vărsarea Dunării într-o mare frumoasă. Din acest oraș fuge, fuge spre dreapta. Apă multă, mulțimi orientale, peștele pescuirilor miraculoase.

Studiam istorie, astronomie, arhitectură,

astrologie în subsidiar, creierul meu zăcea plin de cunoștințe fizice, teologice, aprofundam teatrul, teoria lui, poezia veche, citeam zilnic din Coranul arab și din Mahabharatha indică.

sunt nebun sunt nebun nu vreau să dau foc mănăstirii

cineva să mă ia de aici”

Lângă el, în camera subterană, se afla Leagănul lui Iuda, teribilă invenție medievală. Torturatul era așezat pe acest scaun cu trei picioare ce avea în vârful o piramidă metalică. Greutatea victimei făcea ca ea să alunece cu anusul sau vaginul, după caz, în acest vârful și astfel se obțineau mărturii care de care mai extravagante. Din fericire, Rogerius nu fusese așezat pe acest scaun. Cu mâinile și picioarele legate cu sfoară își aștepta partea lui de justiție.

Totul era ca un vis. Priorul conducea procesul, care dura de trei zile. Rogerius se apăra singur în fața tribunalului ad-hoc.

- Este adevărat că în fața altarului te închini fără să faci semnul crucii?

- Da.

- Cum te numești?

- Sunt cel fără de nume.

- Recunoști că ești de natură satanică?

- Mulți din această sală am putea fi de această natură.

- Ai avut chiar îndrăzneala, ca frate catolic, să nu spui măcar o rugăciune când te afli în altar?

- Da, este adevărat.

- Tu ai scris acele hârtii pe care unii le denunesc jurnal?

- Da.

După acest răspuns, priorul ordonă să îi fie luate hainele de cistercian și ultimele însemnări. Unul din frații îi aduse niște vechituri civile pe care el putea acum să le poarte. În camera subterană nu erau mai mult de opt persoane.

- Nebunule, ai dus numele Domnului în pustiu. Ai hulit. Ești conștient de asta?

- Nu.

- Asta ai făcut.

- ...

- Critici biserica și cezarii zilei.

- Și asta e hulă?

- Ai scris chiar mai mult de atât și te-ai și comportat ca un nebun. Vei rămâne aici până vei fi excomunicat.

Rogerius petrecu lungi nopți în camera întunecată și lungi zile care i se părură a fi tot nopți, doar bruma de agitație de afară arăta că soarele ar fi pe cer. Doar frigul îl îmbrățișa, îi zgâria pielea, îi scutura mațele. Somnul îl scăpa din ghearele lui.

Europa altfel

George LĂTEȘ

Uniunea Europeană este o realitate, un proiect care a prins contur, un jucător pe piața mondială, toate acestea sunt elemente constitutive ale unei dezbateri, pe voci diferite, ale validității unei astfel de structuri suprastatale, care, pe măsură ce se

extinde spre Est și spre Sud, își arată precaritatea funcțională.

S-a născut astfel un curent de opinie – euroscepticismul – care se manifestă pe voci și tonalități diferite de la o țară la alta, mult mai accentuat în zona occidentală și mult mai voalat înspre granița răsăriteană a Europei unite. E specificul zonelor limesiene, la care mesajul centrului puternic ajunge mai greu, mult diluat ca intensitate și acuratețe.

Față de ceea ce au gândit fondatorii, mai exact spus artizanii ideii (Jean Monnet și Robert Schumann), o structură suprastatală focalizată pe industria cărbunelui și oțelului, menită să atenueze vechi idiosincrazii franco-germane, deci tributară contextului postbelic, Uniunea Europeană de azi e un conglomerat de state și culturi, cu câteva valori comune, dar și cu diferențe enorme în plan economic, legislativ, dar și cultural. De aici vine dificultatea de a controla un mecanism comunitar ce funcționează atât de diferit de la o țară la alta.

Tot de aici vine și nevoia de a regândi temeliile acestei uniuni, gândită multicultural, dar confruntată cu epuizarea resurselor de funcționare ale pluralității etnice. Voci autoritare (Angela Merkel este una dintre acestea) constată eșecul multiculturalității, proclamate prin sloganul „Unitate în diversitate”. E semnul clar că europenitatea, gândită multicultural, ca reuniune de culturi diverse ce pot coexista sub aceeași cupolă, nu mai este de actualitate, încât regândirea acesteia se impune. Trebuie găsite alte

elemente care să poată coagula o diversitate atât de mare, tocmai pentru a depăși blocajele instituționale, generate de o structură organizatorică atât de vastă.

Dincolo de ceea ce unește țările constitutive ale Uniunii sunt atâtea altele care obstrucționează consensul funcțional: o istorie anterioară conflictuală, granițe interstatale contestate, *in sotto voce*, ce-i drept, decalaje economice majore, un conflict inter-religios înghețat, diferențe identitare evidente și atâtea altele. Preeminența economicului nu e un criteriu suficient, dacă nu e însoțită și de alte dimensiuni ale europeității, apte să coaguleze o veritabilă uniune și nu o structură suprastatală care seamănă izbitor de mult cu fosta Uniune Sovietică, modelul avut în vedere de artizanii Uniunii Europene. Dezintegrarea celei dintâi să fie oare semnul premonitoriu poate pentru o inerentă și inevitabilă dezarticulare a celei de-a doua? Euroscepticii vin pe acest curent al scepticismului politic și chiar popular pe ici, pe acolo. Europa cu două viteze, Europa Schengen și non-Schengen, centrul triadic (Germania, Franța, Anglia), mult prea puternic și autoritar și multe alte realități zonale nu sunt semne bune pentru o necesară coagulare a unui spirit unic european, numit generic „europeitate”, mai exact spus conștiința preeminenței Europei unite în raport cu statele naționale, în majoritatea lor etno-centric. Politologii caută soluții pragmatice și imediate, filosofi vor să pună la baza construcției europene axiome și principii care să-i confere durabilitate, iar cetățenii își exprimă, în mai multe feluri, nemulțumirea pentru efectele acestor ezitări în plan politic, legislativ și social. *Mutatis, mutandis*, Europa comunitară nu este în criză, dar nici bine nu o duce.

E aproape imposibil să controlezi o structură cu 28 de state, diferite din multe puncte de vedere, și altele în proces de aderare iminentă, cu atât mai mult cu cât aceasta depinde de forța militară a S.U.A. și de piețele emergente din Asia și țările fostei URSS. Situată în zona ciocnirii de interese dintre marile puteri, Uniunea Europeană e o construcție fragilă și de aici senzația de insecuritate economică, politică și chiar socială. Libera circulație a mărfurilor și a cetățenilor e un câștig evident, care însă nu rezolvă atâtea probleme aflate încă în suspensie. Fonduri, generoase până mai ieri, nu mai ajung, mai exact spus nu sunt accesibile celor din zonele

limesiene, proaspăt adevărați la uniune. Criza financiară-bancară, declanșată în America și depășită acolo, nu și-a consumat încă efectele inhibitorii în UE și de aceea nici euro, moneda oficială, n-o duce prea bine. Atâtea discrepanțe creează și fenomene greu de controlat, precum cel migraționist, pe care Uniunea îl gestionează cu greu, iar statele primitoare de migranți reacționează diferit și fluctuant, în funcție de ciclurile electorale.

În tot acest cadru tensionat, reconstrucția europeană nu mai e doar o sintagmă cu care să opereze politologii, ci o necesitate de prim rang pentru a le reda optimismul cetățenilor și factorilor de decizie. Poate că această inevitabilă reconstrucție ar trebui regândită ca strategie, schimbând direcția de reglementare și aplicare dinspre margine spre centru, nu invers, cum s-a procedat până acum. Când o construcție se șubrezește, nu-i gândești soluții de consolidare pentru partea încă rezistentă, ci întărești părțile ei slabe. Când economia nu devine un criteriu sigur de echilibrare a nivelurilor de dezvoltare, pui în loc criteriul cultural, mult mai puțin tensionant decât cel dintâi. Când fenomenele sociale te copleșesc (șomaj, pauperizare, migrație), ataci fundamentele civilizației europene, cele care și-au dovedit validitatea în secolele anterioare. În calitate de cetățeni responsabili, nu ne-am entuziasmat în exces la aderare, n-am suferit prea mult la repetatele tentative de intrare în spațiul Schengen, nu ne mai miră de ce contribuim cu sume mai mari decât primim în urma proiectelor. O stare de frustrare am avut, dar efectul n-a fost un euroscepticism manifest, ci o autoanaliză a precarităților noastre ca stat și ca națiune. Soluția nu e să ne lamentăm despre nedreptatea care ni se face, ci să ne întrebăm, chiar insistent, cu ce lucruri de substanță venim noi în cadrul unional. Cât de persuasivă ne este vocea, cât de eficiente soluțiile corective, care ne sunt domeniile de excelență, apte să fie inovate de noi, acestea sunt întrebările corecte și nu „de ce”, „cum așa”, „când”, „ce-ar fi dacă” și multe altele de acest fel.

După puterile noastre, am gândit un proiect științific și cultural ce are ca țintă europismul, adică logica

existenței Uniunii Europene, factorii coagulanți și certitudinile care i-ar putea reda vitalitatea și demnitatea de structură suprastatală inovatică și nu mimetică. În reprezentarea noastră, poate naivă sau utopică, o certitudine, aidoma unei coloane vertebrale, poziționată orizontal, o reprezintă Dunărea, fluviul ce unește Vestul cu Estul și adună în jurul său neamurile și limbile (slave, anglo-saxone și latine), întărite spiritual prin cele trei confesiuni: ortodoxă, protestantă și catolică. Bătălia Dunării, devenită azi Strategia Dunării, are rădăcini istorice adânci, care coboară în istorie până în vremea

Imperiului Roman, poate chiar mai departe, dacă extindem prezența grecească până la gurile fluviului sau protoistoria statelor germanice sau traco-dacice. În acele epoci îndepărtate, Dunărea a fost o graniță naturală, un soi de „mare zid”, folosită ca atare în strategiile expansioniste sau ca axă a migrațiilor popoarelor. O vreme, cei din dreapta fluviului i-au privit cu neîncredere pe cei din

stânga, numindu-i barbari, ceea ce însemna pe atunci o alteritate dușmănoasă.

Romanii au fost cei dintâi care au durat un pod peste Dunăre, mai întâi unul provizoriu, din bărci legate între ele, apoi unul de piatră și lemn, la Drobeta, unde fundul fluviului pietros și malurile apropiate îl făceau mai ușor de construit și mai durabil. Anulând o graniță naturală, au avut nevoie de o alta, și atunci Mureșul transilvan a devenit o limită a extensiei cuceririi militare din Dacia. În Răsărit, Dunărea și munții apropiați au fost uniți printr-un val de apărare și flancat cu castre pentru a putea controla migrațiile aflate în epoca lor haotică. Nu vedem prea multe inovații strategice în ceea ce se întâmplă azi: granița UE este un râu, mâine poate un fluviu, castrele au devenit puncte de trecere a frontierei, iar suspiciunea față de cei de dincolo de aceste ape e încă mare, chiar dacă nu mai poartă barbă, ci au doar stigmatul comunismului dezagregat.

Componenta politică, în spatele căreia se ascund interese economice ori de alt tip, este prezentă în fiecare demers unional, chiar dacă acesta e ambalat în cuvinte ce par a spune altceva. Cei de dincolo de granițele unionale sunt azi transfrontalieri, pe care nu-i mai agresăm militar (acceptăm premisa că NATO e o

alianță defensivă) ci economic, o formă mai rafinată a războiului ce poate căpăta (chiar a luat astfel de proporții cu ocazia crizei ce nu și-a stins reverberațiile) dimensiuni planetare. În astfel de vremuri tulburi, când imprevizibilul e cuvântul de ordine în toate, e nevoie de certitudini, mai ales atunci când gândim să punem la un loc polarități, antagonii, idiosincrazii, trame istorice și discrepanțe enorme. Pornind tocmai de la astfel de factori dezagregatori ai consensului unional am gândit și am înființat un Centru de Studii și Cercetări Danubiene, care se manifestă activ în spațiul public prin parteneriate universitare cu țările riverane și prin colaborări cu structuri economice, administrative și culturale din arealul Dunării. Instituții și cercetători se reunesc anual, pe 29 iunie, de Ziua Dunării, pentru a-și comunica, unii altora, rezultatele efortului investigativ și conceptual. O publicație științifică universitară, editată în trei limbi de circulație (engleză, franceză și rusă),

reunește rezultatele acestui efort și e accesibilă atât în variantă tipărită, cât și electronică, sub titlul „Journal of Studies and Recherches Danubians”. Editorial, Centrul se mai manifestă și printr-o colecție de carte tematică, „Biblioteca Dunării”. Sunt forme la îndemâna unei universități private, Danubius, care și-a înțeles vocația danubiană în acest mod, preponderent științific și intelectual. Proiectul danubian vine în întâmpinarea Strategiei Dunării, inițiativă româno-austriacă în Comisia Europeană și e gândit să devină o avangardă a colaborării și cunoașterii reciproce. Tocmai de aceea Conferința internațională „Dunărea - Axă a identității Europene” e una itinerantă, anul acesta având loc la Ruse, în Bulgaria, țară parteneră în domeniul prioritar Cultură și turism din cadrul Strategiei Dunării, iar în anul 2015 aceasta va avea loc la Belgrad (*Fluviul și cultura – civilizația conexă acestuia*), conferințele neavând coloratură politică și nici viteze diferite.

Când Galați și Ulm, Izmil și Belgrad, Cahul și Budapesta (sedii ale universităților partenere din promixitatea Dunării, cu care colaborăm deja, vor fi reunite sub aceeași cupolă generoasă a conexiunilor științifico-culturale, Strategia Dunării va avea un instrument funcțional și precis prin care-și va putea

evalua permanent modul în care proiectul de cooperare macro-regională funcționează și e stimulat în implementarea lui efectivă.

Dunărea e mai mult decât o oportunitate de transport fluvial care poate uni Constanța cu Rotterdam, e poate axa cea mai veridică și mai convingătoare pentru reconstrucția Europei Unite, după ani de ezitări și euroscepticism în progresie evidentă. Dunărenii, cu statele riverane, au știut dintotdeauna să găsească modalitățile cele mai puțin conflictuale, care să le aducă folos reciproc și cunoașterea

Celuilalt ca premisă favorabilă a conviețuirii armonioase. Până să apară structuri suprastatale, de tipul Comisiei Europene a Dunării sau Comisia Dunării, cei din preajma fluviului s-au înțeles și au colaborat, trecând peste diferențele de rasă, limbă sau religie. Dimpotrivă, le-au folosit pe acestea ca pe niște șanse ale cunoașterii reciproce, nu ca pretext pentru neîncredere și conflicte.

Acestea din urmă au aparținut statelor, nu locuitorilor de pe ambele maluri și de pe tot parcursul Dunării. Modelul danubian excede Strategia Dunării, căci e mult anterior acesteia și mult mai cuprinzător; a devansat Strategia și îi completează cele 11 obiective strategice cu alte câteva, neavute în vedere de inițiatori. Modelul de autentică europeitate pe care îl articulăm pas cu pas e unul care funcționează deja și pe care îl oferim dezinteresat strategilor cu rol de decizie și implementare. Atașamentul față de fluviu trebuie transformat într-o responsabilitate civică, cu atât mai mult cu cât momentul delicat al construcției europene are nevoie de infuzii masive de entuziasm și de noi direcții de articulare a unui veritabil spirit european, trovabil și dincolo de diferențele atractive doar până într-un punct.

Dunărea e fluviul Europa, logica orizontalității acesteia, spiritul comun coagulat înainte de existența UE, pe care aceasta din urmă îl poate folosi ca oportunitate în orice inițiativă strategică. Altfel zis, e geografie, istorie, spiritualitate și, mai presus de acestea, e un model de interculturalitate, o Uniune Europeană *avant la lettre*.

eveniment...

Târgul de carte AXIS-LIBRI ediția a VI-a

În perioada 20-24 mai 2014, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați în parteneriat cu Editura Eikon, sub patronajul Ministerului Culturii, cu sprijinul Consiliului Județului, Consiliului Local și Primăriei Municipiului Galați și în colaborare cu instituțiile de cultură: Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Universitatea „Dunărea de Jos”, Inspectoratul Școlar, Palatul Copiilor, Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Teatrul

de Păpuși „Gulliver”, Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă Vizuală, Casa de Cultură a Sindicatelor și Casa de Cultură a Studenților a organizat a VI-a ediție a Festivalului/Târgului Național al Cărții „Axis Libri”, adresat iubitorilor de carte și lectură atât cititori, cât și creatori, editori și difuzori (peste 270 de edituri prezente), oferind publicului gălățean un program generos prin diversitate și calitate. (informații preluate de pe site-ul BVAU)

Concursul Național de Arte Vizuale „Nicolae Mantu”, ediția a VIII-a, 2014

Vineri 30 mai 2014, la Salonul Artelor de la Centrul Cultural „Dunărea de Jos” a avut loc festivitatea de decernare a premiilor celei de-a VIII-a ediții a Concursului Național de Arte Vizuale „Nicolae Mantu” și vernisajul expoziției cu lucrările celor cca. 70 de participanți din 10 județe ale țării.

Juriul din acest an, **Gheorghe Andreescu** - artist plastic, președinte, **Nicolae Cărbunaru** - artist plastic, **Olimpia Manuela Ștefan** - profesor, **Ionut Mitrofan** - profesor, a acordat, la cele trei secțiuni (pictură, grafică și juniori), următoarele premii:

- Premiul Special al Concursului - **David Gyongyver** din Tg. Mureș;
- Secțiunea Pictură: Premiul I - **Rîmbu Ioana** din Galați, Premiul II - **Gurguiatu Monica** din Galați, Premiul III - **Avram Maria** din Oradea. Mențiune - **Gheorghevici Adina** din Galați;
- Secțiunea grafică: Premiul I - **Dudu Ana Maria** din Galați, Premiul II - **Anghel Camelia** din Brăila, Premiul III - **Kovacs Annabella** din Oradea, Mențiune - **Ferdinand Mihaela** din Galați;
- Secțiunea Juniori: Premiul I - **Cocu Irina** din Galați, Premiul II - **Tudosescu Mihai** din Târgoviște, Premiul III - **Cojocaru Alexandra** - Râmnicu Vâlcea, Mențiune - **Albu Ana Maria** din Galați.

Constantin TĂNASE

UN EROU OFFSHORE (III)

Firește că moș Cedric n-avea cum să-și facă apariția în acea seară și nici altădată, însă ei păreau a fi lipsiți de orice preocupare din partea asta. Abel dezvăluia debordant amănunte picante despre relația lui Ced cu Miss Mabel, iar Leonte asculta vrăjit tot ce avea legătură cu cei doi.

„De la bun început au vrut s-o facă împreună,” concluziona Abel cu aerul că pronunța un verdict irevocabil. „Adică să dea lovitură. Ced era însetat de răzbunare, în timp ce Mabel, pe lângă revanșă, voia să pună mâna pe cât mai mult mălai și, dacă se putea, să-i lase în pielea goală pe cei de la corporații și de la ORGANIZAȚIE.” „Cum? S-au luat și de ORGANIZAȚIE? Lady Mabel nu mi-a pomenit încă nimic despre vreo chestie cu ORGANIZAȚIA...” „O să-ți spună ce și cum la timpul potrivit, ai răbdare. La vremea aia a fost o luptă pe viață și pe moarte, dar s-au și distrat. Veneau aici seară de seară, clubul era select și toată lumea părea a fi a lor. Dar n-a ținut decât până când Cedric și-a dat în petic, așa cum a făcut mereu, dând frâu liber imaginației lui bolnave, transformând locul într-o speluncă. Dintr-o dată l-am văzut singur, fără Mabel. *Ce faci, bătrâne, îi zic. Unde e Mabel?* Se preumbla de la o masă la alta cu paharul în mână. *Am cumpărat restaurantul și madamei nu i-a convenit*, mi-a răspuns într-un târziu. *L-am cumpărat și gata. Acum vreau să-l reorganizez. Voi începe cu personalul, îl voi schimba complet. Cu excepția ta. Ești cel mai bun barman și te voi păstra.* I-am mulțumit pentru apreciere, dar nu puteam să accept oferta din solidaritate cu ceilalți. Pe atunci exista așa-ceva, oricât de incredibil ți s-ar părea. *Îți dublez salariul.* Nici vorbă, hotărârea mea era de a pleca odată cu cei ce vor fi concediați. *Te fac asociat cu 10%.* Mă uitam la el ca la o apariție din altă lume. *E ultima ofertă. Aștept până mâine,*

atât. Am făcut un calcul sumar și șarpele ispitei m-a mușcat mortal: am acceptat uitând cu totul de solidaritate. În orașul ăsta nenorocit, unde nu contează nimic altceva decât banul, mi se deschidea perspectiva de a putea ieși în lume îmbrăcat într-un costum de 2000 \$ cu o negresă superbă de la *Diesel Co.* pe care pusesem ochii de mai mult timp.

Ced s-a apucat cu râvnă de reformat localul: mai întâi a adus două lesbiene ca să danseze la bară. Apoi a amenajat la etaj câteva camere *de relaxare* și, firește, a sporit efectivul artistic feminin. Clientela s-a schimbat de la sine: tot felul de marafoi, interlopi, nespălați, needucați, plini de bani și de ifose. Dar, când vedeam profiturile, uitam orice nemulțumire. Mă îmbogățeam alături de Ced și asta mi-a luat mințile, adică am uitat de îndatoririle față de mine și de alții. M-am pricopsit cu mai multe costume de două miare, însă am uitat de negresa de la *Diesel Co.* Mă combinam cu câte o fufă adusă de Ced pe post de actriță și răvășeam camerele de la etaj. Altfel, îmi făceam meseria, băgasem niște chestii noi și lucram non-stop. Nici nu mi-am dat seama că noii mușterii erau indiferenți la iscusința mea și că ar fi băut orice zoaie le-aș fi servit atâta timp cât se holbau la muierile despuiate de pe ring și la cele care abia așteptau să fie invitate sus, la camerele de relaxare. Poate de aceea nu m-am potrivit lor, mi-am ținut rangul și bine am făcut. De la o vreme, pegra pe care o detestam s-a rărit încet, încet, odată cu ea și profiturile noastre. Ced a dat drumul fetelor și am rămas doar noi. Ne apropiam rapid de faliment. Pot să mă laud că eu am salvat văgăuna asta de la dezastru. Cum am spus, mi-am păstrat ținuta de barman și în felul ăsta am menținut legătura cu nostalgiei vremurilor bune: foști muncitori, tehnicieni, specialiști pe la companiile care și-au mutat afacerile prin alte locuri lăsând marele oraș la cheremul hazardului. Veneau la noi în speranța deșartă de a găsi vreo urmă din ce a fost cândva. Unul din ei mi-a spus că negresa, pe care pusesem ochii demult, plecase la Shanghai în staff-ul unui boss de la *Diesel Co.* A fost motivul pentru care am vândut la vechituri costumele mele scumpe, luând pe ele vreo 50 \$, împrumutați ulterior lui Ced ca să-și repare Mustang-ul model 1964.” și câte și mai câte nu povestea Abel,

îngroșând acea atmosferă de *remember*, impresionând foștii muncitori de la fostele uzine de automobile, trăitori de o viață în acel oraș al gloriei și nefericirii, fără a bănuî, măcar, că sub nasul lor s-au petrecut asemenea întâmplări incredibile.

Se lăsau purtați pe aripile unei realități contrafăcute, bând, spre disperarea lui Abel, vulgarul *Jack Daniel's* cu bere, în detrimentul unor mărci de prestigiu cum ar fi: *Oban Highland*, *James King*, *Grand's* și altele. Gustau cu temei din plăsmuirile barmanului nădăjduind că astfel vor uita ceea ce nu se putea uita niciodată și vedeau ce nu mai văzuseră până atunci: lumea fantastică a închipuirii. Căci până să-i boscorodească Abel din pricina preferințelor îndoielnice, ei trăiseră într-o obiectivitate de necontestat, în care totul avea o explicație argumentată din perspectiva a cel puțin două, trei științe exacte și nici măcar nu le-ar fi trecut prin minte că într-o bună zi ar putea fi seduși de un alt adevăr.

Într-o asemenea ambianță, Leonte își vedea nestingherit de ale lui care coincideau până la un punct cu ale unicei acționare a fantezistei (la urma urmei) companii *Thompson & White*, nimeni alta decât Miss (ori Lady) Mabel Thompson, fostă White, fostă profesoară de limba engleză într-o rezervație de amerindieni Lacota (Sioyx) unde nu a reușit să facă mare brânză din cauza politicii guvernului S.U.A., zicea ea, reticent față de doleanțele, cerințele și aspirațiile indienilor, încăpățânați să se considere *o națiune independentă și suverană*, când ei se aflau, de fapt, conform poziției oficiale a aceluiași guvern, într-un stadiu de comunitate gentilică ș.a.m.d. În realitate, după alte păreri, susținute de rapoarte secrete ale A.C.I.K.G., ajunse voit și cu sprijinul ORGANIZAȚIEI la cunoștința presei, apoi a publicului larg, Miss Mabel se încurcase cu Pană de Șoim, fiul șefului de trib, tulburând astfel niște aranjamente matrimoniale spre nemulțumirea Marelui Spirit. Consecința, ușor de intuit, a fost aceea că tânăra, pe atunci (unii spuneau că și frumoasă), profesoară a trebuit să-și ia tălpășița urgent spre a nu fi scalpată de femeile tribului. A plecat, se pare cu un singur regret, acela al despărțirii de plaiurile acoperite cu salvie și de râul cristalin cu prundiș ca de argint.

S-a oprit la marginea statului Michigan și un binevoitor, sesizându-i nehotărârea, a sfătuit-o, dezinteresat, să meargă la Detroit unde orice sărac se poate căpătui. Și s-a căpătuit urmând rânduilele deprinse acasă, la școală și în rezervație, dar numai până l-a întâlnit pe Cedric, la fel de chipeș ca Pană de Șoim, însă emancipat și sofisticat. Atunci a cunoscut ea corporațiile și ORGANIZAȚIA, față de

care a manifestat, succesiv, indiferență, admirație, invidie și aversiune. Acum voia să le aducă în sapă de lemn. De aceea l-a luat partener pe Leonte, alias Charlie Evans, expert în calculatoare, spărgător de coduri, hacker, hoț, escroc și mincinos, venit de niciunde și de pretutindeni, fără ascendență cunoscută, fără cazier, curat ca lacrima, oricum potrivit mănășă pentru ce treabă avea ea de făcut.

„Da, domnilor,” își continua delatorul cel de-al doilea raport, cel mai amplu și mai costisitor din câte a făcut pentru A.C.I.K.G. de aici înainte. „Omul nostru, sub noua lui identitate, anume aceea de Charlie Evans, își continuă nestingherit proiectele. Până acum a izbutit să intercepteze anumite transmisii ale corporațiilor și să opereze un transfer de fonduri de dimensiuni incredibile. Oricât ar părea de exagerat, vă informez că a pătruns în sistemele a trei bănci, lăsându-le fără niciun sfanț. Culmea e că păgubașii încă nu au sesizat dezastrul. Vei auzi în câteva zile și vă veți cruci. Să nu ziceți că nu v-am spus.”

Ca de obicei, agenții A.C.I.K.G., aserviți de o grandoare nejustificată, l-au ascultat condescendenți, fără a da doi bani pe spusele lui, stăruind în preocuparea lor de a pătrunde în intimitatea ORGANIZAȚIEI pe spinarea celui insignifiant pion, destinat sacrificării în planurile ambelor tabere. Însă orice plan ar trebui să accepte o ipoteză a incertitudinii. Și incertitudinile agenților A.C.I.K.G.-ului erau multiple. În primul rând, ignorarea avertismentelor delatorului s-a vădit catastrofală. La scurt timp de la vizita acestuia, a devenit notorie știrea că trei bănci din Detroit au falimentat. Apoi, analiza periodică a situației financiare a ORGANIZAȚIEI a surprins prin concluzia indubitabilă că fondurile acesteia se aflau într-o scădere dramatică, în ciuda estimărilor optimiste, bazate pe realizări certe, de necontestat. Îndoiala, nesiguranța se insinuau și își făceau loc în inimile tuturor.

Era cazul să se treacă neîntârziat la măsuri radicale. Primul gest a venit, imprevizibil, din partea lui Abel. „Plec,” i-a zis lui Charlie aplecându-se puțin peste bar ca în seara când acesta i-a comandat un *Jameson* fără a clipi măcar, asemenea oricărui ignorant care nu se încurcă în detalii, având impresia înălțătoare a omnipotenței de neînvins, neștiind că poșirca în discuție nu se mai găsea prin partea locului nici de leac. „Plec în Virginia,” a continuat el abia stăpânindu-și zbuciumul lăuntric și, ca o exprimare simbolică, a turnat un *Highland Park* dublu, fără gheață sau sifon.

(Va urma)

Nicolae BACALBAȘA

De cealaltă parte a oglinzii (I)

Constanța 1941

De când, de la ce vârstă, trăitul cristalizează sub formă de amintire? Din ce clipă ne descoperim pe acest pământ și avem sentimentul prezenței și continuității? Unii vorbesc astăzi despre memoria subconștientului din viața intrauterină.

Eu unul am două imagini fixe ale vieții trăite înainte de Constanța, aidoma a două fotografii - o cușcă de iepuri de casă și Dunărea văzută de pe podul de la Cernavodă. De la vârsta de patru ani am locuit la Constanța. Pentru mine Constanța este orașul natal. Poate chiar patria. Mi-ar fi greu să răspund la o întrebare absolut stupidă: Ce iubești mai mult, Constanța sau România?

Constanța copilăriei mele era un oraș nu prea mare, mediteranean și balcanic în același timp, cufundat în aroma acuității bolnăvicioase a sentimentelor copilăriei și adolescenței. Pe faleza Constanței - Cazinoul, lovit de bombe, încă nereparat, pustiu. Tot acolo, statuia, înverzită de aerul sărat al mării, Eminescu și Veronica Micle, alături, dar muza ceva mai jos de bustul poetului. Când a răsărit pe faleza peninsulei constănțene monumentul - cenotaf din marmură neagră? Cu litere rusești, în rusă: "Eroilor marinei ruse căzuți pentru învingerea fascismului".

Toată viața am fost pasionat de istorie și în mod special de istoria Dobrogei și a Constanței. Din liceu eram curios - ce marinari ruși au murit pe aici, ce-i cu monumentul? Tăcere. Conspirația tăcerii. Cei care știu nu spun. Cei care spun nu știu. Apoi, în ultimele clase de liceu, șoptit am aflat că NOI am scufundat un "vapor de război", nu e clar de ce fel, dar mare, al rușilor, în fața Constanței. Istoria modernului distrugător "Moscova" care

a venit să șteargă cu tunurile orașul meu natal (dacă nu prin naștere, atunci prin suflet) și și-a aflat sfârșitul pe fundul mării am aflat-o bucățele, bucățele întâi de la unii care au auzit câte ceva, apoi am găsit actori, martori oculari a acestei drame eroice. Ca să știu totul mi-au trebuit cincizeci de ani. De abia după cincizeci de ani, după tăceri, apropouri, semiadevăăruri a apărut "Marina română în al doilea război mondial" de N. Koslinski și Raymond Stănescu, cartea a doi participanți, tineri participanți pe atunci, la evenimente.

Pe 21 iunie 1941 orele 00.00, pentru flota română și pentru Constanța a început starea de război. Constanța era apărată de artileria de coastă română și germană - două baterii de tunuri grele de 280 mm -, de un baraj defensiv de mine, întinzându-se între capul Midia la nord și Tuzla la sud - un arc de cerc cu raza de 10 mile marine permițând numai artileriei navale să tragă din afara acestuia - și de aviație de vânătoare, nu prea multe aparate dar performante și cu piloți de mare măiestrie (*Azi nu zboară bolșevici, astăzi zboară Agarici!*, *A pornit azi Agarici la vânat de bolșevici...*). Flota de suprafață română păzea cele două pase, culuare de intrare dintre țarm și câmpul de mine, în nord și în sud. Românii aveau în dotare și două submarine. Românii aveau o flotă de bună calitate dar sărăcuță în raport cu dotarea Rusiei comuniste, putere expansionistă pregătită timp de decenii pentru război. Flota militară rusească la Marea Neagră era numeroasă, modernă și bine antrenată. Aveau și o importantă aviație proprie, aparținând forțelor de marină. Erau un adversar ce nu putea fi minimalizat. Constanța a mai fost bombardată de pe mare, de ruși. La 1 noiembrie 1916 crucișătorul rus "Pamiati Mercuria", navă a unei țări aliate cu România, a bombardat instalațiile portuare ale Constanței, ocupate de trupele bulgare. A bombardat eficient, de la 5000 de metri, înfruntând într-un duel de artilerie bateriile de coastă, rezistând atacului hidroavioanelor și al unui submarin.

Constanța în acest început de război mondial avea două noroace.

Primul - aviația sovietică de bombardament era demodată. Constanța a beneficiat din plin de această șansă.

Cel de al doilea noroc trebuia să fie doctrina militară a timpului privind acțiunea flotei față de obiectivele inamice dispuse pe coastă - baze, porturi, alte obiective militare și civile dispuse pe buza mării. Nu a fost să fie.

În instrucțiunile de utilizare a forțelor navale sovietice înainte de război aceste obiective erau bomboanele de pe coliva adversarului. Erau conform doctrinei navale sovietice obiective prioritare ce urmau să fie atacate utilizând nave mari cu artilerie ambarcată. Această doctrină a fost contrazisă în practică, la începutul războiului, de către englezi în Marea Mediterană. Plecând de la aceeași premisă au atacat cu artilerie navală obiective de pe țarm. Au pierdut vase, înțelegând că acest rol revine aviației ambarcate, iar navele cu artilerie ambarcată sunt extrem de vulnerabile atât în raport cu artileria de coastă și aviația cât și față de câmpurile de mine, ele trebuind să se apropie prea mult de țarm.

Rușii au învățat din experiența celor ce intraseră în război cu doi ani înaintea lor. Flota din Baltică și mările nordice a renunțat la vechile postulate. Conducerea flotei sovietice din Marea Neagră aproape pe toată durata războiului s-a încăpățânat să lupte "pe vechi". Constanța urma să fie atacată cu tunul greu de pe mare.

În prima noapte de război asupra Constanței au căzut doar opt bombe. Pe 23 iunie, sovieticii atacă orașul și portul: bombardamente de la înălțimi mari, formații dispersate. Nu sunt atinși de proiectilele antiaeriene, dar nici nu au precizie. O bombă lovește totuși în plin o baterie antiaeriană germană - treizeci de morți. Pe puiorul de mine "Murgescu", trei răniți. O schijă aterizează, fără a-l răni, direct în buzunarul de la piept al unui marinar. În port ard magazine. Navele sunt dispersate pe mare. Acolo vor fi mai greu de lovit decât la cheu. Trei atacuri aeriene, 98 avioane, douăsprezece bombardiere doborâte.

Între timp sovieticii se pregăteau - implicând decizii la cel mai înalt nivel - să atace de pe mare Constanța. Planul prevedea o "recunoaștere prin luptă" a accesului spre baza navală Constanța de pe mare și distrugerea rezervoarelor de țiței de la Palas (care se văd și astăzi atunci când mergi cu trenul la mare, imediat la nord de gară) folosind artileria navală și aviația.

Planul elaborat de comandantul flotei sovietice din

Marea Neagră amiralul Ochteaberski, a fost avizat de către comandantul flotei U.R.S.S. amiralul Cuznețov și de către L.V. Stalin.

Acțiunea urma să fie efectuată de Gruparea de forțe navale ușoare (amiralul Novicov). Rușii trimit avioane de recunoaștere aeriană aparținând flotei dar acestea nu își îndeplinesc misiunea: pe 22 iunie datorită condițiilor meteorologice nefavorabile iar pe 25 iunie cele două avioane de recunoaștere aeriană DB-3 dispar

în misiune și nu revin la bază. Căci pe 24-25 iunie intră în luptă aviația română de vânătoare. Avioanele sovietice sunt obligate să-și desfășoare formațiile, să piardă din înălțime și astfel ajung în bătaia artileriei imbarcate. Cel puțin 15 avioane sovietice doborâte pe 24 iunie. Și primul prizonier recuperat din apă - Alexandru Crasna, 21 de

ani, telegrafist și mitralior pe bombardier, băgat de doi ani, de la vârsta de 19 ani - un copil încă - în armată. Rănit, recuperat cu greu, când era gata să se înece. Ce soartă o fi avut când au intrat rușii în țară? La ruși pentru prizonieri "eliberați" tariful era fix: 10 ani în lagăre de muncă, după cercul polar.

Din bombardierul în flăcări mai ai o șansă să scapi, de acolo...

Tatăl meu mai are și acum acasă portofelul din piele a unui tanchist rus, găsit mort în tanc după luptă, care i-a fost adus să cerceteze actele (știa rusește). Acolo a găsit un bilet "rugămintă către autorități": "Am murit luptând. Nu-mi persecutați familia".

Douăzeci și cinci iunie. Unsprezece alarme aeriene. Rușii atacă navele militare, sunt doborâți de artilerie, aviația română de vânătoare îi domină, dar Constanța, orașul propriu-zis, are mari stricăciuni. Răniții ajung la Spitalul Militar de pe malul înalt de la Tataia. Chirurgii, pe atunci tineri, i-am cunoscut în cursul vieții: generalul Gafencu, profesorul Olănescu, cunoscutul urolog de mai târziu, cel care îl va opera pe Gheorghe Gheorghiu Dej de tumoră vezicală, doctorul Constantin Șerban, pe atunci medic militar, ulterior șeful secției de ortopedie de la Galați. Este o medicină primitivă, nu se pun perfuzii, răniții primesc numai ser fiziologic subcutanat.

Românii nu știu nimic despre atacul care se pregătește. Nici despre faptul că apele din jurul Constanței sunt infestate de trei știuci comuniste:

submarinele Ș-205, Ș-206 și Ș-209. Submarinele au primit ordin să distrugă navele românești de suprafață. Dar în secretomania tipic sovietică comandanții acestora nu au fost informați că va avea loc un raid al navelor de suprafață în zona în care ele urmau să acționeze. Dar nici rușii nu știu mare lucru despre barajul de mine al radei portului Constanța. Românii au declarat încă înaintea începerii războiului că portul este protejat de un baraj de mine la 175 cabluri distanță de țărm (1 cablu = 185m).

Sovieticii au considerat că aceasta este propagandă și că se vor putea apropia la 110 -120 cabluri de țărm cu nave mari de artilerie îmbarcată fără riscuri. Din păcate se crede la biserică, la război se verifică.

Comandamentul sovietic a obținut de la aviația de uscat care a bombardat Constanța între 22 și 25 iunie date despre bateriile grele de coastă și despre existența unei apărări antiaeriene puternice dar nimic despre barajul de mine.

Să călătorim de cealaltă parte a oglinzii, în tabăra sovietică care a închis timp de decenii istoria în arhive secrete, ne-a permis Vitali Doțenco, comandor de marină, profesor la Academia Navală Rusă, autorul unei lucrări recente despre "Miturile și legendele flotei ruse".

Noaptea de 25/26 iunie, spre spartul zorilor este noaptea cea mare a Constanței. O flotă impresionantă cu sprijin aerian vrea să facă chiselița orașul. Dacă trece de barajul de mine și anihilează artileria de coastă, va reuși. Sovieticii vor să hăcuiască Constanța cu artileria navală.

Datele sovietice scoase de la secret de foarte puțină vreme arată: bombardamentul trebuia efectuat din zona protejată de barajul de mine de distrugătorul ultramodern "Harcov" (sovieticii desemnau această clasă de nave ca lideri) și de două distrugătoare de escadră. Ele urmau să fie acoperite de pe mare, din afara barajului, de către crucișătorul "Voroșilov" și liderul "Moscova". Aviația urma să atace în trei valuri - orele 4.00, 4.30 și 5.00.

În plină organizare a atacului, Moscova a dat peste mână; din capitală a sosit la Sevastopol un alt plan de luptă. Contraordinul a sosit pe 25 iunie orele 17.33. Bombardamentul urma să fie efectuat de cei doi lideri,

gruparea urma să fie protejată de pe mare de către crucișător și două distrugătoare. Aviația urma să atace în două valuri: unul înainte de atacul naval și altul după, când un avion de recunoaștere urma să facă și fotografii de evaluare a eficienței.

Contraordinul a surprins gruparea navală de atac în timp ce părăsea golful Sevastopol. Navele au fost ancorate, s-a comunicat tuturor noul ucuz, dar cu această ocazie s-a scurs timp prețios. Sevastopolul se afla la 200 mile marine de Constanța. Navele trebuiau să plece spre Constanța în două serii: întâi cele două distrugătoare - lider ("Harcov" sub comanda căpitanului de rangul trei Melnicov și "Moscova" sub comanda căpitan-locotenent Tuhov) și ulterior grupa de acoperire navală a acestora.

Liderii au ieșit în mare la orele 20.10, iar forțele de acoperire la 22.41. S-au pierdut două ore față de planul inițial de atac. Navele erau prevăzute cu "paravane" un fel de prăjini cu plasă în prova pentru a detona minele. Numai că paravanele utilizate, de tip

K-1 presupuneau viteză de deplasare a navelor de până la 21 noduri. Ori pentru a se încadra în orarul de atac navele de suprafață au dezvoltat o viteză de 26-30 noduri.

Așa cum au arătat-o ulterior evenimentele aceasta a fost prima verigă din lanțul de noroace a Constanței.

A doua verigă a fost o aviație incapabilă. Așa cum comentează sursele actuale rusești (exsovietice) "aviația nu și-a îndeplinit sarcinile".

Prima grupă alcătuită din două avioane tip DB-3 care trebuia să bombardeze în jurul orelor 4 dimineața s-a întors la aeroport din cauza unor defecțiuni tehnice. Cea de a doua grupă, două avioane tip SB care trebuia să bombardeze Constanța la orele 4.30 a fost anihilată: un avion nu s-a întors iar altul a abandonat misiunea datorită unor defecțiuni.

Cea de a treia grupă, alcătuită din 7 avioane SB a efectuat un bombardament la orele 6.40. Datorită acțiunii aviației de vânătoare române și a focului dens de artilerie antiaeriană au bombardat de la mare înălțime, 6100 metri lansând în total 42 de bombe la nord de Constanța. Rușii au pierdut un număr de 3 avioane din 7 și au doborât două Messerschmidt-uri.

(va urma)

Dana Potorac

Scriu

deși marea construcție
nu încapă într-un manuscris
invoc certitudinea
defectele pe care mi
se-ntâmplă să le am
mă gândesc la detalii
convinsă că nimicul este urmarea care
ne va detesta

mă gândesc

la sufletul meu
am îndrăzneala să
intru în vorbă cu el
deschid discuția despre fragilitate
despre starea de grație pe care o atinge deseori
lăsând
cum se cuvine
în plan secund
efemerul unui trup atât de perisabil

și

m-am trezit cu cenușa dimineții pe gură
iți șopteam numele ...
visele se zbăteau în tâmpile
glasul gândului spunea: "dă-i drumul să plece!"
atunci degetele-ți au zburat deasupra ochilor
și-am zărit incofundabila lumina a zilei
la picioarele căreia am îngenunchiat
și

Joc I

ca să te am
trebuie să te câștig
ca să te câștig
trebuie să te joc
ca să te joc
trebuie să te iubesc
ca să te iubesc
trebuie să te cunosc
ca să te cunosc
trebuie să te citesc
ca să te citesc
trebuie să te scriu
ca să te scriu
trebuie să te trăiesc
ca să te trăiesc
trebuie să te mint
ca să te mint
trebuie să te învăț
ca să te învăț
trebuie să te urmez
ca să te urmez
trebuie să te ating
ca să te ating
trebuie să te-nțeleg
ca să te înțeleg
trebuie să-mi lipsești
ca să-mi lipsești
trebuie să te am

mergi prin timpul meu

pe jos
ca un balerin cu picioarele rupte
cu brațele pline de maci
dintr-o altă grădină
sensul se răstoarnă
cu fiecare culoare
absentă
genele țin lumea
să nu cadă
pe trotuar
pașii se desprind din asfalt
se încalță cu alte drumuri
și pleacă

Alina Beatrice Cheșcă

NOAPTE DE LUMINĂ

noapte visată și regăsită
printre semințele timpului
învăluită în patimi cu aromă de opium
și de poezie sângerândă precum amurgul
o astfel de noapte mă trezește
din așternutul de himere
din visul pietrei țărmlui
din cetatea cu porumbei
rotindu-se prin Agora

într-o astfel de noapte
cresc ziduri de stele
tu îmi citești în palmă toată istoria
în ea sunt scrise caravanele
versetele străvechi
poemele de iubire
noaptele de amor
binecuvântarea sferelor

în palma mea tu îți citești nașterea
și viețile din alte ceruri
pe când trimiteai răvașe zeilor
și-i implorai să-ți aducă
amfore cu ambrozie
și o fiică a nopții care să te învețe
că există viață după moarte

și rugile ți-au fost ascultate
suntem două animale la pândă
căutându-se unul pe altul
două animale ce-și adulmecă moartea
și luptă cu sânge și nebulie
vânându-și pasiunea prin nopți ca acestea

*suntem două fericiri purtate de valuri
pe un țărml cu doruri ancestrale*

CARAVANSERAI

Am traversat nisipurile
prin oaze mi-am așternut poemele și iubirile
prin DUMNEZEU mi-au înverzit
binecuvântatele insule

Eu nu călătoresc prin lumea asta
ci prin constelații divine
mi-am petrecut ultimele vieți
iubindu-mă cu duhurile nisipurilor
lăsându-mi sângele prin temple de aur
colecționând idoli, înălțând castele
să-mi adăpostesc propriile vise

DEASUPRA MEA BÂNTUIE AMORURILE
CU ARIPI DE ULII
prădându-mă, hrănindu-se din mine cu lăcomie
trupul meu e o adevărată Agora
unde prinții poposesc la lăsarea serii
și mai pun câte-o cărămidă
pe Altarul Soarelui

MEREU ÎNTRE DOUĂ LUMI
TREC PRIN VIAȚĂ
ÎN CALEAȘCA DE AUR A FARAONULUI
nu vreau să știu
unde se termină realul
și unde-ncepe mirajul

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Așază, DOAMNE, pe umerii mei
tristețea întregii lumi
eu sunt puternică, DOAMNE
știi să transform râurile de sânge în curcubeie
pe care să ieșim la promenadă cu toții
de Crăciun, de Ramadan, Hanuka sau Diwali

DOAMNE, ia din zilele mele și fă-le
sânge curat pentru muribunzi
sevă pentru păduri și apă vie
pentru toate viețuitoarele pământului

ia din poezia mea
și dă-o celor ce doresc războaie
convinge-i că singurul război trebuie să fie
cel pentru supremația bucuriei
ia din aerul meu, DOAMNE
și îmbracă Planeta în miros de flori
ia-mi văzul și fă din el
covoare pentru rugăciuni
ia-mi hrana și somnul
și fă din ele ogoare și păduri nesfârșite

îți dau și amintirile, DOAMNE
să faci din ele iubiri mai mari decât viața
ia-mi cărțile, dar fă-i pe copiii lumii
să trăiască într-o eternă poveste
ia-mi prietenii și fă-i îngeri la dreapta Ta
ia din anii mei și dă-le lor veșnicia, DOAMNE.
ia-mi sufletul și împarte-l la șase miliarde
dar lasă-i pe toți să cânte, să viseze și să râdă
IA-MI TOT CE AM, TOT CE ȘTIU,

TOT CE IUBESC

ȘI DĂ-LE OAMENILOR

TOT CE POT AVEA

TOT CE POT ȘTI

ȘI TOT CE POT IUBI

SCARĂ LA CER

există undeva, departe, o insulă fără nume
unde oamenii se iubesc în voie
iar DUMNEZEU coboară printre ei în fiecare zi
să le aducă aminte că iubirea e sfântă
și că fiecare sărut deschide Porțile Raiului

RUGĂ

Atâta fericire încât mă doare, DUMNEZEUL meu
Tu – care-mi dăruiești miracol după miracol
de ce nu inventezi un strigăt suprem
pe care să-l fac auzit până dincolo de ceruri
până în sufletul tuturor vieților
în Împărăția Ta și-n veșnicie?

astfel Ți-aș mulțumi, DOAMNE
pentru că în fața mea Tu așterni minuni
precum petalele în noaptea nunții
pentru că sufletul mi-e atât de binecuvântat
încât nici măcar poezia nu-mi mai e de-ajuns

cheamă, DOAMNE, ursitoarele și roagă-le
să-mi dea brațe ca ale lui Păsări-Lăți-Lungilă
să-mbrățișez lumea asta de o mie de ori
iar Tu dă-mi harul rugăciunii
să mă pot ruga cu suflet și sânge:
“binecuvântează, DOAMNE, inima planetei
binecuvântează gândurile semenilor mei
pământul, apele, zborul păsărilor
și toată frumusețea pe care Tu ne-ai lăsat-o.”

privește-mă din înaltul Tău, DOAMNE
în cafeneaua asta colorată
de peste mări și țări
cum mă cufund în fericirea și libertatea mea
ca și când aș fi o peniță înmuiată în nectar
și cu mine s-ar scrie istoria lumii.

MI-AM ÎNTÂLNIT ÎNCĂ UN VIS
MI S-A ÎNTORS COPILĂRIA, DOAMNE

Ioan RUSU

Maiola

(fragment de roman)

Târziu, foarte târziu, m-am hotărât să-mi construiesc o casă, așa cum am visat-o toată tinerețea mea, cum cred că-și dorește oricine. Cu o furie, asemenea

unui meșter Manole, am ridicat-o, mulțumirea că voi avea „regatul” meu dându-mi puteri nebănuite. Zi de zi, visul căpăta contur real, totul fiind așa cum am gândit. Camerele mari și luminoase, de la parter, au șters din memorie cămăruțele mici, în care m-am înghesuit toată copilăria, împreună cu cele trei surori, bătându-ne, în pat, pentru un loc mai comod sau, la masă, pentru furculița cu model în coadă. Partea de la etaj, cu balconul închis, venea să sporească zestrea de confort pe care mi-am dorit-o întotdeauna și să șteargă din memorie imaginea căsuței pe care, așa modestă cum era, ne-au luat-o comuniștii, provocând moartea tatălui meu, la fel cu cea a vecinului nostru, Ursu. Terasa deschisă, frumos împodobită cu stâlpi și cu scândură înflorată, dădea impresia deschiderii către lume. Aici îmi plăcea să stau în zilele însorite, cu un prieten sau chiar cu mai mulți, să ne răcorim la o bere și să ne încingem la discuții. Neuitată îmi va rămâne ziua aceea de toamnă târzie când m-am pomenit cu vechiul meu prieten Horațiu, un interlocutor cu un spirit în permanentă mișcare, un ins controversat, dar care mie-mi plăcea pentru că era mereu proaspăt și surprinzător.

- Bine-ai venit la Maiola.

- Maiola, ce mai e și asta?

- Știi că această casă îmi este dragă ca o ființă și de aceea am botezat-o Maiola.

- Dar, de unde și până unde, această denumire cu sonorități indiene?

- Ai să râzi, dar e o născocire de-a mea. Am luat primele silabe de la numele soției, Ma, de la al meu, Io, și al lui fiu-meu, La, și a ieșit Maiola.

- Te știam trăsnit, dar asta le întrece pe toate.

- E o convenție. De altfel, ce e viață decât o continuă luptă cu convențiile.

- Am ajuns într-un timp în care nu trebuie să cunoaștem teama, ci spaima. Teamă precede momentul trăirii, în vreme ce spaima îl însoțește.

- Și ce e de făcut?

- Toți știm ce e de făcut, dar ne complacem în postura de spectatori.

- Poate participăm, inconștient, la acțiune ca un *ce* care există, dar nu se vede și, mai ales, nu se simte.

- Crezi că sinele se exprimă independent de eu?

- Eu cred într-un fel de conștiință universală care nu poate fi stăpânită, ci stăpânește. Un fel de conștiință dinaintea Genezei, pură, întreagă, neperversă, neterfelită în noroiul existenței.

- Conștiința dinainte de a fi repartizată pe indivizi, care o invocă mereu ca având-o întreagă, curată, fecioară.

- Viața îl pune pe individ în situații dintre cele mai diverse, în funcție de care el este vesel sau trist, deci a învins. Este plictisit sau plin de elan, deci și-a pierdut încrederea sau dimpotrivă.

- Așa e. Într-un fel se vede viața printr-o picătură de rouă și altfel când îți pui cenușă în ochi: ești lucid sau nu. Sau când mă uit de la acest balcon ori printr-un geam afumat.

- Cu alte cuvinte, ori ai perspectivă asupra evenimentelor, ori ai vederi limitate.

- Fără îndoială. Ia închipuie-ți că ești într-un avion sau într-o barcă. E tot aia?

- Evident, nu. În primul, ai confort și ritm, în cea de a doua, nesiguranță și discontinuitate.

- Dar, de pe un pod sau dintr-o pădure, la răsăritul sau apusul soarelui, pe ploaie sau pe ninsoare, pe un cer senin sau înnorat?

- Sigur, starea de spirit se modifică sub influența acestor factori. Una e starea de imponderabilitate și alta e să fii destins. Într-un fel vezi lucrurile la nadirul și altfel la zenitul vieții. Într-un fel se manifestă eul într-un fluid și altfel într-o marmeladă existențială. Un efect are explozia de inocență copilărească și altul prefăcătoria rafinată.

- Cu ochii deschiși în apă, cu ochii închiși, cu suflet de naiv iremediabil sau de cabotin înrăit... Simți că ți se accelerează circulația sângelui, că fierbi. Simți că ești gata să crapi, simți nevoia să urli... Te sfătuiesc să n-o faci niciodată. Cineva spunea că lumea nu percepe mai multe culori și sunete ca acum două mii de ani. Nu e adevărat: lumea a învățat arta disimulării la perfecție și cine vrea să dovedească adevărul maximei „cogito ergo sum” e sortit pieirii. Totul a devenit marfă. Ideea că lumea e o scenă e

desuetă. Lumea e un talcioc unde găsești ce vrei: lucruri noi și vechi, rarități ca și banalități, utile și inutile. Toți negustorii se stimează și-și urează numai câștig în afaceri. Se cred parteneri, își vând ponturi, fiecare e client pentru celălalt și vânzător în același timp și invers. Dacă stai, însă, și meditezi puțin, toată marfa nu reprezintă nimic, dar proprietarul ține mult la preț.

- Totuși nu mai sunt vremurile de altă dată, când negustorii își puteau permite orice afacere fără a cunoaște precis noțiuni ca cererea și oferta, piața de desfacere, preț, circulația mărfii... Marketingul a făcut pași uriași...

- De când ne preocupă mânuirea în fel și chip a cuvintelor, am uitat să mânuim spada, spunea parcă un semen de-al nostru.

- S-ar putea să ai dreptate... Dar, vezi, până și greutatea kilogramului, despre care pretindem că știm tot, e recalculată.

- Doar nu vrei să spui că înainte kilogramul era... ?

- Nu, nu afirm asta..., dar e vorba de schimbarea opticii: calculatorul electronic e cu totul altceva, chiar dacă pare o proteză sau picior de lemn al creierului uman... Servește o țigară...

- Sperjuri, domnule, asta suntem, sperjuri. Călcăm permanent peste cadavrele principiilor noastre. Am spus de mai multe ori, ca Mark Twain, că mă las de fumat și uite în ce hal am ajuns.

- În noi se ivesc și pier continuu gânduri, hotărâri, aluzii, himere. Această naștere și moarte neîntreruptă compune viața noastră. A ști să mori frumos e o meserie, ce spun eu, o artă pe care se cuvine să o înveți temeinic.

- Toate actele noastre ar trebui să se întemeieze pe prudență, dictată de teamă. Dar nu dăm doi bani, când e cazul, apoi e prea târziu ca să mai poți îndrepta ceva. Ne învârtim într-un cerc din care, se pare, nu este nici o scăpare.

- Mai ales în ultimul timp, lumea a făcut pași uriași în acest sens.

- Lumea e aceeași pentru toți. Locul pe care îl ocupăm față de ea ne determină atitudinile, convingerile, comportamentul.

- Ea ne molipsește de păcatul și de absurdul uman, ne face să ne pierdem echilibrul, rațiunea și, mai ales, ne face coruptibili.

- Ai dreptate. Nimic nu mai e improvizat, totul e calculat dinainte, cu multă precizie. Cei ce urmăresc un ideal, fie el politic, profesional, chiar sentimental, când nu ajung la el îl transformă în obsesie și, astfel, se trezesc într-o bună zi din lumea logicului în cea a... patologicului.

- Totul mi se pare a fi determinat de nevoia omului de nou, chiar de extravaganță. Moda a prins totdeauna, a trezit interes, a stârnit ambiții, a născut adversități, a distrus pasiuni.

- Unii se extaziază în fața descoperirii unor adevăruri, la care omenirea a adăugat modestia a două mii de ani. Alții modelează adevăruri pentru viitorii două mii de ani. Deci, în lume, din acest punct de vedere, sunt două categorii

de oameni: care au trăit și care vor trăi.

- Faptul că unii se mișcă, am putea spune, e o iluzie.

- Fără nici un dubiu. Omul dă totdeauna crezare celor puțini care îi aprobă faptele, decât conștiinței sale și celor mulți care i le condamnă.

- Mulți sunt buni dacă pun temei pe cuvântul martorilor, puțini, însă, dacă îl aud și pe cel al conștiinței.

- Mi-a fost dat să întâlnesc multe femei în viața mea, totuși una s-a constituit într-o excepție. Era disperată, distrusă. Trecea din decepție în decepție și, crede-mă, la vârsta și la sensibilitatea ei, nu se justifica starea ei.

- Poate intrase într-un impas. O mică criză. În fond, iubim viața pentru că... iubim dragostea. Lipsa judecății nu trebuie să ducă la nebunii.

- Era un vulcan de nervi, un Vezuviu, și, în loc să se elibereze, îndura.

- Motivul?

- Iubise și a fost înșelată.

- Ce, credea că a fost singura? Sau că e ultima oară?

- Tocmai de aceea nu voia să se despartă de iluziile ei. Erau ale ei, erau tot ceea ce-i mai rămăsese.

- E de mirare o urmă de luciditate la o femeie și, mai ales, în dragoste. De obicei pasiunea orbește, iar femeile ascultă mai mult de inimă și mai puțin de creier.

- Adevărul e că nu se pricepea să dea și, ceea ce e mai grav, nici nu se pricepea să primească.

Urmă o lungă tăcere.

- De ce taci?

- Îmi sună și acum, straniu în urechi, ultima convorbire cu ea, după o lungă întrerupere a legăturii dintre noi. După ce m-a privit o bună bucată de timp în ochi, m-a întrebat, ca și tine acum:

„De ce taci?”

„Ce-am avea să ne spunem?”, i-am răspuns.

„Oare cum crezi că am putut trăi fără să te văd sau să te aud? Când vrei să te destăinui, ai nevoie de prezența ochilor, cei mai puțin în stare să mintă sau să ascundă. Ei sunt purtătorii de cuvânt ai sinelui. Ei trădează, vorbesc, ceartă, alintă, acuză și iartă. De aceea am nevoie de ei. Gura ta e mută, e rea, e pusă pe șotii..., e a ta... Știe însă să sărute și uneori să spună pe jumătate, lăsându-mi biata-mi minte să se spargă, căutând restul. Și totuși nu mi te închipui altfel: fără îndoială, n-ai mai fi tu, iar eu am nevoie de tine așa cum ești... M-am gândit tot timpul la tine, la îmbrățișările noastre, la noaptea aceea formidabilă în care aș fi fost în stare

de orice nebunie. Sinele meu stătea chircit într-un colț al ființei mele, lăsându-mi eul să o ia razna.... Apoi...”

„Apoi?”

„Prea repede au venit îndoielile. S-au cuibărit în mine perfide. Unde stau toate acestea când sunt cu tine? Un singur lucru știu: prezența ta îmi face bine, îmi aduce liniștea... Dar când pleci...”

„Și cum mereu plec...”

„Te-aș dori lângă mine... Sunt aproape sigură că nimic nu ne-ar împiedica să fim fericiți.”

„Să nu crezi că obligațiile m-au împiedicat să dau un semn de viață... Nu...”

„Știi că o faci intenționat. Ți place să mă faci să sufăr. Crezi că eu n-am dreptul la puțină fericire?”

„Cred, dar se petrece ceva foarte curios cu mine. Am observat că, numai când te văd, simt... nu știu cum să-ți spun... că ești pentru mine. Să fie o pasiune falsă, nu-mi dau seama?”

„Totdeauna eu am fost cea care a suferit. Tu-ți maschezi cu multă dibăcie sinele, sau poate, mai grav, îl strunești de așa manieră, ca să-ți asiguri liniștea interioară.”

„Dar în fața pasiunii dragostei nu rezistă nici o virtute.”

„Dacă ai ști ce dor îmi e uneori de tine... Acela care ești tu, cu gura a cărui contur mă chinuie,

mă terorizează... Cu mâinile mari, trudite și aspre, dar care știu să mângâie.”

„Sunt un individ bântuit de idei fixe... Când văd o femeie frumoasă, mi se pare că-i Anna, Anna Karenina. Când e tânără, mi se pare o Ofelie. Când e inteligentă, îmi pare că vorbesc cu Ema Bovary... Curiozitatea e că femeile fără corespondent ideal nu mă atrag... Vezi, adineauri, când îmi cereai să te iubesc, o vedeam parcă pe doamna de Renal, cerșindu-și dragostea... Imediat ce ai început să deplângi soarta noastră, o vedeam pe Anna Sergheevna și, de asemenea, mă atrăgeai... Când nu te văd, silueta ta îmi amintește de Nitacrit, zeița egipteană ale cărei săgetări de spaimă și iubire făceau imposibilă viața.”

„Tot ce mi-ai spus sunt proiecțiile mele în sinele tău. S-a declanșat în tine mecanismul de disculpare a eului, cum ar spune Freud.”

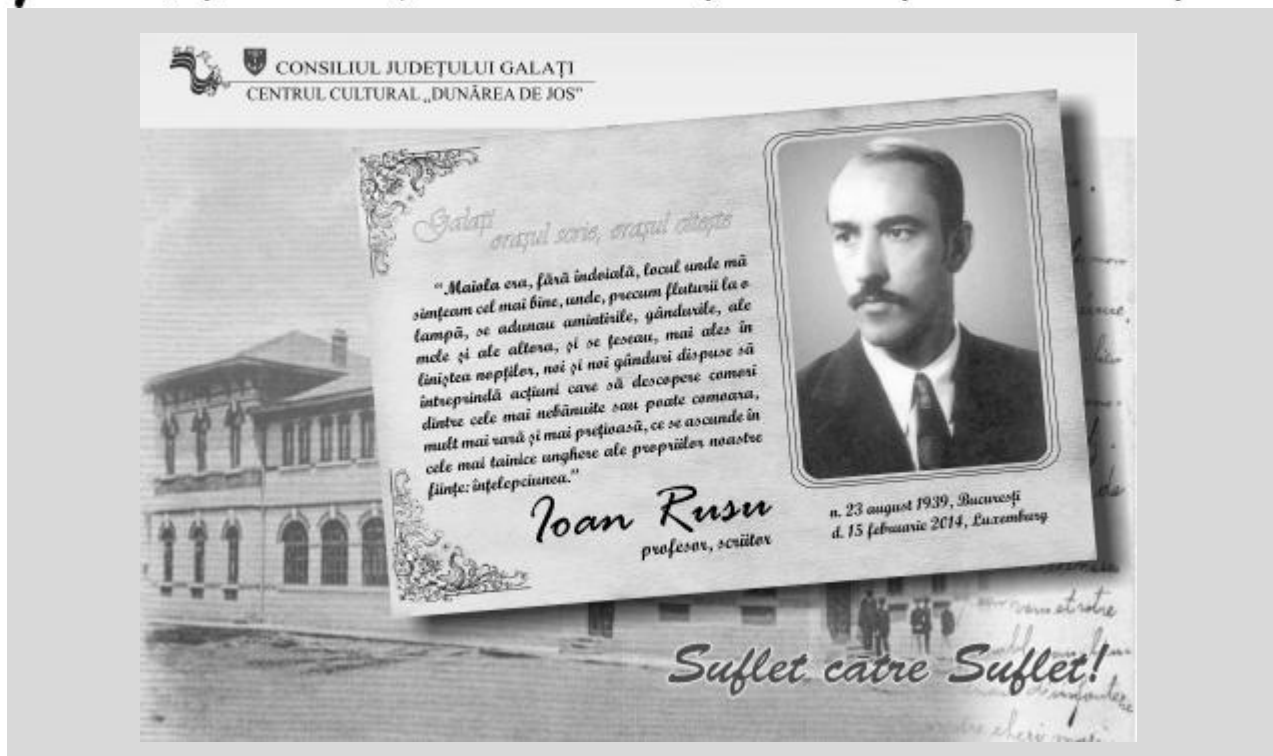
„Iar tu ești una dintre acele femei care, atunci când iubesc un bărbat, el poate fi oricum, când nu-l iubesc, și-l doresc perfect.”

„Omul este o natură foarte capricioasă, stăpânită mereu de curiozități, nu știe bine ceva, dar își dorește continuu noi experiențe, este constrâns de conveniențe pe care le calcă fără regrete, se rupe de liniște și ordine pentru a reveni, după ce le-a ignorat, la ele?”

***

(va urma)

Galati, orașul scrie, orașul citește

Un Teatru-Efemeridă (I)

Repertoriu alecsandrian în *Teatrul Republican Muzical-Dramatic „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul*

„Pe parcursul anilor, Teatrul din Cahul a pus în scenă câteva zeci de spectacole. Unele au înregistrat și peste o sută de reprezentații, altele au avut o prezență fulgurantă în afișele unei stagiuni sau alta.(2) Acest mic teatru (nu e vorba de vârstă), cu sala doar de una sută de locuri, ascunde în sine o candoare, o lumină, ce îmbogățește cultura orașului Cahul. Fiind (după părerea mea) unicul centru cultural constant, care are ce prezenta și cu ce bucura publicul. Acele spectacole, montate și jucate de actori profesioniști (chiar dacă printre ele se numără și unii care nu au studii superioare în actorie) care se descurcă minunat în redarea sentimentelor și stărilor lăuntrice.

Acest Teatru - Efemeridă, care și-a început prestația cu spectacolul „*Muntele și Valea*”, de B.P.Hasdeu, montat de V. Ignat, artist emerit, a continuat să prezinte și piesele lui Kogălniceanu..., dar și ale lui V. Alecsandri. Căci, ce fel de teatru, care proclama limba română, cultura română, istoria română ... nu joacă pe Alecsandri.

Tot V. Ignat, a reușit să monteze spectacolul „*Arvinte și Pepelea*”, pe care, mai apoi l-a numit „*Cuiul lui Pepelea*”. În distribuția acestui spectacol au fost numiți: Oleg Mereoară, artist emerit (Costel Mocanu), Gheorghe Mândru, actualul director, regizor, Rodica Ciobanu, artist emerit (Eugenia Pîslea, Diana Mititelu). Spectacolul a avut peste 350 de reprezentații. Astfel, „anume cu piesa „*Cuiul lui Pepelea*” (Arvinte și Pepelea) teatrul s-a dus la Chișinău, la Festivalul Concurs de teatru consacrat aniversării a 175 de ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri. Și i-a lăsat pe Chișinăueni cu gura căscată...” (3) Acest spectacol e unul din „longevivii” repertoriali ai Dramatic-Muzicalului „B.P.Hasdeu”, lansat în toamna anului 1990 în regia lui V.Ignat beneficiind, pe parcurs, de câteva distribuții. Comismul abundent al fabulei -

vânzându-și moșului său, Arvinte, casa și râvnind dragostea nepoatei acestuia, Mândica, Pepelea își rezervă dreptul de a bate un cui într-un perete - este explorat cu voluptate și fără o eventuală teamă de exuberanță, premisa succesului montării constituind-o anume savurarea de către actori a celor trei partituri dramatice: lefterul Arvinte - un bătrân cuminte, dar spiritual și vivace; orfanul Pepelea pricopsit cu două case - abil și pus mereu pe haz, dar și cu un amor propriu pronunțat; Mândica - fată cuminte și harnică, dar neîndrăznind să iasă din cuvântul unchiului. (4)

Costel Mocanu și Gheorghe Mândru

O altă piesă, semnată de Alecsandri, „*Chirița în provincie*”, tot a luat naștere în teatrul din Cahul, căci, însuși (pe atunci numit director) V. Ignat spunea: „Mă rog, un teatru din provincie era și feresc să accepte o „*Chirița în provincie*”. Pentru că...hm...cât om fi noi de provinciali, dar vrem să ne știm, asemeni Chiriței, lângă buricul diferitelor mode ale metropolei. Poate de aceea *Chirița* ni-i atât de aproape și de dragă. Tradițional dragă. Acest spectacol, cu nume și faimă enormă, a fost jucat prima dată, pe 23 martie 1994. În regie, cât de straniu, tot e Victor Ignat. Care, la rândul său, a numit în distribuție pe: I. Furnică (A. Pascal), L. Muraru, M. Gotișanu, V. Drumov, A. Popa, S. Țurcanu, A. Țurcanu, maestru în arte, V. Cozma. Spectacolul a fost jucat de 55 de ori.

La rândul său, piesa „Ah, gelozia!” a fost pusă în scenă în teatrul din Cahul, premiera fiind pe 2 noiembrie 1992. În regia și scenografie - Victor Ignat. Având în distribuția: Tudor Andriuță, Aurica Țurcanu, maestru în arte (L. Muraru), M. Gotișanu (A. Pascal), Andrei Popa (I. Furnică), s-a bucurat de un succes mare, 79 de reprezentații. La care unii spuneau: „Veste despre succesul Teatrului din Cahul - premiul II la prima ediție a festivalului Național de Dramaturgie „Gh. Asachi”

decernat spectacolului „Ah, gelozia!” - ne-a bucurat mult... succesul a fost determinat și de o asistență tehnică adecvată, realizată de echipa directorului Vasile Drumov: M. Știrbeș, N. Corosan, V. Agneașvili, A. Calcea, L. Florea, M. Secieru, P. Bahov, D. Băcu, Șt. Hagi, V. Secieru, S. Ivanov ș.a.” (5)

Acest „Național de la Sud” - astfel a fost calificat de la bun început Teatrul „B. P. Hasdeu”, (Alexandru Manoil, Cahul - la răscruci de vremi (din istoria orașului și județului/raionului); Cahul, 2008; p. 529) „în consecință, deveni un *complex de teatre*: de păpuși, pentru copii și adolescenți, pentru tineri și adulți, un teatru tradițional, conformat opțiunilor publicului arealul său de activitate, dar și unul care își asumă riscurile experimentului: un teatru de comedie, un teatru de dramă, un teatru de miniaturi.” (1)

Note:

1. Cahul - verticala noilor aspirații; Editare și tipar: Casa Editorial-Poligrafică „Bons Offices”
2. „Univers pedagogic”, 29 martie 2007
3. A. Vicu. „Cronos”, decembrie 1996. O stagiune de un sfert de secol, 1987-2012; Teatrul Republican Muzical - Dramatic „B.P.Hasdeu” din Cahul
4. <http://teatrulhasdeucahul.wordpress.com/reperoriu/>
5. L. Doru, „Cronos”, 8 decembrie 1992. O stagiune de un sfert de secol, 1987-2012; Teatrul Republican Muzical - Dramatic „B.P.Hasdeu” din Cahul

(urmare din pag. 13)

Fante de centru

morocani, cum erau poreclii marinarii străini, stilouri, brichete sau alte nimicuri cu sclipici, pe care le revindea chiar la școală. Fani Vrânceanu, viitorul prieten al juniorului Corban, pe atunci coleg de anul III cu Marian, avea să-i povestească mulți ani mai târziu, că într-o zi profesorul Gheorghiu, aflând de bișnițarea fiului, venise în clasă și-l bătuse de față cu toți elevii, până-i dăduse borșul pe nas. Celebritatea efemeră, la fel ca în cazul altui fante de centru din acei ani, Ionel Rarinca, mirajul vieții de play-boy la care aspira (în urma câtorva succese facile în cucerirea unor doamne mai fanate) îl împiedecă mai târziu să-și încropească ca tot omul o familie și să aibă o viață normală. Când farmecul de macho i se ofilise și priza la babele nimfomane, cu bani la teșcherea, dispăru, Marian Cordaciul încercă să se adapteze la noua realitate, câștigându-și existența cu diverse expediente de doi lei. Se alegea la un moment dat cu o condamnare de câteva luni pentru parazitism. Ieși din închisoare speriat și dirijat spre sectorul de muncă socialist. Lucra sporadic pe ici acolo, incapabil să se adapteze undeva, dat afară mereu. Unii spuneau că într-un an ar fi fost internat pe la *glumeți*, la spitalul de pe strada Traian, chiar lângă pușcăria unde a fost, pentru scurtă vreme, chiriaș. Așa alunecă încet dar sigur spre promiscuitate. Se zvonea că ar fi ajuns într-o perioadă a vieții lui ratate să locuiască împreună cu Filip, fostul lui profesor de sport (celebru în oraș prin anii '60 - '70 pentru viața de noapte în compania femeilor frumoase dar și pentru bătăile care le provoca, când se îmbăta, pe la restaurantul Olimpic, *Distrugătorul* sau Barul Mare al hotelului Dunărea, casteli în care probabil își pierduse unul din ochi, ajuns alcoolice și boschetar după ce a fost dat afară din învățământ), pe la unul din blocurile de garsoniere din Țiglina I. Ionel Corban îl văzuse ultima oară pe Marian, cu puțin timp înainte de revoluție, pe strada Brăilei, stând pe un scăunel, în fața unui cântar medicinal scos probabil din uz la vreo casare. Extrem de slab, nebărbierit și aproape pletos, cu obraji roșii de fizic dar cu aceleași trăsături regulate, îmbrăcat sărăcăcios dar curat, privea apatic în jur fără să vadă pe nimeni. Nu părea a fi prezent acolo. Avea aura unui sfânt cu mintea rătăcită. Pe brațul vertical al cântarului, cu vopsea scorojită, cândva albă, lipise o jumătate de coală de caiet dictando pe care era scris cu cifre și litere îngroșate: **25 BANI**. Pe fundul borcanului de iaurt din fața cântarului Ionel observase din mers, stingheră, o monedă.

Povestea avionului dispărut

Vin americanii!

Către sfârșit de iarnă mă aflu în vizită la nenea Iacomî Giusepe din Tulucești, un bătrânel binișor trecut de 80 de primăveri. Când îl privești însă, realizezi că nu-i are. Se ține încă verde. Deși cu studii gimnaziale completate la fără frecvență, ca și în tinerețe, are și astăzi masa plină de cărți, reviste și ziare.

Dacă ai timp să-i ascuți amintirile, multe zile îți trebuie; nu te vei simți obosit. Viața de dinainte și, mai ales, din timpul războiului, plină de amintirile trăirilor sale zilnice în apropierea trupelor germane, îți va crea clipe de mare emoție.

Îți va povesti căci, cu mult timp înainte de intrarea în război, nemții au adus în Tulucești trupe pe care le-au cartiruit în școală și în sat pe la săteni, că au instalat în școală un mic cartier general, au amenajat un poligon de tragere în râpa școlii, stație de carburanți și parc auto în nord-vestul cimitirului, corturi cu armament ușor în curtea școlii și tunuri de mare calibru pe drumul spre stația CFR, șase vagoane albe cu bucătărie, baie, cinematograf și tipografie în gară.

Viețuirea cu populația din Tulucești și Șivița se dorea a fi pașnică. Copiii erau plimbați cu mașina, îmbăiați în vagoanele de baie și duși la cinematograful ce rula cu filme despre invincibilitatea armatei germane.

Dar, cel mai plăcut e să-i ascuți „Povestea avionului”. El își începe povestea cu perioada liniștită a vieții pescărești. În anul 1948 pescuitul pe Brateș s-a organizat pe baze noi. Au fost aduse de la munte câteva vagoane cu araci de alun pentru construcția de garduri și cotețe în vederea creșterii puietului de crap. Pescarii au fost organizați în trei brigăzi piscicole numai cu tineret și patru brigăzi de pescari cu vechime.

Pescuitul se desfășura total deosebit față de pescuitul istoric. De la jumătatea lui aprilie până la 14 iunie era perioada de prohibiție în vederea depunerii icrelor. Vara, din cauza căldurii, se pescuia numai noaptea, cu vintire, setci și ave. După 15 august se lăsau năvoadele la apă pe spații perimetrizate din vreme.

Brigada numărul patru, condusă de Vasile Mocanu Tănase, avea perimetrul de pescuit către Galați, la sud de punctul numit „La Jorică”. Deseori, într-un anume loc, năvodul se lovea de ceva de pe fundul lacului. La o toană, matita năvodului s-a prins fără să-și mai dea drumul. Trebuia „om la apă”. Cum nimeni nu îndrăznea, tânărul de atunci Iacomî Giusepe, cere o codulă, instruiește pescarii din barcă ce au de făcut în caz de pericol și coboară în adânc. La o a treia încercare reușește să descurce sacul matitei. Întrebat ce era în apă, el le-a spus că e ceva metalic cu margini rotunjite, din ce în ce mai lat și mai gros. Părea să fie o mare cruce.

Misterul avea să fie dezlegat mult mai târziu. În anul 1962 a început secarea Brateșului pentru redarea

terenului în agricultură. În primăvara anului 1964, mânat de curiozitatea căutării de sub apă, s-a dus prin mâlul încă neuscat să vadă ce era. Ajuns acolo s-a crucit. Așa-zisa cruce era coada unui avion înfipt aproape tot în mâlul Brateului. Când terenul s-a uscat, au fost aduși 7-8 lipoveni din mahalaua Vadul Ungurului să sape în jur. Nu erau supravegheați. Unul din ei raporta prezența și la sfârșitul săptămânii primeau banii. Când lucrarea era aproape gata, ca să vadă ce e în avion, lipovenii au spart câteva geamuri. Și astăzi se întreabă nenea Iacomî: „Cum le-au putut sparge, căci nu erau din sticlă...?” Geamurile erau alcătuite din câte două foi, fiecare foaie groasă de aproximativ 10 mm. A luat și el o bucată din care a făcut mâner la două cuțite pescărești. Înăuntru avionului nu se aflau decât ceva haine, pelerine de camuflaj și o mitralieră. Oamenii avuseseră timp să se catapulteze. Nu s-a dat nimic publicității. Se știa numai că în perioada aceea au fost găsite în zonă mai multe parașute. Mai târziu aveam să aflăm alte lucruri apropiate de adevăr. Tatăl meu, Ioan Gheorghe Chirilă, era bun prieten cu doctorul Floare, un mamoș de referință în lumea medicală gălățeană. Acesta, la rândul lui, era prieten cu Luca Gheorghiu, președintele liberalilor gălățeni. În fiecare toamnă, după începerea pescuitului cu năvoadele, doctorul, împreună cu Luca Gheorghiu și alți de-ai lor prieteni veneau la Tulucești unde li se organizau mese cu pește. Doctorul Floare se adresa mamei: „Mândișo, duminică vin cu baștanii! Ia fă tu un crap cu varză la cuptor și unul cu roșii și ardei iute!”

Musafirii mâncau și beau pe prispa casei, iar noi, copiii, în liniște, ne jucam în preajmă, să tragem cu urechea la convorbirea lor. Printre altele am aflat că aproape de sfârșitul războiului se credea că au început să vină americanii. Se rememora și povestea avionului dispărut. Într-o dimineață, înainte de răsăritul soarelui, un avion s-a rotit de câteva ori între Galați și pădurea Gârboavele, iar din acest avion au sărit parașutiști. Aceștia au renunțat la parașute și au dispărut. Avionul a dispărut și el în Brateș.

Pe atunci, tata, având oile în pădurea Gârboavele, a găsit o parașută în marginea pădurii. A zidit-o în podul grajdului, între grajd și magazie, să o predea americanilor când or veni. N-a apucat! A făcut din ea parosini pentru aproape toți pescarii din brigada lui Ion Chivu Chirilă, unde avea și el parte de năvod. De atunci, ani la rând, povestea oricui că el știe sigur că vor veni americanii; avea el semnele venirii lor.

Luca Gheorghiu, care conducea liberalii gălățeni încă înainte de anul 1940, era întru totul de acord și, acolo, pe prispa casei, făceau planuri cum să se organizeze pentru buna primire a americanilor.

ACARETURILE din Galați ale schitului românesc PRODROMUL

DOCUMENTE INEDITE (III)

Pr. Eugen DRĂGOI

Am arătat în numărul anterior al acestei reviste că Schitul românesc Prodrumul de la Sfântul Munte Athos, avea, la începutul secolului al XX-lea mai multe case în Galați, în care locuiau chiriași din orașul de la Dunăre. Construcțiile erau vechi, modeste, în parte

insalubre, iar locatarii acestora persoane cu venituri mici. Chiriile se încasau greu, iar banii strânși de reprezentanții din România ai Prodrumului, de multe ori erau administrați deficitar.

De aceea, în vara anului 1929, Consiliul Central Bisericesc inițiază unele măsuri pentru a pune rânduială în această chestiune. Dintr-o adresă a acestui organism central bisericesc trimisă Episcopiei Dunării de Jos aflăm că averile din România ale Schitului Prodrumul „sunt administrate de călugări veniți de la acest schit, fără a avea procură în regulă, și fără a fi confirmați de Sfântul Sinod“, iar aceste averi „sunt rău administrate“¹.

La o cercetare făcută de către inspectorul general al Consiliului Central Bisericesc, împreună cu un delegat de la Ministerul Cultelor s-a constatat că „într-adevăr, aceste averi sunt în pericol de a fi risipite, deoarece călugării care le administrează n-au nici priceperea necesară și nici nu sunt măcar de bună credință în administrarea lor. Contabilitatea este în neregulă; sume mari de bani s-au încasat și s-au cheltuit fără a fi justificate. Pe piață au o mulțime de datorii și obligații față de diferite persoane civile, care se pretind că sprijină și îndrumă pe acești călugări“².

Din referatul inspectorului general al Consiliului Central Bisericesc rezultă că Schitul Prodrumul avea în țară, în anul 1929, următoarele averi: *via „Buciumi“*, în jud. Iași (6 ha); *via „Zanea“* din Galata, Iași (11 ha, «împreună cu grădina de pomi, pădurea și terenul arabil»); *casele din Iași, str. Păcurari nr. 96; teren liber în Iași, str. Uzinei* (1.000

mp); *via „Țifești“* din jud. Putna (4 și 1/2 ha); *casele din Galați* (asupra cărora vom oferi detalii mai jos); *casele din Constanța, str. Ștefan cel Mare nr. 5* (închiriate); *casele din București, str. Dichiu, nr. 7* (Cornoiu, închiriate) și *5 ha pământ arabil în jud. Orhei* (Basarabia)³. Valoarea totală a acestor averi, estimată cu 25 până la 30% mai puțin decât valoarea reală a cursului zilei era de 7.089.750 de lei; în mod real însă toate aceste averi produceau doar 841.000 de lei anual⁴.

„Schitul Prodrum a mai avut și alte averi la noi în țară, în afară de cele arătate mai sus - adăuga inspectorul bisericesc. Așa a avut o casă mare în Constanța, care astăzi ar valora cel puțin 5 milioane (de) lei, dar care a fost vândută nu știu cum și nu știu de cine; de asemenea, a mai avut avere în Techirghiol, în Medjidia (Medgidia, n.ns.), în Iași și în Străoanele de Sus - Putna, care au dispărut din proprietatea Schitului Prodrum, fie prin vânzare, fie prin rea administrație“⁵.

În adresa amintită mai sus se arăta că în Eparhia de la Galați, Schitul Prodrumul are mai multe corpuri de case, „în str. Codreanu, nr. 27 și 29 și în str. Pantelimon, nr. 5, 7 și 9 cari sunt închiriate și produc o chirie totală de lei 185.000“. Se cerea ca prin Consiliul Eparhial „să se aplice cu toată strictețea atât dispozițiile Legei speciale din 1924, cât și ale Sfântului Sinod din 14 mai 1925“⁶.

Consiliul Eparhial al Episcopiei Dunării de Jos delegă pe preotul Constantin Andrei, consilier economic al eparhiei, să investigheze situația caselor din Galați, aparținând Schitului românesc de la Athos, precum și realitatea în legătură cu sumele încasate din chirii. În urma vizitei făcute la fața locului, preotul Andrei comunica chiriarhului Dunării de Jos, episcopul Cosma Petrovici, următoarea situație:

„În general, casele sunt dărăpănate, în afară de cea de la nr. 27 din str. Codreanu și nr. 9 din str. Pantelimon. Socotim că în momentul când Serviciul Sanitar al municipiului ar vizita aceste case, ar opina negreșit pentru dărâmarea lor, având în vedere că sunt situate aproape în centrul orașului“⁷. Din același raport al consilierului economic reieșeau următoarele:

- casa din str. Pantelimon nr. 9 avea 3 camere cu sală, fiind ocupată de un singur chiriaș, chiria fiind de 18.000 de lei anual;

- casa din str. Pantelimon nr. 7 avea 9 camere cu sală, fiind ocupată de 8 chiriași, chiriile contractate fiind între 3.000 și 7.000 de lei anual;

- casa din str. Pantelimon nr. 5 avea 5 camere cu sală, fiind locuită de 4 chiriași cărora li se fixase chirii între 5.000 și 20.000 de lei anual;

- casa din str. Codreanu nr. 29 era compusă din 10 camere cu sală, unde locuiau 3 chiriași care plăteau între 7.000 și 15.000 lei anual;

- casa din str. Codreanu nr. 27 dispunea de 6 camere cu două săli, fiind ocupată de un singur chiriaș căruia i se stabilise o chirie anuală de 40.000 de lei⁸.

Administrator al bunurilor din Galați ale schitului românesc de la Sfântul Munte Athos fusese desemnat încă din 1926 arhimandritul Visarion Nicolau⁹, prin procura încredințată acestuia de către preotul Vasian Oprișan, „procuratorul general din România al averilor Mănăstirii (sic!) din Sf. Munte Athos și autentificat de Trib(unalul) Covurlui, sub nr. 523/1926”¹⁰. Potrivit procurii respective, încheiate la 1 septembrie 1926, arhimandritul Visarion Nicolau era împuternicit să închirieze casele din Galați ale schitului „cu prețul ce va crede de cuviință și va face toate actele de administrație necesare pentru cel mai mare folos al Prodromului”¹¹. Conform aceluiași document, arhimandritul respectiv, nu avea voie să încheie contracte de închiriere mai lungi de 3 ani și nu era mandatat să facă nicio înstrăinare din cele ale schitului. În schimb, „putea face și semna orice acte în fața oricărei instanțe administrative judiciare sau financiare, având dreptul de a încasa orice sume de bani derivând din această administrație. La nevoie este împuternicit a face orice procese și a angaja avocați pentru realizarea și respectarea drepturilor mănăstirii”¹².

Reiese din această procură că arhim. Visarion Nicolau avea dreptul de decizie - exceptând înstrăinarea bunurilor - în administrarea acareturilor gălățene ale Schitului Prodromu.

Solicitat de eparhie să prezinte situația de fapt, părintele Visarion Nicolau, raporta ierarhului Dunării de Jos, la 5 noiembrie 1929 că „tot timpul chiriile s-au încasat foarte greu, deoarece cea mai mare parte din chiriași sunt oameni nevoiași și fără solvabilitate... iar locuințele sunt foarte vechi și dărăpănate și nu pot fi locuite de oameni cari să prezinte mai multă soliditate...”¹³.

În luna februarie 1930 la conducerea Schitului Prodromu revine ieromonahul Anichit Dimitriu (Dumitrescu)¹⁴; acesta solicită episcopului Cosma Petrovici al Dunării de Jos, contrar hotărârii Consiliului Central Bisericesc¹⁵, să i se predea „toate actele și sumele ce sunt în păstrarea acestei episcopii”¹⁶. Dintr-un referat al consilierului economic al Episcopiei de la Galați (7 iulie 1930) reiese că „ieromonahul Anichit Dimitriu, în câteva rânduri a fost de a vizitat pe acești chiriași (din Galați, n. ns.), îndemnându-i să plătească chiria, contestându-ne nouă acest drept”¹⁷.

Episcopul Cosma Petrovici, respectând hotărârile forurilor bisericești superioare, delegea pe psaltul

Ștefănescu al Catedralei Episcopale, în septembrie 1930, să încaseze chiriile datorate schitului Prodromu, pentru care urma să primească suma de 10.000 de lei¹⁸.

Note:

1 -Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare Generale, dosar nr. 2324/1929-1930, f. 1.

2 -Ibidem.

3 -Ibidem, f. 4r-v.

4 -Ibidem, f. 4v.

5 -Ibidem.

6 -Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare Generale, dosar nr. 2324/1929-1930, f. 1. Legea nr. 2694 din 4 august 1924 prevedea: „Pe teritoriul Statului Român nu pot exista așezăminte călugărești române, aparținând Bisericii Creștine Ortodoxe care să fie conduse și a căror avere să fie administrată de mireni și călugări numiți de autorități bisericești de dinafară de țară, fără a avea aprobarea chiriarhului respectiv din țară și fără a fi recunoscuți de Ministerul Cultelor, sub al căror control vor sta și cărora vor trebui să prezinte anual inventarul averii lor din regatul României și gestiunea financiară”. Cf. Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare Generale, dosar nr. 2324/1929-1930, f. 2.

7 -Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare Generale, dosar nr. 2324/1929-1930, f. 7r.

8 -Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare Generale, dosar nr. 2324/1929-1930, f. 7r-v. Într-un alt document se face mențiunea că imobilul din str. Codreanu nr. 27 era igriasos, avea dușumelele putrede, n-avea geamuri, nici broaște la uși. Idem, f. 69.

9 -Arhimandritul Visarion Nicolau era slujitor la Catedrala Episcopală din Galați încă din perioada păstoririi episcopului Iosif Gheorghian (1879-1886), deținând și ascultarea de Mare Ecleziarh al catedralei. A se vedea Dumitru Stavarache, Ion Negoescu, *Mitropolitul Visarion Puia. Relațiile cu biserici din Athos. Documente, 1905-1957*, Târgoviște, 2008, p. 99-100, doc. nr. 7.

10 -Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond cit., f. 8-11. Preotul Oprișan, „econom al Schitului Bucium din Iași și procurator general în țara Românească pe averile din țară ale Mănăstirii Prodromul din Sf. Munte Athos din Grecia” (Idem, f. 13r) și se retrage mandatul de administrator al averilor respective, în toamna anului 1929 (Idem, f. 19).

11 -Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond cit., f. 13.

12 -Idem, f. 14.

13 -Idem, f. 22v.

14 -Potrivit arhim. Ioanichie Bălan (*pelerinaj la Muntele Athos*, Editura Episcopiei Romanului, 1997, p. 69) ieromonahul Anichit a mai fost egumen al Schitului Prodromu, între 1915-1917 și 1922-1926.

15 -În septembrie 1929 Consiliul Central Bisericesc a hotărât înlocuirea călugărilor Prodromului cu călugări din țară la administrarea averilor. A se vedea Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond cit., f. 14. Pentru Eparhia de la Galați însărcinarea de a gestiona averile schitului i-a revenit, prin delegația încredințată de chiriarhul locului, preotului Constantin Andrei, consilier economic. Vezi Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond cit., f. 14-17.

16 -Idem, f. 18.

17 -Idem, f. 76v.

18 -Idem, f. 78.

Era cunoașterii și transdisciplinaritatea științelor omului

Doru CĂSTĂIAN

Trăim în epoca informației și a cunoașterii. Sursele de informare ale omului civilizat au devenit extrem de diverse și de ușor de accesat. Niciodată ființa umană nu a avut la îndemână mai multe posibilități pentru a-și construi viziunea despre lume decât în ultimele trei

decenii. Și cu toate acestea, împotriva visului iluminist, obscurantismul nu a dispărut ca prin minune, iar oamenii par uneori mai degrabă debusolați și deconcertați de această multitudine de posibilități decât ajutați de ea. Domeniile cunoașterii umane s-au diversificat (au apărut domenii noi) și s-au lărgit, dar acest lucru, pe lângă beneficiile evidente, a dus și la ultraspecializare și la a avea tot mai greu o perspectivă sintetică asupra realității. Acum aproape un secol, în discursul său inaugural de la Freiburg, Martin Heidegger, amintea vocația universității (de la “universitas”) de a aduna la sine întreaga cunoaștere umană și de a-i da un sens. Credem că astăzi, această necesitate este mult mai stringentă. Problema nu se pune atât la nivel instituțional, pentru că Europa (dar și restul lumii) a pus azi la punct mobilități care permit atât concetarea cunoștințelor cât și legătura permanentă, în timp real, a comunității științifice și artistice. Problema care se pune mai degrabă este aceea de a identifica metadiscursul sau metadisciplina care poate constitui liantul acestor cunoștințe și practici disparate. De asemenea, se pune o problemă metodologică: cum anume trebuie să procedăm, care trebuie să fie strategia noastră pentru a aborda universul compozit al cunoașterii, pentru a da sens întregului și a-l face funcțional. Credem că, în sens larg, științele socio-umaniste reprezintă, în ansamblu, cadrul conceptual necesar pentru a aduna la un loc domeniile și disciplinele disparate și aparent ireconciliabile care alcătuiesc astăzi ansamblul cunoașterii umane. Acest lucru este

posibil datorită abordării, în cadrul lor, a singurei teme unificatoare a întregii culturi și practici umane: tema omului. A doua teză pe care vrem să o susținem în textul de mai jos este aceea că singura modalitate de abordare a disciplinelor umane, aptă să ducă spre tabloul sintetic pe care îl dorim este abordarea transdisciplinară. Desigur, orice temă din orice domeniu poate fi abordată transdisciplinar și așa credem și că este recomandabil. Mai susținem însă că nici o altă temă nu are potențialul unificator al temei umanității.

Prin transdisciplinaritate înțelegem abordarea unei teme prin vizarea oricărui conținut, metodă sau strategie intelectuală care o privește, indiferent de disciplina din care provine.

A vorbi despre disciplinele socio-umaniste în perspectivă transdisciplinară este în același timp ușor și dificil. Este ușor întrucât capacitatea acestor preocupări de a traversa cadrele stricte ale disciplinelor este ceva de domeniul evidenței. Este greu, pentru că cel mai greu lucru de pe lume este să vorbești despre ce este evident. De altfel, capacitatea de a ne mira în fața evidentului, capacitatea de a chestiona acolo unde cei mai mulți văd doar certitudini este impulsul originar autentic al filosofării.

Susținem necesitatea abordării transdisciplinare a științelor umaniste prin câteva teze, pe care le detaliem mai jos:

Preocuparea pentru problemele omului a precedat disciplinaritatea și a făcut-o posibilă și nu invers.

În mod tradițional, nașterea filosofiei și a meditației despre om, începută în secolul VII î. d. Chr. cu Thales din Milet și ajunsă la apogeu în jurul secolului V î. d. Chr., este legată de o abordare holistică a cunoașterii. Pentru primii filosofi greci, cercetarea era în primul rând cercetare a naturii și a omului ca parte a naturii și nu în primul rând o cercetare disciplinară. Teoria thalesiană este o teorie a totului. Dialogurile lui Platon pleacă cel mai adesea de la un subiect ce se cere dezbătut și înțeles, fără o preocupare expresă de încadrare într-un gen anume. Doctrina pitagoreicilor vizează înțelegerea

structurii profunde a realității. Cercetarea lor nu are încă rigoare logică, granițele disciplinare sunt depășite sau nesocotite frecvent. Geometria se îmbină cu fizica, mitologia susține etica, estetica întâlnește retorica. Demersul cognitiv este încă lipsit de rigoare, speculația este largă, imaginația inflamată, prejudecățile abundente. *Dar ceea ce este cu adevărat valoros în această dimineață culturală a omenirii este dorința autentică de a ști, bucuria în fața a ceea ce este de înțeles înaintea noastră, entuziasmul copilăresc al omului care vrea să priceapă.* Cu toate neajunsurile pe care le are orice început, socio-umanistica antichității plasează omul și problemele lui în centrul preocupărilor ei. Nu trebuie uitat că marile școli antice de filosofie, de la pitagoreici la platonici sau de la cinici la aristotelici vizau *trans-formarea* ființei umane, modelarea ei profundă și permanentă și nu simpla *in-formare*. În *Scrisoarea a VII a* către discipolii săi sicilieni, Platon vorbește despre “o luminiță” care se deschide în sufletele filosofilor, după o viață petrecută în strădania de a ști. Această “luminiță” a fost mereu singura țință autentică a discursului socio-umanist.

Disciplinaritatea s-a născut și s-a dezvoltat pe măsură ce volumul cunoașterii a sporit iar normele cercetării au devenit tot mai riguroase. Este de neconceput cunoașterea în accepțiunea modernă fără o delimitare disciplinară clară a obiectului cunoașterii și fără metode specific disciplinare. *Însă nu trebuie uitat niciun moment că disciplinaritatea este o structură de lucru, un eșafodaj necesar construcțiilor teoretice și nu un scop în sine.*

Orice disciplină este în fond socio-umanistă

În măsura în care orice disciplină științifică este o încercare a omului de a cunoaște din interiorul unei societăți și utilizând mijloacele unei societăți, ea este o disciplină socio-umanistă. Nu există cunoaștere și, prin urmare, nici discipline ale cunoașterii decât făcute de către om. Nu există cercetare științifică nedeterminată într-un fel sau altul de tipul de societate în care se naște, de practicile ei, de raporturile ei interumane. Prin urmare, disciplinele socio-umaniste au caracterul privilegiat al unor abordări care vizează însăși posibilitatea de principiu a cunoașterii disciplinare. Predarea oricăror discipline fără a face apel la dimensiunea lor umană este nerecomandată și sterilă.

Orice disciplină științifică este susținută de un fundal teoretic socio-umanist și de o viziune filosofică de ansamblu despre lume, despre om și despre locul acestuia în Univers. Astfel, de exemplu, cercetarea științifică modernă se bazează pe câteva asumptii filosofice fundamentale, cum ar fi:

- faptul că există o realitate, cognoscibilă și descriptibilă;

- faptul că omul, cu aparatul lui cognitiv, este capabil să cunoască și să descrie realitatea;

- faptul că este în esența omului, una de ființă scormonitoare, să caute să cunoască realitatea.

Acestea sunt presupoziiții metacognitive, filosofice, nedemonstrabile în cadrul unei discipline.

Cercetarea din interiorul unei discipline științifice naște nevoia unor poziționări etice și valorice care nu pot fi formulate în termenii disciplinei.

După cum a fost atrasă atenția în nenumărate rânduri, nu există cercetare fără o etică a cercetării. Cercetarea fără a ne pune problema valorii general umane a ceea ce este descoperit sau fără adoptarea unei poziții etice ferme este un lucru periculos. Așa cum periculos este și fenomenul invers, acela al unei etici în total dispreț cu valorile științifice și care naște poziții absurde, rupte de faptele de necontestat ale științei. Mi se pare absurd și periculos în același timp ca în acest secol, după secole de cercetare științifică riguroasă să existe încă opțiuni etice și valorice asumate uneori militant și agresiv care să conteste faptele științifice aflate dincolo de orice îndoială, în urma testării după principiile solide ale logicii cercetării.

Disciplinele socio-umane sunt prin esență problematizante, ori multe dintre problemele lor fundamentale nu pot fi închise în granițele unor discipline.

Nu există nicio disciplină științifică aflată în situația de a nu problematiza. Disciplinele însele se constituie ca un set de metode, tehnici sau strategii menite să rezolve probleme fundamentale cu mijloacele cercetării științifice (în sensul lui K. R. Popper) Există însă două mari categorii de probleme, dacă vom considera drept criteriu capacitatea de a le rezolva folosind exclusiv mijloacele unei discipline. Pe de o parte, avem probleme din interiorul unei discipline, probleme care pot fi formulate exhaustiv în termenii unei discipline și pot fi rezolvate în aceiași termeni. De exemplu, problema structurii atomului poate fi formulată exhaustiv în termeni fizici și poate fi rezolvată de asemenea în termeni fizici. Alte probleme însă, în special cele cu un caracter filosofic, nu pot fi rezolvate și nici măcar conturate corect în granițele unei discipline socio-umaniste. Astfel, problema libertății nu poate fi tratată strict filosofic sau psihologic. Și chiar dacă această abordare ar fi de principiu posibilă, ea va fi unilaterală și trunchiată și de aceea nerecomandabilă.

(continuare în pag. 41)

60 de ani „de dragoste pentru copii”

a.g.secară

Când cineva îndrăgostit de un spațiu, de un timp, de niște vestigii, de oamenii care au slujit unor instituții, indiferent de lăcașurile care au adăpostit Oamenii, hotărăște să scrie o monografie a unei... astfel de iubiri, tot Universul, nu-i așa, conspiră ca visul să i se îndeplinească!

Astfel putem spune că i s-a întâmplat și doamnei profesor Marilena Panamarcuic-Avramescu, care, după ani buni, a reușit să dăruiască lumina tiparului unui manuscris care a prins viață de carte sub titlul „Palatul Copiilor. 1953-2013”, subintitulată „cu duioșie” „Monografie sentimentală” (apărută la Editura DICATIN, Galați, 2013).

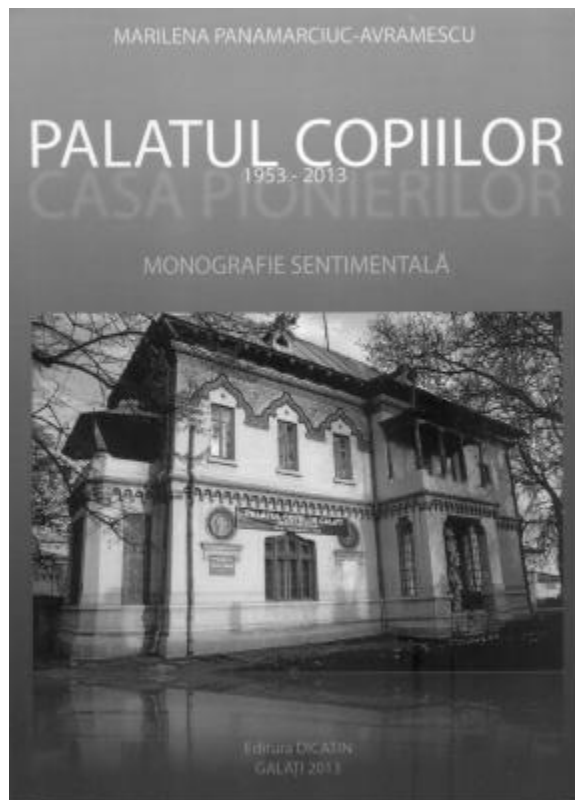
Este vorba de instituția căreia i s-a spus mai întâi „Casa Pionierilor” (titlul întreg ar conține și această titulatură, pe copertă apărând scris blurat, din considerente estetice, doar adevărul istoric neputând fi vreodată blurat!), apoi „Clubul Copiilor și Elevilor”, „Palatul Copiilor și Elevilor” și abia acum având titulatura de „Palatul Copiilor”,

Din „cuvântul înainte” aflăm că monografia a devenit publică la îndemnul Domnului Profesor, regretatul Ioan Brezeanu, care „s-a entuziasmat, a cercetat, a adunat date, fapte, documente, informații, le-a ordonat și a creat o carte valoroasă pentru urbea noastră, dar nu a reușit să trezească interesul pentru publicarea ei”.

Este, altfel spus, o invitație „într-o călătorie imaginară în timp, în istoria Casei Pionierilor din Galați, pentru a-i cunoaște pe cei care au pus suflet, entuziasm, pasiune, stăruință, pricepere, îndemânare, inteligență, măiestrie la temelia și zidirea acestei instituții care s-a situat apoi între primele pe țară”.

Ca un veritabil istoric, Marilena Panamarcuic-Avramescu s-a bazat pe... surse istorice, „mărturiile doamnelor profesor Elena Andarachi (primele două capitole, care se referă al perioada 1953-1970), Silvia Porumb Costescu, Nela Zoe Novac, Maria Grosu Matei, Eleonora Mărculescu.

Printre altele, aflăm că prima clădire care a găzduit Casa „de Cultură a” Copiilor este actualul

sediu al Consiliului Județului, pe Strada Eroilor, că li s-au eliberat abonamente copiilor care stăteau departe (probabil cu reducere sau gratuite), că activitatea era împărțită pe „cercuri”: (literare, științifice, tehnice, practico-artistice, muzical-instrumentale, ansambluri și sportive), primul director fiind Eleonora Mărculescu. Jurnalistul, prozatorul și dramaturgul Dan Plăeșu, cunoscut multora dintre noi, este amintit (dacă o fi vorba de domnia sa) ca... pionier, participant pasionat la cercul literar!

Activitățile menționate ne aduc aminte de... „Cireșarii”: activități de masă, expediții („Expediția se încheia cu un spectacol în care erau marcate momentele semnificative ale expediției, se prezentau materialele realizate într-o expoziție organizată ad-hoc, iar compartimentul artistic prezenta un spectacol inspirat de comportamentul copiilor în expediție”), excursii („...desfășurate cu autobuzul Casei Pionierilor, cu trenul – în vagon special, detașabil și cu vaporul”), întâlniri cu mari personalități, vizite diverse, tabere școlare,

spectacole, concursuri, concerte, expoziții, carnavaluri.

În capitolul al doilea sunt prezentate pe scurt cercurile, cu profesorii lor, pagini emoționante fiind dedicate învățătorului Tache Avramescu, căruia Marilena Panamarcuic-Avramescu i-a dedicat, dacă nu mă înșeală memoria, chiar o carte specială.

Capitolul al III-lea, „Anii de aur – 1965 -2000”, se bucură de sprijinul profesorului Radu Augustin, fost președinte al Consiliului Județean al Organizației Pionierilor, care dă mai multe amănunte pentru redactarea sa. Emoționantă este amintirea profesorului Cătălin Enică, astăzi cadru didactic universitar, despre estrada care a funcționat din 1970 până în 1996.

În anul 1982 se înființa un cerc care a fost coordonat chiar de către autoarea cărții despre care scriem aici: „Cercul Păcii, Prieteniei, Solidarității Internaționale și UNICEF” (cam la 2 ani după înființarea Solidarității în Polonia Populară, sic!), care a avut o formație numită... „Ștrumpfii”, ca să se vadă micuții albaștri erau la fel de cunoscuți în Galații vremurilor acelea ca și Pif și Hercule!

Printre rânduri sunt menționate numeroase premii care au cinstit activitatea cercurilor, capitolul al IV-lea oprindu-se asupra aniversării Semicentenarului Instituției, manifestările începând la 27 noiembrie 2004, director fiind atunci profesorul Emilia Mihai. S-au înmănat diplome de excelență, a fost sărbătoare și au fost declarații... de dragoste pentru acest fenomen totuși atât de puțin cunoscut.

Capitolul al cincilea chiar conține astfel de declarații, semnate de Ing. Dorin Andarachi, prof. Corneliu Goldu, lect. univ. Nina Tudosescu, prof. Mădălina Sandu, tenorul Răzvan Săraru, prof. Cătălin Enică, conf.univ.dr.ing. Răzvan Bidoaie, Adriana Maria Mancaș, Lorin Iliuciuc, Angela Ribinciuc. Al șaselea capitol se oprește asupra prezentului... continuu, cu actualul director, inimoasa doamnă profesor Camelia Nenu, existând acum 22 de cercuri, derulându-se o serie de proiecte naționale și regionale, înregistrându-se rezultate deosebite.

Capitolele din urmă prezintă schematic „Reflectarea activităților în presa locală, națională și internațională”, lista directorilor de-a lungul timpului dar și cele opt „locații” care au găzduit instituția.

Prin eforturile sale, Marilena Panamarcuic-Avramescu, face un frumos gest în primul rând pentru niște oameni care și-au dedicat ani buni din viața lor, dacă nu chiar toată viața, ridicându-i, măcar pentru câteva clipe, din conul de umbră care amenință mereu ființa umană, onorând astfel încă o dată regina științelor, Istoria, fără de care ar rămâne doar aroma legendelor și poveștilor cu „a fost o dată ca niciodată...”

Era cunoașterii și ....

(urmare din pag. 39)

Să luăm un exemplu: problema sociabilității omului, a naturii lui comunitare și a originii comportamentului său social va suferi o abordare parțială și deformată dacă vom încerca s-o rezolvăm exclusiv prin mijloacele filosofiei, de exemplu (teoria aristotelică a statului vs teoria contractului social). Problema nu poate fi abordată mulțumitor decât într-o perspectivă transdisciplinară: ținând cont de elemente de antropologie, sociologie, genetică sau etologie.

Trebuie remarcat însă faptul că și problemele care se pot pune cu sens exclusiv în interiorul unei discipline nu își vor căpăta adevărata valoare și anvergură decât în măsura în care deschid spre abordări dintre cele mai diverse și mai fertile. Este greu de înțeles de exemplu de ce mecanica newtoniană se studiază încă în liceu analizând mișcarea unor fictive și neinteresante bile pe un plan înclinat și rareori ea este pusă în contextul discuției fascinante și seculare cu privire la legile care guvernează Universul în ansamblu.

Pledoaria mea nu este exclusiv în favoarea abordării trans-disciplinare a științelor socio-umane. Sper că am reușit să arăt că, prin însăși natura lor, științele umane nici *nu ar trebui* să poată în principiu fi abordate decât transdisciplinar. *În sensul pe care eu îl dau termenului, transdisciplinaritatea este modalitatea specifică societății informaționale a zilelor noastre de a regăsi unitatea umanistă a începuturilor, unitatea care singură dă sens holistic abordărilor noastre parțiale.*

Pledoaria mea este, în sens larg, în favoarea abordării oricărei discipline într-o manieră transdisciplinară. Evident, nu întotdeauna abordarea transdisciplinară poate fi explicită (de pildă, profesorul trebuie să introducă adeseori noțiuni tehnice, care nu pot fi definite univoc decât cu mijloacele unei singure discipline). Dar și atunci când transdisciplinaritatea nu este explicită, ea poate rămâne implicită. *Nevoia de transdisciplinaritate este bidirecțională: disciplinele socio-umaniste lipsite de aportul de conținut venit de la alte discipline devin dogmatice, lipsite de sens și de referință. Disciplinele științifice lipsite de perspectiva universală pe care le-o conferă științele omului devin ultraspecializate, lipsite de perspectivă și de relevanță.*

Tache Avramescu

povestea unei vieți, așa cum a fost ea...

(urmare din numărul 147)

Marilena Panamarcu-Avramescu

În 1973, Tache Avramescu, „tânăr pensionar”, trăiește bucuria revenirii temporare în satul său natal, Cudalbi, la chemarea acestuia, prin glasul și persoana d-nei primar Dumitra Bârsan, într-un moment în care comuna era nominalizată pentru un concurs între satele județului Galați, lipsindu-i ceea ce era esențial în concurs: CORUL. Și, ca și cum n-ar fi trecut atâta amar de vreme din 1925, când se întorsese acasă ca învățător și crease primul cor pe 4 voci al satului; și, ca și cum roata timpului s-ar fi întors brusc cu 27 de ani înapoi, învățătorul T. Avramescu o ia de la capăt și înființează din nou corul comunei Cudalbi, format din peste 100 de persoane: agricultori, învățători, profesori.

Prezența acestui cor, „cel mai tânăr cor din concurs”, la concursul „OMAGIU MUNCH CREATOARE”, a fost luminoasă, comentariul d-lui prof. Corneliu Stoica, „VIRTUȚILE CÂNTECULUI” consemnat în ziarul gălățean VIAȚA NOUĂ, din 6.06.1973, fiind o mărturie vie:

„Cudalbiul ne-a prilejuit un emoționant debut al corului format din 100 de persoane. Sub bagheta învățătorului Tache Avramescu, această tânără formație corală (poate cea mai tânără din județ) a interpretat cu sensibilitate: „Părinte drag, partid iubit”, de Gh. Bazavan, „România, țara mea de dor”, de Mircea Neagu și „Pe răzor, la fântânele”, de Ion Cunțan...”

Anul 1980 aduce o schimbare radicală în viața învățătorului Tache Avramescu, căci este momentul în care găsește curajul să scoată la vedere lucrări corale de inspirație religioasă, compuse de-a lungul vieții: „FLORILE DALBE, FLORI DE MĂR”, „COLINDĂM, DOAMNE, COLIND”, „NAȘTEREA TA, HRISTOASE”, „SUB ARIPACERULUI”, „HAI LERUNDA” etc.

În același an, corul Catedralei Episcopale din Galați, interpretează pentru prima dată, colindul „FLORILE DALBE, FLORI DE MĂR”, „strecurat”, de dirijorul corului, d-l Lazăr Stanciu, printre minunatele colinde clasice, pe care le ascultăm cu bucurie în fiecare ajun de Crăciun. Compozitorul, aflat la o vârstă respectabilă (73 de ani) asculta fericit, din strana în care se așezase, armonia divină a colindului pe care-l compusese. Surpriza cea mare a venit la sfârșitul concertului când dirijorul Filarmonicii gălățene, d-l Ury Schmidt, i s-a adresat cu glas întretăiat de emoție: „D-le Avramescu, vă rog să-mi faceți onoarea de a-mi dăruî paritura colindului „FLORILE DALBE, FLORI DE MĂR”. Este o mică bijuterie muzicală...”

Aceeași bucurie imensă l-a învăluit și atunci când a fost informat că frumoasele sale colinde au răsunat și în maiestroasa Mitropolie din Iași sau pe scena marelui

Teatru ieșean, în interpretarea corului Filarmonicii. De la Mitropolie, partiturile colindelor semnate

T. Avramescu și-au luat zborul spre mănăstirile din apropierea Iașului: Mănăstirea Frumoasa și Cetățuia:

Mănăstirea Cetățuia
28.XII.1985

Stimată familie,

Prin prezenta vă fac cunoscut că am primit scrisorile Dvs. din 10.08; 18.09 și 18.10, precum și cele două colinde „HOI LERUNDA” și „IA SCULAȚI MĂI FRĂȚIORI”, colinde care au fost prinse în repertoriul corului Mitropoliei din Iași, în corul Filarmonicii și la M-rea Frumoasa (...)

Colindele au fost apreciate foarte mult, sunt lucrate foarte bine și cred că voi reuși să le imprim la casetofon sau pe disc, să intrați și Dvs. în posesia acestor colinde. (...)

Cele mai alese urări de bine, sănătate, multă fericire cu prilejul Sfințelor sărbători ale nașterii Domnului și anul nou 1986.

La mulți ani, cu bucurie!
Preot Firmilian Olariu
secretarul Mănăstirii Cetățuia

Mitropolia Iași
13.XI.1986

Mult stimată Domnule profesor,

(...) Sunt foarte bucuros că ați reușit cu operația și v-ați refăcut trupește și sufletește.

În legătură cu compozițiile dvs., sunt foarte apreciate, sunt prinse în Corala Mitropoliei de D^l Prof. Alex. Dardeș. Eu am cumpărat două casete din oraș și le-am dat lui să înregistreze colindele și celelalte bucăți, după care am să vi le trimit prin poștă. (...)

Cu aleasă prețuire,
Preot Firmilian Olariu

1986... an de bilanț pentru cel ce trudise 79 de ani pe tărâmul magic al uneia din cele mai frumoase arte: MUZICA... Privind înapoi, n-ar fi avut prea multe a-și reproșa. Fusese un om cuviincios și ponderat, corect și responsabil, ambițios și perseverent, cu iubire de oameni și de Dumnezeu căruia i-a fost recunoscător și i-a mulțumit în fiecare clipă pentru darul cu care l-a înzestrat. și pentru viața ce i-a fost hărăzită.

S-a așezat la casa lui, așa cum era regula la românii cu dragoste de Dumnezeu, alegând-o să-i fie alături pentru toată viața pe Maria, învățătoare cu un frumos renume în orașul Galați și au conviețuit frumos și demn până când moartea i-a despărțit. Au avut doi copii: Cezar și Marilena, de care au fost foarte mândri și pe care i-au iubit mai presus de orice. A fost lumina și altarul familiei, model de viață, comportament și de atitudine, sufletul ei...

În ciuda trecerii și acumulării anilor, statura lui dreaptă și viguroasă părea a fi în stare să alunge orice furtună ce s-ar fi rătăcit în viața sa. De aceea, „testamentul în versuri” pe care-l încredințează familiei într-un moment în care nimic nu prevestea apropierea mării plecări, îi deconectează pe toți.

Poezia-testament se numește „DORINȚA”... de fapt „ultima dorință”, pe care o comunică cu neliniște, tristețe și regret, dar și cu rugămintea de a-i fi îndeplinită :

În acea zi

Când n-oi mai fi,

De-ați vrea să faceți ceea ce eu n-am să pot să fac,

Rugați-l pe părintele Chebac

Să caute câte-un creștin

Din cei ce-și vor mai aminti de mine,

Să bată clopotele lin,

Cum se cuvine,

La fiecare biserică din sat

Unde eu, Tache Avramescu,

Am cântat

de-atâtea ori

În duminici și de sărbători,

Cu coru-nvățătorilor,

O liturghie-n sol major

De Muzicescu.

Iar dacă, după datina străbună,

Se va găsi și cineva să spună:

«Să-i fie țărâna lui ușoară!»

Eu cred că mai puțin o să mă doară

Despărțirea

De cei ce i-am iubit

Și m-au iubit,

De cei ce poate-o să-mi păstreze amintirea...

Martie 1986

În ziua de 1 Decembrie 1986, preotul cudălbean Gheorghe Chebac îndeplinește, cu durere în suflet, ultima dorință a celui ce fusese un vrednic fiu al satului iar lui, un bun și drag prieten: clopotele celor patru biserici ale comunei au bătut rar și solemn, anunțând trist că învățătorul Tache Avramescu va colinda de acum doar prin țara albă și curată a viselor de Crăciun. Aceleași clopote au purtat pașii multor cudălbeni spre Sfânta Biserică „Mavramol” din Galați, pentru a-i fi alături - în acest dureros moment al despărțirii - celui care-și rezervase pentru eternitate un loc însoțit în sufletul lor...

Aici, în Sfânta Mănăstire Mavramol, familia mea și toi cei care s-au aflat în preajma lui Tata au asistat la un miracol, generat de un gest de mare înălțare sufletească, înfăptuit de minunatul om, maestrul de cor, d-l LAZĂR STANCIU. Domnia sa n-a vrut să vină singur la ultima întâlnire cu prietenul său, ci însoțit de corala Catedralei Episcopale gălățene, pe care a instalat-o, în mare taină, doar cu știința preotului paroh, la balconul rezervat cântărilor sacre. După ce slujba de înmormântare s-a încheiat și după numeroasele și emoționantele cuvântări ale foștilor colegi și elevi (printre care și preotul Alexandru Capotă care a slujit, cu lacrimi în ochi, alături de ceilali preoți), părintele paroh a rostit câteva cuvinte de prețuire referitoare la aplecarea spre creația corală sacră a tatălui meu, anunțând asistența că, deși mai era ceva timp până la Sfintele Sărbători ale Crăciunului, corala Catedralei Episcopale, dirijată de maestrul Lazăr Stanciu va cânta, în semn de omagiu pentru cel plecat dintre noi, trei colinde compuse de Tata: „Florile dalbe, flori de măr”, „Colindăm, Doamne, colind” și „Sub aripa cerului”.

Și atunci s-a înfăptuit miracolul. În momentul în care colindele Tatei, în interpretarea excepțională, unică a coralei, sub bagheta unui maestru al dirijatului, d-l Lazăr Stanciu, au învăluit cu muzicalitatea și armonia lor, Sfânta Biserică și asistența, chipul Tatălui meu s-a transfigurat brusc și total: paloarea și rigiditatea feței au dispărut, pomeții obrazilor s-au colorat iar buzele s-au destins ușor într-un zâmbet de satisfacție și fericire. Da, pot afirma că pentru câteva zeci de minute, cât a durat recitalul coral, Tata a revenit printre noi, ascultând cu ochii închiși, dar cu bujori în obraz și cu zâmbet pe buze, colindele pe care le iubea atât de mult și de care era atât de mândru....

Iată de ce voi fi mereu recunoscătoare bunului, generosului, delicatului prieten al lui tata, d-l Lazăr Stanciu, al cărui gest de mare noblețe a încălzit chiar și sufletul celui care, trebuind să plece, a mai întârziat puțin pentru a se bucura, pentru ultima oară, de ceea ce reușise să realizeze în viața lui pământească.

La Cudalbi, pe locul unde au existat dintotdeauna casele familiei Avramescu, un teren de 3630 m² aflat în centrul satului și în vecinătatea Primăriei, dăruit în anii '60 de familia Avramescu satului natal, s-a construit un magazin elegant, *Casa Miresei* și *Casa de Cultură* a comunei care, de câțiva ani buni, se numește „TACHE AVRAMESCU”, prin hotărârea primăriei și la dorința cudălbenilor, în semn de mulțumire, prețuire și cinstire...

(sfârșit)

DICTIONAR

ARTIȘTI PLASTICI GĂLĂȚENI 86

Corneliu STOICA

PASCU, Nelu – pictor. S-a născut la 6 decembrie 1963, în comuna Cosmești, județul Galați. După absolvirea unui liceu industrial, face studii libere în atelierelor pictorilor gălățeni Sava David și Gheorghe Miron. În 1995 a părăsit România și s-a stabilit în Italia, la Padova. Aici a continuat pe cont propriu aprofundarea picturii. Și-a organizat mai multe expoziții personale la Padova, Vincenzo, Veneția, Palermo, Bologna, Pontedera, Vigevano, Udine, Milano, Udine, Porto Cervo, Roma, iar în România, la Cluj-Napoca, Galeria „Casa Artelor” (2007, 2012), Muzeul de Artă Vizuală Galați (2009). În același timp a participat cu lucrări la expoziții colective deschise în țara de adopție. În august 2007 a fost prezent în Tabăra de creație „Arta ca viață”, ediția a IV-a, Muzeul de Artă Vizuală Galați. Are lucrări în colecții de stat și particulare din România, Anglia, Franța, Germania, Spania, Suedia, Statele Unite ale Americii.

Nelu Pascu și-a câștigat o reputație deosebită în Italia. Repertoriul picturii sale cuprinde naturi statice cu flori, peisaje, portrete și compoziții. Cu aceeași fervoare cultivă și pictura abstractă. Artistul utilizează o cromatică bazată pe contraste puternice, șocante. Materia picturală este așezată cu cuțitul de paletă în straturi groase. Adesea, mai ales în compozițiile abstracte, ea

formează o masă compactă, saturată, cu basoreliefuri ce ies pregnant în evidență. Tablourile cu flori sunt adevărate simfonii cromatice. Fondurile sunt mozaicate sau alcătuite din dreptunghiuri verticale de alb, roșu aprins și negru. Uneori suprafețele de galben sunt armonizate cu oranj, ocru și roșu cadmiu. Coloristica exprimă vitalitate, optimism. Alteori pictorul împarte suportul de pânză în patru pătrate și în fiecare configurează câte un vas cilindric cu flori. Corolele iau forma unor roți zimțate sau a rozetelor. Decorativismul acestor lucrări este de bună calitate, culoarea este sensibilă, apropiindu-se prin intensitatea tonurilor de pictura expresionistă și cea fovistă. Pânzele cu flori de măr au în ele multă delicatețe, gingășie și poezie. Peisajele, redând apusuri de vară, nocturne, arbori, aspecte ale anotimpurilor de primăvară și toamnă, nopți feerice de iarnă, secvențe marine, montane sau urbanistice, arbori, poduri arcuite peste oglinda apelor etc., rețin prin spațiul vast cuprins în patruleterul pictat, prin construirea ingenioasă a planurilor, prin bogăția vegetației, toate redade într-o coloristică luminoasă, strălucitoare, vibrantă, în care intuiim plăcerea cu care pictează artistul și bucuria pe care o trăiește în fața crâmpiei de natură imortalizate pe pânză. Portretele de femei au în ele și frumusețea și prospețimea vârstei adolescente, dar și concentrarea și frământările adulților, o anumită preocupare a artistului pentru sondajul psihologic, pentru exprimarea unor stări tensionate și chiar dramatice. Compozițiile aflate sub semnul picturii abstracte se impun prin cromatică de maximă intensitate, șocantă, materia picturală fiind exaltată până la violență. Există în aceste tablouri o ritmică și un dinamism de mare efect al petelor de culoare, grafisme de mare subtilitate. Un tablou de mari dimensiuni (2 x 3 m), intitulat „Din văzduh privind pământul”, realizat în Tabăra de creație de la Galați, este foarte sugestiv pentru ideea exprimată. Culoarea, așezată din abundență, în armonii muzicale, colajele introduse pe unele porțiuni, grafismele cu valoare decorativă, reliefurile, unele subtilități tonale, toate evocă diversitatea lumii vii, aspectul caleidoscopic al Terrei văzută de la mari înălțimi. Pictorul este

un orchestrator de forță al materiei picturale (ulei și acrilice), un creator pentru care culoarea este o stare de suflet. Câteodată artistul se exprimă pe suprafețe mari doar într-o singură culoare, de pildă, alb sau negru, lăsând în compoziție unele reliefuri ce sugerează petale, corole de flori sau arbori. Nelu Pascu este un pictor viguros, spontan, impetuos, un artist cu un stil personal, a cărui operă se află în plin proces de elaborare.

Bibl.: Giovanni Faccenda, *Nelu Pascu, Colori come stati d'animo*, Editura Masso delle Fate, Padova, Italia, 2005; Giovanni Faccenda, *Capitali Interiori l'Europa di Nelu Pascu*, 2008; Giovanni Faccenda și Alan Jones, *Fabbricanti di colori*, 2009; Valentin Ciucă, *Un secol de arte frumoase în Moldova*, Editura Art XXI, Iași, 2009; Corneliu Stoica, *Acorduri cromatice la Dunăre*, Editura Sinteze. Galați, 2011; Valentin Ciucă, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, Editura Art XXI, Iași, 2011.

Flori

Marea

Peisaj

Portret

Morphochroma

O manifestare cu mulți absolvenți

Corneliu STOICA

Ediția din acest an a Salonului de Primăvară al Filialei Galați a U.A.P.R. de la Galeriile de Artă „Nicolae Mantu”, a reunit pe simeze 35 de lucrări de pictură, sculptură și grafică semnate de un număr de 33 de artiști plastici. Ceea ce am constatat încă de la primul impact cu operele expuse a fost prezența, față de alte manifestări colective similare, a unui număr destul de mare de absolvenți ai Facultății de Arte Plastice, Decorative și Design din cadrul Universității „Dunărea de Jos”. Fapt care demonstrează că noua facultate, înființată în toamna anului 2008, deja a început să-și arate eficiența, lucru ce se va răsfrânge desigur pozitiv asupra mișcării plastice gălățene, deoarece acești absolvenți vin cu un suflu proaspăt, dau semne că au frumoase perspective de evoluție. Și fiindcă am făcut această remarcă, se cuvine să-i și numim pe acești noi absolvenți, deocamdată doar colaboratori ai Filialei locale. Ei sunt: Relu Angheluță, Ștefan Axente, Ecaterina Balica, Carmen Crăciun, Iulia Frențescu, Paula Neagu, Simona Pascale, Raul Popa, Cristina Iulia Popescu, Laura Popov, Adriana Stoica, Olimpia Ștefan și Victorița Truță. Alături de ei i-am întâlnit cu lucrări pe Jana și Gheorghe Andreescu, Sterică Bădălan, Mihaela Brumar, Cornelia Burlacu-Nicolaescu, Nicolae Cărbunaru, Mariana Cocos-Tomozei, Eugen Holban, Aurel Manole, Gheorghe Mihai-Coron, Ion Murariu-Neamț, Liliana Jorică-Negoescu, Alexandru Pamfil, Antonio Romeo Pălie, Valentin Popa, Gheorghe Suci, Tudor Șerban, Gheorghe Terescenco, Adrian Vădeanu și Teodor Vișan.

Peisajul natural văzut în anotimpul de primăvară, când sevele pământului irump în tot ceea ce înseamnă vegetație, lumina caldă și binefăcătoare a soarelui, atmosfera de poezie și palpitul vieții sunt exprimate cu pregnanță într-o serie de tablouri care emoționează, creează un deosebit confort spiritual și induc o stare de optimism vizibil. Priveliștea lui Sterică Bădălan, de amplă respirație, este o adevărată explozie de lumină și culoare, un eden în care viața pulsează la cote înalte („Peisaj de primăvară”). În pastelul lui Eugen Holban, metafora plastică poartă încărcătura unei poezii robuste, materializată pe carton în tonalități coloristice de mare subtilitate. Gheorghe Suci apelează la memoria afectivă pentru a evoca anii copilăriei, grădina și casa părintească („Tărâmul copilăriei”). Romeo Antonio Pălie dă glas bucuriei pe care o simte la contactul cu spectacolul mirific al dezlănțuirii sevelor („Avânturi de primăvară”). Gheorghe Mihai-Coron ne poartă într-un spațiu acvatic, printre pescarii din Deltă („După pește”). Poezia anotimpului se revărsă darnic și din tablourile semnate de Olimpia Ștefan („Ram înflorit”), Carmen Crăciun („Peisaj”), Ecaterina Balica („Lotuși”), Simona Pascale („Căutări de primăvară”) și Ștefan Axente („Dimineață argintie”). Sub aceleași însemne ale anotimpului stau și tablourile axate pe tema cultivării motivului floral, aparținând plasticienilor Teodor Vișan, Adriana Stoica,

Sterică Bădălan, *Primăvara*

Iulia Popescu-Costin,
Fata cu părul de foc

Romeo Antonio Pălie, *Avânturi de primăvară*

Paula Neagu și Iulia Frențescu.

Interesat de cultura, obiceiurile și portul altor popoare, Ion Murariu-Neamț a immortalizat o imagine cu parfum exotic a americanilor indieni (piei roșii), transpusă plastic într-o compoziție cu mai multe detalii de vestimentație a personajelor („Spectacol amerindian”); Mariana Cocos-Tomozei s-a inspirat în lucrarea sa „Vechi imagini otomane” din romanul „Mă numesc Roșu” („Benim Adim Kirmizi”) al unuia dintre cei mai renumiți scriitori turci contemporani, Orhan Pamuk, distins în 2006 cu Premiul Nobel pentru Literatură; Gheorghe Andreescu a surprins un aspect prin care își reconfirmă mai vechile sale preocupări pentru cai și pentru folosirea unor înscrisuri indescifrabile pe suprafața pictată („Cavaleriească”); Jana Andreescu și Raul Popa au abordat natura statică, fiecare cu amprenta stilistică proprie și într-o tehnică cu totul alta; Aurel Manole, prin intermediul pictografiei, ne poartă pe tărâmurile fantastice („Structuri pe planeta Zeta V”); Liliana Jorică-Negoescu aduce într-o compoziție cu vădite accente lirice, concepută pe verticală, chipul frumos al unor personaje feminine, de o puritate remarcabilă („Cronică I”); Victorița Truță își scrutează propriul chip într-un „Autoportret” realizat în manieră pop art. Portretul este cultivat și de Iulia Cristina Popescu în tabloul „Fata cu părul de foc”, în care este conturată imaginea unei ființe sensibile, plină de candoare și farmec feminin. Nicolae Cărbunaru, Mihaela Brumar, Laura Popov, Tudor Șerban se lasă acaparați de abstracția lirică. Cornelia Nicolaescu-Burlacu aduce în prim-plan un spațiu cu încărcătură istorică („Urme de așezare”). Florian Doru Crihană încântă cu același umor inteligent, savuros, într-o compoziție cu subiect de idilă amoroasă, din noul său ciclu „Răpirea din Serai” („Mandolina”).

Lucrările de sculptură sunt semnate de Alexandru Pamfil („Portret de fată”, „Meditație I și II”), Gheorghe Terescenco („Mireasă”), Adrian Vădeanu („Femeia melc”), Valentin Popa („Cercul”) și Relu Angheluță („Portret de fată”), cinci artiști care sunt tot atâtea individualități creatoare și care și de această dată fac dovada certă a profesionalismului cu care ne-au obișnuit. Fie că sunt din ghips patinat, pământ ars, lemn sau metal sudat, lucrările lor au o exprimare clară, rămânând în zona unui figurativ de foarte bună calitate.

Subliniind că Salonul de Primăvară din acest an este o manifestare tonică, interesantă, ne exprimăm speranța ca la viitoarele expoziții colective ale Filialei locale să se simtă mult mai pregnant prezența tuturor membrilor definitivi ai acesteia, solidaritatea participării la un act cultural care se vrea a fi emblematic și de bilanț în arealul de la Dunărea de Jos.

Raul Popa, *Natura statică cu nuci și*

Adrian Vădeanu, *Femeia melc*

Relu Angheluță, *Portret de*

Alexandru Pamfil, *Portret de femeie (ghips patinat)*

Florian Doru Crihană, *Mandolina*
(din ciclul *Răpirea din Serai*)

Gheorghe Terescenco, *Mireasa (28)*

Adrian POHRIB

Din istoria Poliției române

Legea pentru organizarea Poliției Generale a Statului din anul 1929
(continuare din nr. 147 al revistei)

Chesturile de poliție și polițiile de județ.

O inovație extrem de utilă a proiectului de lege era aceea a întrunirii sub o *singură conducere centrală în capitala de județ a poliției din toate orașele și eventual a tuturor celorlalte centre din județ, care aveau un comisariat sau detașament de poliție*, unificând astfel toată poliția urbană din județe. Până la votarea legii, polițiile urbane funcționau absolut independent între ele, având ca organ superior de control și conducere numai pe inspectorul general regional. Acest sistem era desigur insuficient, un organ intermediar de control, conducere și centralizare pe județe era absolut necesar.

De acum înainte, Ministerul de Interne avea în fiecare județ o centralizare a tuturor polițiilor urbane, ca și în cazul celor rurale (reprezentată prin Jandarmerie) și, prin aceasta, acțiunea polițienească era strâns coordonată, executată rapid și eficient. Oricâte orașe nereședințe ar fi existat, oricâte detașamente ar fi fost amplasate la gări, la punctele de frontieră etc., ele nu mai funcționau separat, ci aveau să fie sub conducerea și sub supravegherea directă a șefului poliției, instalat în capitala județului. Principiul era: *o singură poliție la nivelul unui județ, oricâte orașe nereședințe ar exista și oricâte detașamente s-ar crea*.

Prin urmare, aveau să fie înființate, conform proiectului de lege, 71 unități de poliție, fiecare sub conducerea unui șef de poliție, care, prin intermediul inspectoratelor regionale, transmitea toate datele și informațiile la Direcțiunea Generală, unde era centralizată întreaga activitate de poliție. În județele care aveau drept capitală municipiul, serviciul polițienesc, cu sediul în municipiu, era reprezentat de *chestura de poliție*, condusă de un chestor, ajutat în activitate de un secretar. În județele a căror capitală nu era municipiu, ci oraș, importanța serviciului polițienesc fiind mai

mică, el va avea structura unei *poliții de județ*, condusă de un șef, ajutat de un secretar. În organizarea lor interioară, chesturile de poliție aveau *la centru* trei servicii polițienești, *administrativ, judiciar și de siguranță*, iar ca *organe exterioare* *comisariatele și detașamentele*. În comunele urbane din cuprinsul județelor, în comunele sub-urbane și punctele de frontieră, poliția de județ erau organizate în comisariate sau detașamente⁴⁴⁶.

Noul proiect de lege menținea o diferențiere perpetuată de-a lungul timpului în organizarea noastră polițienească, făcându-se distincție între funcționarea poliției rurale și aceea a poliției urbane, diferențiere care atingea oarecum armonia sistemului polițienesc, fapt recunoscut și de inițiatorii proiectului de lege: „Unitatea ideală a poliției în Stat cere ca poliția urbană și poliția rurală să formeze un singur serviciu, fără să mai poată exista alte organe administrative cu atribuțiuni generale de poliție. Și totuși a trebuit să ne abatem, pentru un timp pe care-l dorim cât mai scurt, de la principiul nostru și să menținem prefectului de județ, pretorului și notarului comunal, dreptul de poliție generală, drept pe care însă l-am limitat strict prin textele precise ale legii de față. Ca urmare logică, siliți am fost să lăsăm la dispoziția acestor organe și un corp specializat de execuție, care este tocmai acela al poliției rurale. Jandarmeria, deși face parte din Direcțiunea Poliției, date fiind și necesitățile decurgând din organizarea sa militară, se bucură de o anumită independență în toate unitățile sale față de serviciile respective ale poliției urbane”⁴⁴⁷.

Expunerea de motive sublinia faptul că niciodată o lege nouă de organizare n-a realizat o mai mare economie din punct de vedere bugetar. Aceasta se datora faptului că reorganizarea a fost gândită astfel încât toate inovațiile și schimbările să nu impună și o sporire de personal ci, dimpotrivă, ținându-se seamă de rostul și nevoile unei poliții moderne, științifice, s-a ajuns la concluzia că personalul existent la acea dată nu numai că putea satisface nevoile reformei, dar în unele servicii acesta putea fi chiar redus. Prin noua organizare a Poliției se stabilea că nici într-un punct din țară nu se afla decât un singur serviciu, care

cuprindea polițiile administrativă, judiciară și informativă, personalul fiind format exclusiv din funcționarii stabili existenți la acel moment, care își păstrau drepturile câștigate asupra gradului și salariului lor. În mod evident, conform principiilor exprimate de lege, se impunea numirea în funcții de conducere a unui personal competent, specializat, cu studii superioare, existând posibilitatea ca acesta să fie recrutat din sursă externă, ceea ce implica anumite resurse bugetare, însă sporul de cheltuieli era aparent, întrucât el urma să fie acoperit prin economiile rezultate din unificarea serviciilor și aplicarea dispozițiilor tranzitorii⁴⁴⁸.

Atribuțiile și organizarea Poliției Generale a Statului.

Încă de la art. 1 legea stipula faptul că Poliția Generală a Statului se exercita pe întregul țării, sub autoritatea și controlul Ministerului de Interne. Atribuțiile acesteia erau ca *poliție administrativă, poliție judiciară și poliție de siguranță (informativă)*.

Din perspectiva *poliției administrative* apăra libertatea, proprietatea și siguranța persoanelor, a drepturilor recunoscute prin Constituție și legi, prevenea infracțiunile la legi, regulamente și ordonanțe, sprijinea opera de asistență în conformitate cu principiile de ocrotire socială și veghea la menținerea ordinii publice.

În calitate de *poliție judiciară* constata și urmărea orice infracțiune, conformându-se regulilor de procedură penală, deferind pe făptuitori justiției, iar în ceea ce privește contravențiile, încasa și amenzi. Totodată, îi revenea și sarcina de a executa măsurile ordonate de justiție, potrivit legilor, contra persoanelor și bunurilor.

Ca *poliție de siguranță sau informativă* culegea, instrumenta și aducea la cunoștința autorității superioare indiciile privitoare la fapte sau stări de fapt contrare ordinii publice și siguranței statului.

Legea preciza faptul că Ministerul de Interne putea înființa oficii speciale de poliție pe lângă unele instituții ale statului sau de interes public, urmând ca cheltuielile necesare pentru salarizarea, echiparea și armamentul acestor oficii speciale să fie suportate de către angajatori.

De asemenea, putea autoriza funcționarea serviciilor de pază și birourilor particulare de informații polițienești, urmând să fie stabilit un regulament în care să fie prevăzute o serie de condiții referitoare la moralitatea persoanelor care solicitau autorizarea, pregătirea profesională, exercitarea dreptului de control, obligativitatea acestora de a da concursul Poliției de stat și, nu în ultimul rând, păstrarea secretului profesional⁴⁴⁹.

Serviciile erau clasificate în două categorii: *centrale și exterioare*.

Serviciile centrale alcătuiau Direcția Generală a Poliției,

care își exercita autoritatea asupra tuturor serviciilor de poliție, chiar și asupra organelor de poliție specială, în măsura în care ele îndeplineau o serie de atribuții polițienești. Direcția era condusă de un director general ajutat de un subdirector general, care îl înlocuia în lipsa de la serviciu, și avea în componență următoarele direcții, servicii și birouri:

- a. Direcția Poliției Administrative;
- b. Direcția Poliției Judiciare;
- c. Direcția Poliției de Siguranță;
- d. Inspectoratul Gardienilor Publici;
- e. Biroul Jandarmeriei.

Fiecare *direcție* era condusă de un director, ajutat de un subdirector, iar *serviciile și birourile* de către șefi de servicii, respectiv birouri.

Direcția Poliției Administrative avea în atribuțiile sale îndrumarea acțiunii de poliție administrativă, controlarea executării legilor și regulamentelor referitoare la poliția administrativă în general, la poliția speculă și la poliția comunală, veghind la menținerea ordinii publice. De asemenea, în atribuțiile acestei direcții intrau și lucrările referitoare la personal. În componența ei intrau două servicii: *Serviciul poliției administrative și al poliției de frontieră* și *Serviciul personalului și controlului*. Primul avea în subordine Biroul poliției administrative și asistenței sociale, Biroul populației, Biroul fruntariilor și pașapoartelor, Biroul poliției de moravuri, iar al doilea Biroul personalului și Biroul controlului, pe lângă acest ultim birou funcționând personalul central de control al polițiilor, compus din inspectori și subinspectori.

Direcția Poliției Judiciare răspundea de îndrumarea și controlul activității ofițerilor și agenților în legătură cu constatarea infracțiunilor și înaintarea în fața justiției a făptuitorilor. Această direcție avea în subordine două servicii: *Serviciul Poliției Judiciare* (cu Biroul poliției judiciare, Biroului cazierului polițienesc al controlului recidiviștilor și al statisticii) și *Serviciul Poliției Tehnice* (cu Biroul central al urmăririlor internaționale, Biroul poliției tehnice și al școlilor și Laboratorul central de poliție tehnică). Ministerul de Interne, de comun acord cu Ministerul Justiției, organiza laboratoarele de poliție de pe lângă inspectoratele regionale, care erau puse la dispoziția instanțelor judecătorești.

Note:

446 D.A.D., *op. cit.*, p. 3144.

447 *Ibidem*.

448 *Ibidem*, p. 3148

449 C. Hamangiu, *Codul general al României. Legi noi de unificare*, vol. XVII, 1929, București, f.a., p. 678.

Din sumar:

cArtEsențe-proză vol.6 - p.2
Concurs național "Miniatura Romantică" - p.2
Fanfara Valurile Dunării în Turcia - p.3
Agenda Centrului Cultural - p.4, 5
Noi abordări în promovarea... A. Stegaru - p.6
Interviu cu dr. Ivan Ivlampie, Gh. Nazare - p.8
Spații lirice mai puțin cunoscute, a.g.secară - p.11
o altă revistă..., a.g.secară - p.12
Noi construim Casa Culturilor..., a.g.secară - p.13
Fante ce centru, Ioan Gh. Tofan - p.14
Afinități electice, cronică de O. Mihalcea - p. 16
Europa Dunăreană, Marius Chiru - p.17
Europa altfel, George Lateș - p. 18
eveniment...Axis Libri, N. Mantu, p. 20
Un erou offshore, Constantin Tănase - p.22
De cealaltă parte a oglinzii(I), N. Bacalbașa - p. 24
Poezie: Dana Potorac - p. 27
Poezie: Alina Beatrice Cheșcă - p. 28
Maiola, Ioan Rusu - p.30
Un teatru-efemeridă (I), Al. Cocetov - p.33
Vin americanii!, Amelian Chirilă - p.35
Acareturile din Galați..., pr. Eugen Drăgoi - p.36
Era cunoașterii și..., Doru Căstăian - p. 38
60 de ani "de dragoste pentru..., a.g.secară - p. 40
T. Avramescu., M.Panamarciuc-Avramescu - p. 42
Dicționar Artiști Plastici Gălățeni, C. Stoica - p. 44
Morphochroma, C. Stoica - p. 46
Din istoria Poliției române, Adrian Pohrib - p. 48
Fotografia de stradă, Cornel Gingărașu - p. 51

Suflet
către suflet!

Revista Dunărea de Jos

EDITOR:

CONSILIUL JUDEȚULUI GALAȚI
CENTRUL CULTURAL „DUNĂREA DE JOS”

Str. Domnească, nr. 61, Galați, cod. 80008

tel.: 0236 418400, fax: 415590

e-mail: office@ccdj.ro

ISSN: 1583 - 0225

Manager:

Sergiu DUMITRESCU

Redactor-șef: Florina ZAHARIA

florinazaarina@yahoo.com

DTP:

Eugen UNGUREANU

nashu1962@yahoo.com

Coperte:

Adrian Pancu

Culegere și corectură:

Laura DUMITRACHE

Tematici

*Numărul 149, iulie
Brâncoveanu*

*Numărul 150, August
Literatură și Festival*

*Numărul 151, Septembrie
Limbajul (Marea trăncăneală)*

Responsabilitatea pentru grafie, conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate.

Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural Dunărea de Jos Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (<http://www.ccdj.ro/>) sau pe adresa de facebook *ccdj Galați*. Adresa on-line a revistei și arhiva parțială se găsesc pe aceeași adresă web.

Revista *Dunărea de Jos* este membră APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România)

Mica întâmplare de joi:

Fotografia de stradă

Fotografia de stradă este în forma actuală relativ recentă ca ramură a artei foto. În istoria ei se poate menționa Brassai, fotograf francez născut la Brașov, H Cartier-Bresson, Andre Kertesz, W. Klein.

Fotografia de stradă se poate situa oricând alături de fotografia de război, putând s-o declarăm *fotografia de război pe timp de pace*.

Ontologic vorbind este fotografia documentară, însă fără subiect documentat. Un paradox? Documentează fără a documenta dar prin asta este cea mai obiectivă, nefiind interesată de acțiunea pe care dorește să o facă. Fotografia documentară este definită de premeditare iar cea de stradă este profund dezinteresată, mergând spre o adevărată descriere a lumii.

Dilema principală a fotografiei de stradă: documentează aspectele reale ale vieții, materializate sub forma interacțiunii indivizilor în spațiul public. Adică documentează orice, respectiv nimic sau mai sintetic: este o fotografie fără subiect.

Întrebat un fotograf ce înseamnă să captezi imagini pe stradă, ar spune că energia necesară este extrem de înaltă, fiind nevoie de rapiditate maximă pentru a înregistra efemerul, acel „*moment decisiv*” cum îl definește Cartier-Bresson.

În seara zilei de joi, 8 mai 2014, un grup de 5 fotografi gălățeni sub bagheta lui Nicolaie Sburlan au organizat o expoziție foto sub formă de proiecții la mansarda Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați.

Rând pe rând s-au derulat imaginile prezentate de Cornel Gingărașu, portofolio din Lisabona. Apoi cei peste 50 de spectatori prezenți s-au bucurat privind cadrele lui Cristian Năstase, un fotograf care transformă fotografia într-o „ars poetica”, se apropie de realitate în mod aluziv, nu se ferește să folosească simboluri directe, cu impact major. Pendulează cu grație între elementele cotidianului, cu un zâmbet jucăuș sau o încruntare de sprâncene.

Următorul artist prezent, Andrei Iliescu, absolvent al cursului de fotografie din cadrul CCDJ, este un gospodar al fotografiei, un auster care nu se dezvăluie ușor. El este omul care mai întâi măsoară de o sută de ori apoi taie o dată. Implicarea sa este de ordin moral, vorbind despre lume în mod direct, cu echilibru compozițional și bucurie coloristică.

Vizionarea a continuat cu lucrările lui Florin Arsene, un adevărat cronicar, un realist care privește cu mult calm, un fel de resemnare pozitivă a căutării frumuseții, mai ales cea a expresiei și a corpului uman. Florin este un artist lucid și sensibilitatea sa reacționează la logica lumii, la fabula unui univers cunoscut.

Ultima serie a aparținut lui Sorin Frăsîna, un hiperrealist care paradoxal creează premisele trecerii într-o lume paralelă, o lume a artificializării, luminată de un rece neon. Sorin are cea mai „neagră” fotografie alb-negru, o dramă a atmosferei ce te propulsează ca privitor înspre neliniște, anxietate, bizar și angoasă.

Elev al marelui fotograf Ernesto Bazan, Sorin Frăsîna relevă secretul metarealității prin autopsierea nemiloasă înspre oniric și metafizic.

La sfârșitul proiecției au fost trase concluziile de directorul Muzeului de Arte Vizuale Galați, Dan Nanu Basarab care a sintetizat calitățile estetice și a lăudat temele muzicale alese să însoțească slide-show-ul fiecărui fotograf.

Acest eveniment artistic este primul de această anvergură din Galați și unul din puținele din țară, deschizând un drum benefic în arta fotografică actuală.

Cornel Gingărașu

Foto Cristian Năstase

148 - Europa danubiană

Galați, cod 800008, str. Domnească nr. 61
Tel/fax: 00-40-236-418400; 00-40-236-415590
e-mail: office@cedj.ro - www.cedj.ro

